

Valg af virksomhedsform for iværksættere i et skatteretligt perspektiv

Personlig virksomhed vs. kapitalselskab

Aalborg Universitet
Cand.merc.aud.
Kandidatspeciale

April 2020

Anslag: 217.148
(90,5 normalsider á 2.400 anslag)

Forfatter
20147438: Janni Gramstrup

Vejleder
Henrik V. Andersen

Indhold

1. Abstract	3
2. Indledning.....	4
2.1 Problemformulering	4
2.2 Afgrænsning.....	5
2.3 Metode og kildekritik	7
2.4 Struktur.....	7
3. Erhvervsretlige forhold – Personlig virksomhed vs. kapitalselskab	8
3.1 Lovgrundlag og forholdet til myndighederne.....	8
3.2 Kapital og stiftelse	9
3.3 Hæftelse	10
3.4 Ledelse.....	11
3.5 Regnskab.....	12
3.6 Sammenholdelse af ligheder og forskelle ved de erhvervsretlige forhold.....	14
3.7 Analyse af fordele og ulemper ved de erhvervsretlige forhold.....	14
4. Skatteretlige forhold – Personlig virksomhed vs. kapitalselskab	16
4.1 Beskatning af virksomhed	16
4.2 Penge ud af virksomheden	36
4.3 Optagelse af medejere	39
4.4 Fuld eller delvis afståelse af virksomhed.....	40
4.5 Overdragelse af virksomhed med succession	45
4.6 Ophør af virksomhed	47
4.7 Omdannelse til anden virksomhedsform	50
4.8 Sammenholdelse af ligheder og forskelle ved de skatteretlige forhold.....	57
4.9 Analyse af fordele og ulemper ved de skatteretlige forhold.....	57
5. Etablerings- og iværksætterkontoordning	60
6. Vurdering af skatteudskydelsesmulighederne	62
6.1 Etablerings- og iværksætterkontoordning	63
6.2 Opsparing af overskud i VSO	64
6.3 Skattefri virksomhedsomdannelse	64
6.4 Skattefri aktieombytning (herunder også holdingstruktur)	65
7. Vurdering af valget mellem personlig virksomhed og kapitalselskab	67
8. Konklusion	74
9. Litteraturoversigt.....	77

10. Figuroversigt	79
11. Bilagsoversigt.....	80

1. Abstract

As an entrepreneur, it can be difficult to get an overview of the different business formats and the consequences that will be associated with choosing one business format rather than another. The choice of business format should always be based on a commercial and tax point of view. The most important commercial difference in choosing a sole proprietorship or a limited liability company is that in a sole proprietorship, the owner has personal and unlimited liability, while the owner of a limited liability company has limited liability. The regulations of tax law are of great importance relating to choosing business format because tax not only is important in relation to the taxation but also in relation to sale of business, admission of co-owners, cessation, conversion, restructuring etc. The tax legislation also provides more opportunities for deferral of taxation for entrepreneurs.

The entrepreneur should choose a sole proprietorship, if the entrepreneur is only one owner and wants to establish a business in an easy, quick and cheap way with a minimum of formalities. Furthermore, the entrepreneur must choose a sole proprietorship, if no capital requirement is desired at the establishment and the entrepreneur does not act in an industry with an increased risk of liability to pay damages. A sole proprietorship is suggested, if the entrepreneur expects losses in the start-up period or an increased risk of needing to close the business with a loss. The entrepreneur should on the other hand choose a limited liability company, if there are one or more owners, liability limitation is desired and the entrepreneur acts in an industry with an increased risk of liability to pay damages. Furthermore, the entrepreneur should choose a limited liability company, if the entrepreneur desires to signalize a certain capital strength, expects great profits, expects potential for growth and intends to sell the business over a short span of years. If the entrepreneur has a desire to attract investors and to admit co-owners over a short span of years, a limited liability company is suggested. In case of, the entrepreneur desires an opportunity to postpone the taxation of saved profits, that despite the activity in the business ceases, this will be a possibility with a limited liability company in a holding structure. Finally, the entrepreneurs should choose a limited liability company, if they desire most possibilities for restructuring and great opportunities at a generational change.

In spite of the main principles of when entrepreneurs should choose sole proprietorship or limited liability company, it is important to point out that the entrepreneur's individual circumstances, business type and industry can have decisive importance for the entrepreneur's choice of business format. Therefore, the right choice will always depend on the specific situation. Choosing business format and structure is not only a choice that must be made once, but instead an issue that needs to be reconsidered on an ongoing basis to constantly show due diligence and thereby ensuring that the business is always operating in the most appropriate business format and structure.

2. Indledning

At springe ud som iværksætter, og dermed selvstændig erhvervsdrivende, vil for mange være en meget stor beslutning. Som iværksætter kan det være svært at danne sig et overblik over de forskellige virksomhedsformer og hvilke konsekvenser, der vil være forbundet med at vælge en virksomhedsform fremfor en anden. De alternative virksomhedsformer har alle fordele og ulemper og adskiller sig både på det erhvervsretlige og skatteretlige område. Valg af virksomhedsform kan have stor betydning for iværksættersens fremtid, hvorfor det er særdeles vigtigt, at iværksætteren gør sig mange overvejelser omkring valget, herunder hæftelse, indskud, fremtidsønsker mv. For nogle iværksættere vil det i denne forbindelse være en klog beslutning at op-
søge rådgivning hos en advokat eller revisor som besidder ekspertise på området. Iværksætteren skal være opmærksom på, at den rigtige beslutning for en iværksætter, ikke nødvendigvis er den rigtige beslutning for en anden iværksætter. Ligeledes er det vigtigt at bemærke, at den rigtige beslutning for iværksætteren på nuværende tidspunkt, mht. valg af virksomhedsform, ikke nødvendigvis er den rigtige om 5 år eller 10 år. Derfor er det, ifm. valg af virksomhedsform, i høj grad også relevant at vide hvilke omdannelses- og omstrukturingsmuligheder der foreligger, hvis virksomhedens eller ejerens situation ændre sig i fremtiden. Valg af virksomhedsform er derfor ikke kun en beslutning, som iværksætteren skal tage ifm. virksomhedens opstart. Ejeren bør derimod løbende overveje, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt for virksomheden og ejeren at ændre virksomhedsform. Valg af virksomhedsform bør i alle tilfælde foretages ud fra et erhvervsretligt og skatteretligt synspunkt.

2.1 Problemformulering

På baggrund af ovenstående indledende overvejelser, omkring valg af virksomhedsform for iværksættere, er følgende problemformulering for specialet formuleret:

Problemformulering

- Hvornår bør iværksættere, ud fra et skatteretligt synspunkt, vælge hhv. personlig virksomhed og kapital-selskab?

Underspørgsmål

1. Hvilke ligheder og forskelle er der i de erhvervsretlige regler for personlige virksomheder og kapital-selskaber?
2. Hvilke erhvervsretlige fordele og ulemper er der ved at drive en personlig virksomhed og et kapital-selskab?
3. Hvilke ligheder og forskelle er der i de skatteretlige regler for personlige virksomheder og kapital-selskaber?
4. Hvilke skatteretlige fordele og ulemper er der ved at drive en personlig virksomhed og et kapital-selskab?
5. Hvilke muligheder giver etablerings- og iværksætterkontoordningerne?
6. Hvilke skatteudskydelsesmuligheder foreligger der for iværksættere og hvornår kan de med fordel benyttes?
7. Hvornår skal iværksættere vælge hhv. personlig virksomhed og kapital-selskab?

Formål med specialet

Formålet med specialet er at belyse iværksætters valg af virksomhedsform i et skatteretligt perspektiv. Specialet vil belyse ligheder og forskelle, samt fordele og ulemper, i de skatteretlige regler og hvad der kan være afgørende, og dermed udslagsgivende, for iværksætters valg af virksomhedsform. Udover de skatteretlige

forhold vil de overordnede erhvervsretlige forhold ligeledes blive inddraget. Det skyldes, at de erhvervsretlige forhold, ligeledes kan spille en afgørende rolle ift. valg af virksomhedsform og derfor er afgørende at kende. Udover en vurdering mht. valg af virksomhedsform, vil der ligeledes blive foretaget en vurdering af skatteudskydelsesmulighederne for iværksættere.

Specialet vil udelukkende omhandle valget mellem en personlig virksomhed og et kapitalselskab.

Definitioner af vigtige begreber

Nedenstående begreber er afgørende at kende for forståelsen af dette speciale, herunder specialets problemformulering, hvorfor begreberne kort vil blive defineret nedenfor.

Begrebet iværksætter

Et andet ord for iværksætter er ordet igangsætter. Iværksætter definerer en person som påbegynder egen virksomhed.¹

Begrebet personlig virksomhed

I specialet vil betegnelsen personlig virksomhed blive anvendt, hvilket er det samme som en enkeltmands-virksomhed. En personlig virksomhed defineres som en fysisk person som driver virksomhed i personligt regi. En personlig virksomhed ejes af én fysisk person. I en personlig virksomhed er virksomheden identisk med ejeren og den personlige virksomhed er derfor ikke en selvstændig juridisk person.

Begrebet kapitalselskab

Begrebet kapitalselskab er en fælles betegnelse for aktie- og anpartsselskaber. Et kapitalselskab er en selvstændig juridisk person.² I specialet vil begrebet kapitalselskaber, og blot selskaber blive anvendt, hvorved der i begge situationer henvises til både aktie- og anpartsselskaber (herefter benævnt A/S'er og ApS'er).

2.2 Afgrænsning

Specialet vil hovedsageligt omhandle de skatteretlige forhold, mens de overordnede erhvervsretlige forhold ligeledes vil blive belyst, idet disse forhold også er afgørende ift. valg af virksomhedsform. Specialet vil derfor udelukkende behandle de erhvervsretlige og skatteretlige forhold ifm. valg af virksomhedsform, hvorfor øvrige forhold ikke vil blive inddraget. Forholdet omkring regnskabsaflæggelse vurderes dog relevant, hvorfor dette forhold er medtaget under de erhvervsretlige forhold.

Specialet vil tage udgangspunkt i virksomhedsformerne personlig virksomhed og kapitalselskab (herunder A/S og ApS) hvilket skyldes, at disse virksomhedsformer er de hyppigst anvendte af iværksættere i Danmark. Ifølge en analyse, foretaget af Erhvervsstyrelsen i 2018, var 84 % af alle stiftelser, fratrasket holdingselskaber, i årene 2014-2017 personlige virksomheder, A/S'er eller ApS'er.³ Andelen af iværksættere, der vælger en personlig virksomhed, A/S eller ApS, formodes i dag at være højere, idet iværksætterselskabsformen siden er blevet afskaffet.

¹ http://denstoredanske.dk/Erhverv,_karriere_og_ledelse/Erhvervsliv/Management/iv%C3%A6rks%C3%A6tter

² SL§1

³ https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/2019-03/analyse_af_ivaerksaetterselskaber.pdf (side 17)

Iværksætterselskabet blev afskaffet pr. 15. april 2019 hvilket betyder, at det ikke længere er muligt at stifte nye iværksætterselskaber.⁴ På baggrund heraf vurderes det ikke relevant at omtale iværksætterselskabet som virksomhedsform i dette speciale. Selvom muligheden for at stifte et lavkapitalselskab i Danmark er væk, er det fortsat muligt at stifte lavkapitalselskaber i mange andre EU-lande. Det betyder, at iværksættere, som tidligere ville have stiftet et iværksætterselskab i Danmark, fortsat har mulighed for at stifte et udenlandsk lavkapitalselskab med en filial i Danmark. Dette speciale vil ikke omhandle mulighederne for et udenlandsk lavkapitalselskab, idet fokus vil være på personlige virksomheder og kapitalselskaber i Danmark. I forlængelse heraf skal det ligeledes nævnes, at der i afsnittet, omkring omdannelse til anden virksomhedsform, kun vil blive set på danske virksomhedsformer.

I specialet vil virksomhedsformen interessentskab (herefter benævnt I/S) flere steder kort blive omtalt bl.a. ifm. optagelse af nye medejere. Specialet vil ikke indeholde en fuld beskrivelse af I/S'et som virksomhedsform, idet fokus i specialet ligger på valget mellem en personlig virksomhed og et kapitalselskab for én iværksætter.

Læserne af dette speciale forudsættes at have et grundlæggende kendskab til person- og selskabsbeskatning i Danmark. Derfor vil bl.a. de almindelige beskatningsregler mv. for fysiske skattepligtige personer kun blive gennemgået i hovedtræk. Det skyldes, at specialets fokus er at identificere ligheder og forskelle, samt fordele og ulemper, mellem de to virksomhedsformer og derimod ikke at komme med en komplet beskrivelse af beskatningsreglerne.

I forbindelse med omtalen af, hvorledes ejeren får penge ud af selskabet, er der grundlæggende to måder – hhv. løn og udbytte. Der kan dog argumenteres for en tredje mulighed hvilket skyldes, at lån fra selskaber selskabsretligt har været lovlig siden 1. januar 2017 i de tilfælde, hvor selskabets frie reserver kan rumme lånet.⁵ Fysiske personer med bestemmende indflydelse vil dog blive beskattet af disse lån.⁶ Som følge af denne beskatning er lån fra selskaber til fysiske personer i praksis ofte uinteressante, hvorfor lån fra selskaber ikke vil blive omtalt i specialet.

Specialet vil ikke indeholde en teoretisk gennemgang og behandling af omstrukturingsmulighederne tilførsel af aktiver, aktieombytning, fusion og spaltning. De fire omstrukturingsmuligheder vil dog kort blive omtalt ifm. afsnittet fuld eller delvis afståelse af virksomhed, ligesom aktieombytning vil blive omtalt ifm. muligheden for etablering af en holdingstruktur.

Dette speciale berører mange skatteretlige områder, idet formålet med opgaven er at skabe et overblik over hvilke forhold, der kan påvirke iværksætters valg af virksomhedsform. Formålet med specialet er dermed ikke at komme med en komplet beskrivelse af alle reglerne på de enkelte områder som f.eks. beskatningsregler, VSO, omstrukturering, omdannelse, etablerings- og iværksætterkontoordningerne mv.

Dette speciale vil ikke omhandle, hvorledes iværksætteren kan finansiere etableringen af virksomheden. Crowdfunding, som er en måde at finansierer projekter på gennem sit netværk, vil derfor ikke blive behandlet.

⁴ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=208698>

⁵ SL§210, stk. 1

⁶ LL§16E

Specialet omhandler iværksætteres valg af virksomhedsform i levende live. Specialet vil ikke omtale konsekvenserne i tilfælde af iværksætters død, ligesom specialet ikke vil tage denne risiko i betragtning ift. valg af virksomhedsform. Der foretages ligeledes en afgrænsning ift. at behandle pensionsordninger for selvstændige, herunder 30%-ordningen, ophørspension mv.

2.3 Metode og kildekritik

Dette er et retsdogmatisk speciale som beskriver og analyserer gældende ret i Danmark indenfor emnet valg af virksomhedsform.

Til besvarelse af specialets problemformulering anvendes juridisk metode.

Besvarelsen af problemformuleringen er primært en teoretisk behandling af den gældende danske lovgivning på området, men er ligeledes forsøgt anskueliggjort vha. eksempler og afgørelser i specialet. De anvendte eksempler har til formål at illustrere teorien og derved underbygge pointerne. Henvisninger til afgørelser har ligeledes til formål at underbygge teorien og samtidig relatere teorien til praksis.

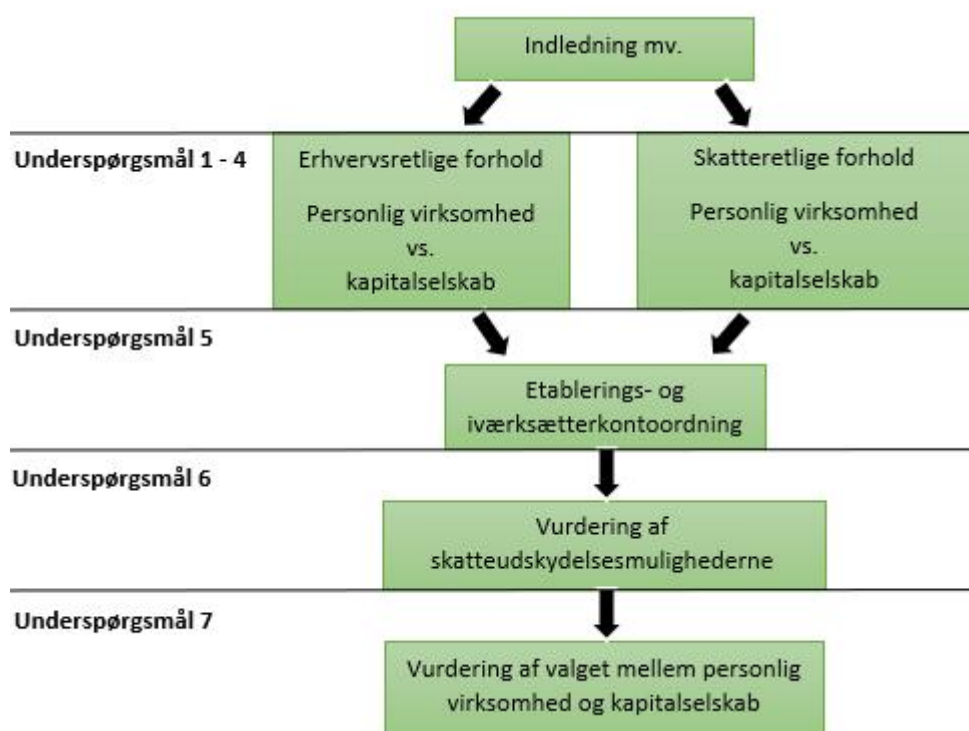
Specialet indeholder en analyse af, hvorledes den gældende lovgivning i Danmark påvirker iværksætters valg af virksomhedsform. De hyppigst anvendte kilder i specialet er derfor primære kilder i form af lovtekster, idet gældende dansk lovgivning tillægges en høj validitet. Henvisninger til afgørelser vurderes ligeledes at have en høj validitet. Specialet vil herudover også indeholde fortolkning af love og regler hvilket betyder, at der vil være en risiko for at specialets validitet kan blive svækket.

Specialet vil, udover gældende dansk lovgivning, også bygge på den juridiske vejledning fra Skatteforvaltningen. Den juridiske vejledning, er et udtryk for Skatteforvaltningens fortolkning og opfattelse af gældende praksis, hvorfor den tillægges en høj troværdighed, idet vi som personer kan støtte ret på det der fremføres her.

Specialet vil også bygge på faglitteratur, offentliggjorte publikationer og anden relevant og pålidelig litteratur, hvor validiteten vurderes at være tilfredsstillende. Der vil ved disse kilder være risiko for manglende neutralitet ift. den gældende lovgivning, idet disse kilder kan indeholde subjektive holdninger og fortolkninger. Denne risiko tages derfor i betragtning ved anvendelse af disse kilder.

2.4 Struktur

Specialets struktur er illustreret i figuren nedenfor. I forbindelse med specialets afsnit er det angivet hvilke(t) underspørgsmål til problemformuleringen som afsnittet har til formål at besvare.



Figur 1 - Struktur for specialet - Egen tilvirkning

3. Erhvervsretlige forhold – Personlig virksomhed vs. kapitalselskab

3.1 Lovgrundlag og forholdet til myndighederne

3.1.1 Lovgrundlag og forholdet til myndighederne - Personlige virksomheder

Der er ingen lov om personlige virksomheder, men derimod kun få paragraffer i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder (herefter benævnt LEV). Her fremgår det, at personlige virksomheder omfattes af LEV §1, stk. 2 og § 2, stk. 3. Ligeledes fremgår det af LEV, at navnet ikke må krænke andres navne, samt at ejeren kan udstede prokura.^{7 8}

3.1.2 Lovgrundlag og forholdet til myndighederne - Kapitalselskaber

Lovgrundlaget for kapitalselskaber er selskabsloven (herefter benævnt SL). Hvis iværksætteren vælger at stifte et ApS, er retsgrundlaget alle SL'ens regler for ApS'er. Mange af reglerne er identiske med reglerne for A/S'er. Der er ligeledes specialregler for ApS'er, hvilket hovedsageligt er i form af lempelser, idet der her er tale om en mindre selskabsform.⁹ Selskabet er forpligtiget til at tilføje anpartsselskab/aktieselskab, eller blot ApS/A/S, til sit navn.¹⁰

Når der drives virksomhed i selskabsregi, er det et krav, at ejerne registreres i det offentlige ejerregister, når ejerne har 5% eller mere af kapitalen og/eller stemmerne i selskabet.¹¹ Der er her tale om selskabets legale

⁷ LEV§6 og §7

⁸ Werlauff, Erik: Valg af virksomhedsform, side 45

⁹ Werlauff, Erik: Valg af virksomhedsform, side 74

¹⁰ SL§2, stk. 1

¹¹ SL§55, stk. 1, nr. 1

ejere. Det offentlige ejerregister er således et register over alle større kapitalejere i bl.a. danske ApS'ere og A/S'ere.¹² Ændringer i det offentlige ejerregister skal foretages når grænserne 5, 10, 15, 20, 25, 50, 90, 100 % og 1/3 samt 2/3 passerer i opadgående eller nedadgående retning.¹³

Der har siden 2016 været en yderligere registreringspligt som vedrører de reelle ejere.¹⁴ Her gælder det, at hvis en fysisk person er reel ejer, også kaldet ultimativ ejer, skal dette anmeldes til Erhvervsstyrelsen og ligge offentligt tilgængeligt. Dette krav gælder for alle juridiske personer.¹⁵ Den reelle ejer behøver ikke at være en person som har formelt ejerskab, idet det kan være en person som i form af stemmerettigheder, aftale eller på anden måde bestemmer over den juridiske person. Ved den reelle ejer ses der igennem alle juridiske rammer og personligheder, hvorved vi når frem til en fysisk person. Reglerne er indført for at skabe stor gennemsigtighed ift. de reelle magtforhold i juridiske personer.

3.2 Kapital og stiftelse

3.2.1 Kapital og stiftelse - Personlige virksomheder

Der er ved personlige virksomheder ikke noget kapitalkrav. En af årsagerne, til at mange iværksættere vælger en personlig virksomhed, er netop, at virksomhedsformen er nem at bruge og ikke har noget krav til indskud.

Der skal ikke ske en selskabsretlig registrering af personlige virksomheder. Der skal derimod ske en moms-mæssig registrering, hvis virksomheden har en momspligtig omsætning på over 50.000 kr. om året.¹⁶ Personlige virksomheder skal dog altid registreres og have et CVR-nr. hvilket bl.a. skyldes, at virksomheden skal kunne oprette en bankkonto, udbetale lønninger mv. og dermed gøre det i virksomhedens navn.

Valget, mellem at købe en færdig virksomhed eller at nystifte en virksomhed, er ikke aktuel ved personlige virksomheder hvilket skyldes, at der ved personlige virksomheder ikke er nogen juridisk ramme at købe, så-dan som det gør sig gældende ved selskaber. Iværksætteren kan derimod vælge mellem at oprette virksomheden fra bunden eller at købe en virksomhed ved en virksomhedsovertagelse. Vælger iværksætteren at købe en allerede eksisterende virksomhed, er det vigtigt at gøre opmærksom på, at iværksætteren ikke er bundet af den virksomhedsform som den tidligere ejer havde valgt at drive virksomheden i. Det betyder med andre ord, at selvom den tidligere ejer f.eks. har drevet virksomheden som en personlig virksomhed, kan køber derimod godt vælge at stifte et selskab og lade selskabet købe virksomheden.¹⁷

3.2.2 Kapital og stiftelse - Kapitalselskaber

Kapitalkravet for ApS'er er 40.000 kr., mens det for A/S'er 400.000 kr.¹⁸ Indskuddet kan foretages som kontant- eller apportindskud. Apportindskud vil sige med andre værdier end kontanter og kunne f.eks. være aktiver som en bil, værktøj eller lign. Det er her et krav, at aktiverne, der indskydes, har en økonomisk værdi, der som minimum svarer til minimumskapitalkravet. Hvis iværksætteren vælger stiftelse med apportindskud,

¹² SL§55-58

¹³ SL§55 stk. 1, nr. 2

¹⁴ L 94 af 16/12 2015 jf. direktiv 2015/849

¹⁵ SL§58a

¹⁶ ML§48, stk. 1

¹⁷ Werlauff, Erik: Valg af virksomhedsform, side 44

¹⁸ SL§4, stk. 2

vil det som udgangspunkt kræve en vurderingsberetning fra en godkendt revisor.¹⁹ Personlige virksomheder, som ønskes indskudt i et selskab, må ikke være under rekonstruktion eller konkurs.²⁰

I forbindelse med kapitalkravene for selskaber giver SL mulighed for udskudt indbetaling, hvorved stifteren kan nøjes med at indskyde 25% af selskabskapitalen og dermed vente med de resterende 75%. Denne mulighed gælder både ApS'er og A/S'er, mens muligheden dog har mindre betydning for ApS'ere, idet der altid vil skulle indbetales minimum 40.000 kr.²¹ Muligheden for udskudt indbetaling gælder kun ved kontantindskud. Restkravet, på de resterende 75% af selskabskapitalen, vil altid kunne indkræves af ledelsen eller en eventuel kurator i tilfælde af konkurs. Restkravet kan ikke sælges eller pantsættes af selskabet, mens aktionæren derimod godt kan sælge aktien, men i så fald vil både den nye og gamle aktionær hæfte for restkravet.

Et selskab stiftes i praksis ved at underskrive et stiftelsesdokument og vedtage selskabets vedtægter. Der skal ske registrering af stiftelsen til Erhvervsstyrelsen indenfor 2 uger efter, at stiftelsesdokumentet er underskrevet.²² Når selskabet er registreret hos Erhvervsstyrelsen er selskabet kommet til eksistens og er derved en særskilt juridisk enhed. Den selskabsretlige registrering hos Erhvervsstyrelsen er med andre ord en gyldighedsbetingelse for selskabet. Ved registreringen hos Erhvervsstyrelsen skal der, udover stiftelsesdokument og vedtægter, ligeledes bruges ID samt dokumentation for selskabskapitalens indbetaling. Denne dokumentation kan i praksis være en bank, advokat eller revisors bekræftelse af, at selskabskapitalen er indbetalt på selskabets bankkonto, en klientkonto, eller alternativ foreligger som kontant kassebeholdning. Hvis indbetalingen af selskabskapitalen sker ved apportindskud, skal der ved registreringen tilknyttes en vurderingsberetning.²³

Iværksættere, som vælger et kapitalselskab, har valget i mellem at nystifte og købe. Køb af et skuffeselskab er dog ikke særlig udbredt længere, idet det ofte ikke vil kunne betale sig, da et nyt selskab både nemt og hurtigt vil kunne stiftes online.

Udover stiftelsesdokument og vedtægter er det ved kapitalselskaber ligeledes et krav, at det centrale ledelsesorgan hurtigst mulig efter stiftelsen udarbejder en ejerbog.²⁴ Ejerbogen er en fortegnelse over samtlige kapitalejere i selskabet.²⁵

3.3 Hæftelse

3.3.1 Hæftelse - Personlige virksomheder

Da der ikke skal ske en selskabsretlig registrering af personlige virksomheder, betyder dette således også, at der ikke er skabt en særskilt juridisk person. Virksomheden er med andre ord identisk med ejeren. Ejeren af den personlige virksomhed hæfter personligt og ubegrænset, hvilket vil sige med hele ejerens formue. Det betyder med andre ord, at det i værste fald ikke er virksomheden som vil blive erklæret konkurs, men derimod ejeren af virksomheden. Ligeledes gælder det, at virksomhedens kreditorer ikke har forrang til virksomhedens aktiver i ejerens konkursbo. Virksomhedens långivere mv. har dog mulighed for at sikre sig i form af virksomhedspant eller lign.

¹⁹ SL§36 og §37

²⁰ <https://erhvervsstyrelsen.dk/stiftelse-og-registrering-af-selskaber>

²¹ SL§33 og §34

²² SL§40, stk. 1

²³ <https://erhvervsstyrelsen.dk/stiftelse-og-registrering-af-selskaber>

²⁴ SL§50

²⁵ SL§5 nr. 8

Modstykket, til at der ikke er noget krav om indskud i personlige virksomheder, er denne personlige og ubegrænsede hæftelse. Ubegrænset vil sige, at krav ikke kun kan rettes mod virksomhedens aktiver, men derimod mod hele ejerens formue og dermed også private aktiver som hus, bil mv. Iværksætteren har, pga. den personlige og ubegrænsede hæftelse ved personlige virksomheder, i høj grad "hånden på kogepladen".

3.3.2 Hæftelse - Kapitalselskaber

I kapitalselskaber hæfter kapitalejerne ikke personligt for selskabets forpligtelser, men derimod alene med deres indskud.²⁶ Der er altså tale om en begrænset hæftelse. Dette er en af de helt centrale bestemmelser i SL, og hæftelsesbegrænsningen er ofte et af motiverne til at vælge et selskab. Selvom der som udgangspunkt er en begrænset hæftelse ved selskaber, er dette dog en sandhed med modifikationer. Den begrænsede hæftelse er selskabsretligt, mens ejeren derimod godt aftaleretligt kan påtage sig at hæfte for noget af selskabets gæld over f.eks. pengeinstitut og/eller leverandører. Dette kan være tilfældet, hvis ejeren f.eks. afgiver et kautionssløfte eller stiller pant for selskabets gæld. Her gælder det naturligvis, at jo mindre selskabskapital, ejeren binder i selskabet, jo større vil sandsynligheden være for, at en eller flere kreditorer vil forlange personlig kaution eller sikkerhedsstillelse.

En anden modifikation til den begrænsede hæftelse er, at ejeren kan pådrage sig erstatningsansvar i tilfælde af fejl eller forsømmelser som medlem af selskabets ledelse. Hvis stiftere eller ledelsesmedlemmer gennem deres hverv har ageret forsætligt eller uagtsomt, og derved har tilføjet selskabet, tredjemand eller kapital-ejere tab, vil de være forpligtiget til at erstatte dette.²⁷ Dette gælder både ved simpel og grov uagtsomhed. Stiftere og ledelsesmedlemmer kan altså risikere at blive stillet til ansvar overfor såvel tredjemand, øvrige kapitalejere eller selskabet. Ejeren af selskabet kan ligeledes pådrage sig erstatningsansvar, mens dette dog kun gør sig gældende i tilfælde af, at dette sker forsætligt eller ved grov uagtsomhed.²⁸

Som ovenfor nævnt kan den begrænsede hæftelse ved selskaber være en sandhed med modifikationer, idet ejeren aftaleretligt kan påtage sig at kautionere eller stille sikkerhed, ligesom fejl og forsømmelser kan medføre erstatningsansvar for ejere og ledelse. Kommer iværksætteren således alligevel til at hæfte personligt pga. kaution eller sikkerhedsstillelse, er det ikke sikker, at det er hensigtsmæssigt at vælge et kapitalselskab fremfor en personlig virksomhed.

3.4 Ledelse

3.4.1 Ledelse - Personlige virksomheder

I personlige virksomheder bestemmer ejeren som udgangspunkt alt selv. En modifikation hertil kan være, hvis ejeren har påtaget sig bindinger af aftaleretlig karakter overfor f.eks. långivere hvilket f.eks. kan betyde, at et lån udelukkende må bruges til et bestemt formål. Der er i personlige virksomheder ingen krav om ledelse. Bestyrelse og direktion eksisterer ikke, da der ikke er tale om nogen selskabsdannelse her.

3.4.2 Ledelse - Kapitalselskaber

Når vi ser på beslutningsmåden indadtil, skal vi ved selskaber skelne mellem ejerniveauet og ledelsesniveauet. Ift. ejerniveauet er generalforsamlingen afgørende.²⁹ Der er som udgangspunkt krav om at afholde

²⁶ SL§1, stk. 2

²⁷ SL§361

²⁸ SL§362

²⁹ SL§76 ff

generalforsamling, men såfremt der er tale om en enejer, eller flere ejere, som alle er enige herom, kan beslutningerne blot protokolleres – et såkaldt skrivebordsgeneralforsamling.³⁰ Mht. ledelsesniveauet følger det af SL, at ApS'et som minimum skal have en direktør.³¹ Det er frivilligt for ApS'ere, hvorvidt de ønsker en bestyrelsen, idet dette ikke er lovpligtig, men i stedet afhænger af selskabets vedtægter. Hvis selskabet vokser, og indenfor en treårig periode i gennemsnit har beskæftiget mindst 35 medarbejdere, vil der være pligt til at etablere en bestyrelsen eller tilsynsråd, såfremt medarbejderne kræver det.³² Ved A/S'ere er der krav om, at ledelsesniveauet skal være to-strengt hvilket betyder, at der kan vælges mellem en direktion og en bestyrelse eller en direktion og et tilsynsråd.³³ Bestyrelsen eller tilsynsrådet skal som minimum bestå af 3 medlemmer.³⁴

3.5 Regnskab

3.5.1 Regnskab - Personlige virksomheder

Personlige virksomheder skal ikke aflægge årsrapport efter årsregnskabsloven (herefter benævnt ÅRL), men omfattes derimod kun af bogføringsloven (herefter benævnt BFL), idet BFL gælder for alle erhvervsdrivende virksomheder.³⁵ Det følger af BFL, at alle bilag skal registreres, samt at bilag kan være både digitale og fysiske.^{36 37} BFL indeholder et grundlæggende krav om, at bogføringen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med god bogføringsskik, ligesom bogføringen altid skal ske ud fra virksomhedens art og omfang. Derudover følger det af BFL, at regnskabsmaterialet ikke må ødelægges, bortskaffes eller forvanskes og at det skal sikres mod fejl og misbrug.³⁸ Ejeren af virksomheden er forpligtiget til at opbevare regnskabsmaterialet i 5 år fra udgangen af det regnskabsår som regnskabsmaterialet vedrører.³⁹

Personlige virksomheder har ikke pligt til at udarbejde og indsende en årsrapport til Erhvervsstyrelsen. Personlige virksomheder har derimod kun pligt til at udarbejde et bilag til selvangivelse. Personlige virksomheder skal som udgangspunkt kun udarbejde årsrapport efter ÅRL, hvis årsrapporten skal offentliggøres. En fremlæggelse af regnskabet overfor f.eks. et pengeinstitut er en offentliggørelse hvilket betyder, at rigtig mange personlige virksomheder i praksis aflægger årsrapport efter ÅRL'ens regler for regnskabsklasse A.

3.5.2 Regnskab - Kapitalselskaber

Selskaber er forpligtiget til at aflægge årsrapport efter ÅRL'ens regler.⁴⁰ Selskaberne inddeles i regnskabsklasser ud fra selskabets størrelse, idet ÅRL'ens størrelsesgrænser afgør, hvilken regnskabsklasse virksomhedens årsregnskab skal aflægges efter. Alle selskaber er forpligtiget til at indsende årsrapporten til Erhvervsstyrelsen, hvor disse ligger offentligt tilgængelige. Indsendelsen skal ske senest fem måneder efter regnskabsårets udløb.⁴¹

³⁰ SL§76, stk. 1-2

³¹ SL§111, stk. 1, nr. 2

³² SL§111, stk. 3 jf. §140

³³ SL§111, stk. 1

³⁴ SL§111, stk. 2

³⁵ BFL§1

³⁶ BFL§3

³⁷ BFL§5

³⁸ BFL§6, stk. 1

³⁹ BFL§10, stk. 1

⁴⁰ ÅRL§3, stk. 1

⁴¹ ÅRL§138

Små mikrovirksomheder, i regnskabsklasse B, er underlagt rigtig mange lempelser, ift. de årsrapporter som de er forpligtiget til at indsende til Erhvervsstyrelsen. Det gælder bl.a., at der ikke er krav om oplysninger om anvendt regnskabspraksis, lempede notekrav samt ingen krav om egenkapitalopgørelse.⁴² Der er tale om en mikrovirksomhed, hvis selskabet i to på hinanden følgende år ikke overskrider to af følgende grænser: balancesum 2,7 mio.kr., nettoomsætning 5,4 mio.kr. og gennemsnitlig 10 heltidsbeskæftigede medarbejdere.⁴³ Der er ikke tale om en mikrovirksomhed, hvis selskabet har dattervirksomheder eller associerede virksomheder, udelukkende driver investering eller har afledte finansielle instrumenter.⁴⁴ Mikrovirksomheder ses i praksis ofte anvendt af mindre virksomheder, som ikke har behov for en særlig stor egenkapital mv., heriblandt f.eks. butikker, konsulenter og læger. Hvis et selskab ønsker at benytte sig af de lempelser, der gælder for mikrovirksomheder, bør den sikre sig, at pengeinstitut og leverandører er indforståede med dette, idet der kan være indskrevet særlige regnskabskrav i låne- og leverandøraftaler.⁴⁵

De øvrige selskaber i regnskabsklasse B har ligeledes mange lempelser sammenlignet med regnskabskravene for selskaber i regnskabsklasse C og D. Der er tale om selskaber i regnskabsklasse B, hvis selskabet ikke i to på hinanden følgende år overskrider to af følgende grænser: balancesum 44 mio.kr., nettoomsætning 89 mio.kr. og gennemsnitlig 50 heltidsbeskæftigede medarbejdere.⁴⁶

Årsrapporten for selskaber skal som udgangspunkt revideres af en godkendt revisor. Det er dog muligt for selskaber omfattet af regnskabsklasse B at fravælge revision i de tilfælde, hvor selskabet ikke i to på hinanden følgende år overskrider to af følgende grænser: balancesum 4 mio.kr., nettoomsætning 8 mio.kr. og gennemsnitlig 12 heltidsbeskæftigede medarbejdere. Hvis der er tale om et selskab tilhørende regnskabsklasse B, som overskrider grænserne for fravalg af revision, kan selskabet alternativt vælge at lade sig revidere efter Erhvervsstyrelsens erklæringsstandard, hvorved der foretages en udvidet gennemgang af årsregnskabet.⁴⁷

Når ledelsen skal vælge, hvorvidt selskabets årsrapport skal revideres eller ej, vil det være en afvejning af besparelsen ved at fravælge revision contra selskabets image ved at være eller ikke være revideret. Det skal i den forbindelse nævnes, at et eventuelt omvalg eller fravalg af revision kun kan ske med fremadrettet virkning. I første omgang sker valget allerede i stiftelsesdokumentet, mens det efterfølgende kun kan ske på en ordinær generalforsamling. Hvis revision fravælges på tidspunktet for selskabets stiftelse, bør ejeren være opmærksom på, at selskabet vil blive underlagt revisionspligt, hvis den overskrider to af de tre grænser for revision ved udløbet af selskabets første regnskabsår.⁴⁸

⁴² Werlauff, Erik: Valg af virksomhedsform, side 77

⁴³ ÅRL§22a og 22b

⁴⁴ ÅRL§22a, stk. 3

⁴⁵ Werlauff, Erik: Valg af virksomhedsform, side 78

⁴⁶ ÅRL§7, stk. 2, nr. 1

⁴⁷ ÅRL§135

⁴⁸ <https://erhvervsstyrelsen.dk/fravalg-af-revision>

3.6 Sammenholdelse af ligheder og forskelle ved de erhvervsretlige forhold

Ovenfor er de erhvervsretlige forhold ved personlige virksomheder og selskaber gennemgået. Nedenstående figur har til formål at sammenholde de erhvervsretlige forhold og derved klarlægge ligheder og forskelle herimellem.

	Personlig virksomhed	Kapitalselskab
Lovgrundlag og forholdet til myndighederne	▪ Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder	▪ Selskabsloven ▪ Registrering i det offentlige ejerregister
Kapital og stiftelse	▪ Ingen kapitalkrav ▪ Ingen registrering hos Erhvervsstyrelsen	▪ Kapitalkrav på 40.000 kr. for ApS og 400.000 kr. for A/S ▪ Registrering hos Erhvervsstyrelsen ▪ Krav om vedtægter, ejerbog mv.
Hæftelse	▪ Personlig og ubegrænset hæftelse	▪ Begrænset hæftelse
Ledelse	▪ Ingen krav til ledelse ▪ Ejer træffer som udgangspunkt alle beslutninger selv	▪ Generalforsamling ▪ ApS: Min. én direktør, bestyrelse/tilsynsråd er frivilligt ▪ A/S: Direktion og bestyrelse/tilsynsråd
Regnskab	▪ Bogføringsloven ▪ Ingen regnskabspligt – kun bilag til selvangivelse	▪ Bogføringsloven ▪ Årsregnskabsloven (krav ift. regnskabsklasse) ▪ Offentliggørelse af årsrapporten hos Erhvervsstyrelsen

Figur 2 - Sammenholdelse af de erhvervsretlige forhold ved personlig virksomhed og kapitalselskab - Egen tilvirkning

3.7 Analyse af fordele og ulemper ved de erhvervsretlige forhold

På baggrund af de ovenfor nævnte ligheder og forskelle ved de erhvervsretlige forhold, vil fordele og ulemper, ved en personlig virksomhed og et kapitalselskab, i dette afsnit blive analyseret.

Lovgrundlag og forholdet til myndighederne

En af forskellene på at drive virksomhed i personligt regi og selskabsregi er lovgrundlaget. Der findes ikke en lov om personlige virksomheder, men derimod kun få paragraffer i LEV, mens kapitalselskaber skal følge alle SL's regler for enten ApS'er eller A/S'er. Herudover er der for kapitalselskaber krav om registrering i det offentlige ejerregister. Selskabsformen er således en langt mere lovreguleret virksomhedsform hvilket gør, at der er flere formaliteter og lovkrav som skal opfyldes, hvilket kan være en ulempe. Selskaber er således tunge og mere komplekse at håndtere, sammenlignet med personlige virksomheder som kun har et meget begrænset lovgrundlag. Den personlige virksomhed er med andre ord den enkleste virksomhedsform.

Kapital og stiftelse

Ved personlige virksomheder er der ikke noget krav til indskud ved stiftelsen, ligesom der ikke skal ske nogen selskabsretlig registrering hos Erhvervsstyrelsen. Personlige virksomheder har dermed den fordel, at det er en nem, hurtig og billig måde at komme i gang på. Selskaber skal derimod registreres hos Erhvervsstyrelsen for at komme til eksistens og har kapitalkrav som skal opfyldes. Iværksætteren skal altså som minimum have

sparet 40.000 kr. sammen i kontanter eller alternativ have private aktiver, som kan indskydes i selskabet som apportindskud. Hvis der er tale om stiftelse med apportindskud, skal iværksætteren ligeledes betale for en vurderingsberetning fra en godkendt revisor.

Hæftelse

I personlige virksomheder hæfter ejeren personligt og ubegrænset. Den personlige og ubegrænsede hæftelse er modstykket til, at der ved personlige virksomheder ikke er krav om indskud. Den personlige og ubegrænsede hæftelse, er en væsentlig ulempe ved personlige virksomheder. Selskaber har derimod den fordel, at der her er tale om en begrænset hæftelse hvilket vil sige, at ejeren kun hæfter med den indskudte kapital. Dette er en meget central bestemmelse i SL og i praksis kan den selskabsretlige hæftelsesbegrænsning være et af motiverne til at vælge et selskab. Det er dog vigtigt at gøre opmærksom på, at den begrænsede hæftelse i selskaber kan være en sandhed med modifikationer, idet ejeren aftaleretligt kan have påtaget sig at kautionere eller stillet sikkerhed overfor bank og/eller større leverandører. Selskabsejer vil dog fortsat opnå en begrænset hæftelse over for de øvrige kreditorer som f.eks. øvrige varekreditorer, SKAT samt sagsanliggender, hvorfor den begrænsede hæftelse fortsat kan have sin berettigelse og fordele. Herudover kan fejl eller forsømmelser medføre erstatningsansvar for ejere og ledelse, hvilket også er en ulempe.

Ledelse

En af fordelene ved personlige virksomheder er, at her bestemmer ejeren som udgangspunkt alt selv og der er ingen krav til ledelse. I kapitalselskaber opereres der derimod både med et ejerniveau, i form af generalforsamlingen, og et ledelsesniveau, hvor der er krav om minimum én direktør for ApS'ere og en direktion og bestyrelse/tilsynsråd for A/S'ere. I praksis kan kravene til ledelsen dog ofte være forholdsvis nemme at håndtere og opfylde. Det skyldes, at beslutningerne blot kan protokolleres, hvorved ejerne slipper for at holde en fysisk generalforsamling i de tilfælde, hvor der er tale om en eneejer eller ved enighed blandt flere ejere. Ligeledes kan kravet om minimum én direktør i ApS'ere også nemt opfyldes i praksis, idet direktøren ofte vil være hovedaktionæren selv. Det vil med andre ord sige, at på trods af flere krav til ledelsen i selskaber, er ledelseskravene relativt nemme at opfylde i praksis, hvorfor det alt andet lige ikke vil være kravene til ledelsen som er udslagsgivende for valg af virksomhedsform.

Regnskab

Personlige virksomheder har den fordel, at de, ifm. aflæggelse af årsregnskab, kun er forpligtiget til at overholde BFL og dennes grundlæggende krav om, at bogføringen skal være i overensstemmelse med god bogføringsskik. Selskaber skal derimod ligeledes overholde ÅRL, og hvert år indsende årsrapporten til Erhvervsstyrelsen. Mikrovirksomheder har dog mulighed for at aflægge et årsregnskab med særligt mange lempelser. Selskaber er som udgangspunkt underlagt revisionspligt, mens små selskaber har mulighed for at fravælge dette. Rent administrativt kan det ved mindre virksomheder være en klar fordel at have en personlig virksomhed, idet der således ingen regnskabspligt er, men derimod kun et krav om et bilag til selvangivelse ifm. den selvstændiges indberetning af selvangivelsen. I praksis vil mange personlige virksomheder, på trods af at de ikke er pligtige til at aflægge en årsrapport, alligevel gøre dette, idet dette kan være nødvendigt for f.eks. at få bevilliget kredit i pengeinstitut eller hos leverandører. Personlige virksomheder, som frivilligt vælger at aflægge årsrapport, skal som minimum følge reglerne for regnskabsklasse A.⁴⁹ Årsrapporter, aflagt efter reglerne for regnskabsklasse A, har dog fortsat lempede regnskabskrav, sammenlignet med reglerne for selskaber.

⁴⁹ ÅRL§7, stk. 1, nr. 1

Personlig virksomhed		Kapitalselskab
Fordele	▪ Enkel virksomhedsform – nemt, hurtigt og billigt at komme i gang ▪ Begrænset lovgrundlag ▪ Ingen kapitalkrav ▪ Ejer bestemmer alt selv – ingen krav til ledelse ▪ Ingen regnskabspligt – kun bilag til selvangivelse	▪ Begrænset hæftelse
Ulemper	▪ Personlig og ubegrænset hæftelse	▪ Flere lovkrav og formaliteter bl.a. pga. selskabsloven ▪ Registrering hos Erhvervsstyrelsen ▪ Kapitalkrav på 40.000 kr. eller 400.000 kr. ▪ Risiko for behov for aftaleretlig hæftelse ▪ Risiko for erstatningsansvar ▪ Krav til ejer- og ledelsesniveau ▪ Øgede krav til årsrapporten og offentliggørelse heraf

Figur 3 - Erhvervsretlige fordele og ulemper ved personlig virksomhed og kapitalselskab - Egen tilvirkning

4. Skatteretlige forhold – Personlig virksomhed vs. kapitalselskab

Udover de erhvervsretlige forhold bør også de skatteretlige forhold tages i betragtning, når iværksætteren står overfor at skulle vælge virksomhedsform. Dette speciales fokus er på iværksætters valg af virksomhedsform i et skatteretligt perspektiv, hvorfor de erhvervsretlige forhold kun er medtaget for at skabe et samlet overblik, da de erhvervsretlige forhold også må tillægges betydning ifm. valget. De skatteretlige forhold vil blive behandlet i dette afsnit.

4.1 Beskatning af virksomhed

4.1.1 Beskatning af virksomhed - Personlige virksomheder

Indledningsvist er det vigtigt at fastslå, at personlige virksomheder ikke er selvstændige skattesubjekter, hvorfor beskatningen sker direkte hos ejeren af virksomheden. Ejeren af virksomheden er dermed skatte-subjektet og dermed skattepligtig af virksomhedens resultat. Den personlige virksomhed er med andre ord skattemæssig transparent.

Begrebet selvstændig erhvervsdrivende samt afgrænsningen ift. begrebet

Personer, der er skattepligtige til Danmark, skal opgøre deres skattepligtige indkomst efter skattelovgivningens almindelige regler.⁵⁰ Herudover findes der i den danske skattelovgivning regler, som er forbeholdt personer som anses for at være selvstændige erhvervsdrivende. Derfor er afgrænsningen mellem selvstændige erhvervsdrivende og lønmodtagere i mange henseender væsentlig og ikke mindst ifm. opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst har selvstændige erhvervsdrivende bl.a. lov til at fratrække driftsomkostninger, som i årets løb er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde

⁵⁰ PSL§1

indkomsten, herunder ordinære afskrivninger, i den personlige indkomst.⁵¹ Herudover har selvstændige erhvervsdrivende mulighed for at vælge beskatning efter virksomhedsskatteordningen (herefter benævnt VSO), eller kapitalafkastordningen (herefter benævnt KAO), med de fordele der følger heraf.^{52 53} Ligeledes har selvstændige erhvervsdrivende lov til at overføre indkomst til medarbejdende ægtefælle, hvilket lønmodtagere ikke har.⁵⁴ Sidste men ikke mindst er selvstændige erhvervsdrivende forpligtiget til at udarbejde et skatteregnskab hvert år.

Selvstændige erhvervsdrivende versus lønmodtagere

Selvom afgrænsningen mellem selvstændige erhvervsdrivende og lønmodtagere er væsentlig, indeholder skattelovgivningen ingen definition på begrebet selvstændige erhvervsdrivende. Afgrænsningen er dog beskrevet via kriterier for et tjenesteforhold og selvstændig virksomhed i Cirk. Nr. 129 af 4. juli 1994 til personskatteloven (herefter benævnt PSL) samt i Juridisk vejledning afsnit C.C.1 - Selvstændig erhvervsvirksomhed. Selvstændige erhvervsdrivende er karakteriseret ved, at den skattepligtige for egen risiko og regning udøver virksomhed af økonomisk karakter med det formål at opnå økonomisk overskud. Derimod er lønmodtagere kendetegnet ved, at der modtages vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold og at hvervgiveren har instruktions-, tilsyns- og kontrolbeføjelsen. I tvivlstilfælde foretages en samlet vurdering af det konkrete tilfælde ud fra de ovenfor nævnte kriterier og kendetegn samt praksis på området. I praksis kan der være tilfælde, hvor en person anses for selvstændig erhvervsdrivende i et forhold og som lønmodtager i et andet forhold. Dette gjorde sig gældende i TfS 1995,458V, hvor en forsikringsassurandør i samarbejdet med et forsikringsselskab blev anset for at være selvstændig erhvervsdrivende, mens han i samarbejdet med et andet forsikringsselskab blev anset for at være lønmodtager i relation til dette selskab. Hos det ene forsikringsselskab var han ikke garanteret en grundløn, fik ikke refunderet driftsudgifter og tilrettelagde i stort omfang sit eget arbejde, hvorfor han her blev anset for at være selvstændig erhvervsdrivende. Hos det andet forsikringsselskab var han derimod garanteret en minimumsløn, fik dækket driftsudgifter, hans løn blev forhandlet af en lønmodtagerorganisation, ligesom han var undergivet forsikringsselskabets instruktionsbeføjelser, hvorfor han her blev anset for at være lønmodtager. I praksis ses det ofte, at iværksættere starter op som selvstændig erhvervsdrivende sideløbende med deres almindelige lønmodtagerjob, hvorfor de i en periode både vil være lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende.

Selvstændige erhvervsdrivende versus hobbyvirksomheder

Udover at skelne mellem hvorvidt den skattepligtige er at betragte som selvstændig erhvervsdrivende eller lønmodtager, er det ligeledes vigtigt at skelne mellem selvstændige erhvervsdrivende og hobbyvirksomheder. Det er med andre ord en skelnen mellem erhvervsmæssige virksomheder og ikke-erhvervsmæssige virksomheder. Afgrænsningen er vigtig, idet hobbyvirksomheders underskud ikke kan modregnes i anden personlig indkomst eller fremføres til senere indkomstår, modsat selvstændige erhvervsdrivende som har mulighed herfor. Alle indtægter er som udgangspunkt skattepligtige jf. statsskatteloven (herefter benævnt SSL) §4, mens fradragsretten ved hobbyvirksomheder er kildebegrænset. Hobbyvirksomheder er kendetegnet ved, at den skattepligtige udøver aktiviteter ud fra egne personlige interesser og ikke primært sigter imod at opnå et økonomisk overskud.

I forhold til afgrænsningen mellem erhvervsmæssig virksomhed og ikke-erhvervsmæssig virksomhed gælder der et rentabilitetskriterie. Rentabilitetskriteriet stiller krav om overskud af primær drift, en rimelig

⁵¹ PSL§3, stk. 2 (SSL§6)

⁵² VSL§1, stk. 1

⁵³ VSL§22a

⁵⁴ KSL§25a

forrentning af den investerede kapital samt en rimelig driftsherreløn, hvis der ydes en arbejdsindsats i virksomheden. Det er vigtigt at bemærke, at rentabilitetskriteriet ikke udelukker, at en virksomhed kan være erhvervsmæssig, selvom den i en periode er underskudsgivende. En nyopstartet virksomhed vil dermed godt kunne blive anset for at være erhvervsmæssig, selvom den i opstartsårene giver underskud. Det er blot et krav, at der er udsigt til, at virksomheden bliver rentabel. Udover rentabilitetskriteriet gælder ligeledes et intensitetskrav for, at virksomheden kan blive anset for at være erhvervsmæssig. Dette intensitetskrav betyder, at omsætningen skal have en vis minimumsstørrelse.⁵⁵ Rentabilitets – og intensitetskriteriet blev inddraget i vurderingerne i SKM2003.6.VLR og SKM2011.637.BR, hvor skatteyderne i begge tilfælde ikke blev anset for at drive erhvervsmæssig virksomhed. I SKM2003.6.VLR havde skatteyderen tidligere drevet samme type virksomhed med produktion og salg af kaffemaskiner og dengang indgået frivillig akkord med kreditorerne. Herudover lagde retten vægt på, at der var underskud, en meget beskeden omsætning, at der ikke var udarbejdet budgetter, at produkterne ikke var markedsført og at skatteyderen ikke i tilstrækkeligt omfang havde været beskæftiget med virksomhedens drift.⁵⁶ I SKM2011.637.BR drev skatteyder en hudpleje- og skønhedsklinik. Her blev der lagt vægt på, at det ikke var godtgjort, at der før opstarten var udarbejdet et realistisk budget og at dette budget ikke efterfølgende var blevet tilrettet ud fra de reelle økonomiske forhold. Virksomheden havde i flere år underskud, og det vurderes ikke, at virksomheden var etableret og drevet med henblik på at opnå et økonomisk overskud.⁵⁷

Selvstændige erhvervsdrivende versus honorarmodtagere

En honorarmodtager kan f.eks. være en forfatter, som modtager honorar for at have skrevet en bog. En honorarmodtager betragtes ikke som lønmodtager i et tjenesteforhold, ligesom en honorarmodtager heller ikke betragtes som selvstændig erhvervsdrivende. Der gælder for honorarmodtagere de samme regler som for hobbyvirksomheder, mens der dog for honorarmodtagere også skal betales arbejdsmarkedsbidrag.

Afgrænsningen mellem selvstændige erhvervsdrivende, lønmodtagere, hobbyvirksomheder og honorarmodtagere skal altid foretages ud fra en konkret vurdering af de ovenfor nævnte karakteristika samt den faglige tilgang, intensitet samt den økonomiske risiko og rentabilitet.

Beskatningsmuligheder for personlige virksomheder

Selvstændige erhvervsdrivende, der driver virksomhed i personligt regi, har tre beskatningsmuligheder hhv. beskatning efter PSL, VSO og KAO. Beskatning efter PSL er udgangspunktet, mens muligheden for beskatning efter VSO eller KAO er undtagelser hertil. Herudover har den selvstændige erhvervsdrivende mulighed for at mildne progressionen ved at overføre en del af resultatet til ægtefælle vha. forskellige modeller.

Nedenstående gennemgang af beskatning efter PSL, VSO og KAO vil beskrive de tre beskatningsmuligheder og tydeliggøre, hvornår de tre forskellige beskatningsmuligheder for selvstændige erhvervsdrivende hver især er at foretrække. Ligeledes vil mulighederne for overførsel af resultatet til ægtefælle blive gennemgået.

4.1.1.1 PSL

For at forstå beskatningen af selvstændige erhvervsdrivende, herunder anvendelse af VSO og KAO, samt disse beskatningsmuligheders fordele, er det vigtige at kende de grundlæggende regler for personbeskatning i Danmark. Som omtalt i afgrænsningen forudsættes læseren af dette speciale at have et grundlæggende

⁵⁵ C.C.1.3.1 Generelt om afgrænsningen af erhvervsmæssig virksomhed overfor ikke erhvervsmæssig virksomhed

⁵⁶ SKM2003.6.VLR

⁵⁷ SKM2011.637.BR

kendskab til personbeskatning i Danmark, hvorfor de forskellige indkomstformer, samt beregning af indkomstskatten, ikke vil blive gennemgået. I stedet omtales kort opgørelsen af den skattepligtige indkomst, ligesom beregningsgrundlag for skatterne og skattesatser vil blive oplistet i skematisk form. Herudover vil marginalskatteprocenterne og reglerne ifm. underskud blive gennemgået.

Opgørelse af den skattepligtige indkomst

For personer der er skattepligtige til Danmark opgøres den skattepligtige indkomst efter skattelovgivningens almindelige regler.⁵⁸ Udover den skattepligtige indkomst opgøres ligeledes personlig indkomst, kapitalindkomst, aktieindkomst og CFC-indkomst.⁵⁹ Opgørelsen af den skattepligtige indkomst er illustreret nedenfor, ligesom det fremgår, at aktieindkomst og CFC-indkomst er udenfor opgørelsen.

Opgørelse af skattepligtig indkomst
Personlig indkomst (efter AM-bidrag)
+/- Kapitalindkomst
- Ligningsmæssige fradrag
= Skattepligtig indkomst
Udenfor opgørelsen:
Aktieindkomst
CFC-indkomst

Figur 4 - Opgørelse af skattepligtig indkomst - Egen tilvirkning⁶⁰

Indkomstskatten beregnes som summen af bundskat, topskat, skat af aktieindkomst, skat af CFC-indkomst samt kommune- og kirkeskat.⁶¹ Sundhedsbidraget blev udfaset fra og med indkomståret 2019, mens udlig-ningsskatten reelt er blevet afskaffet fra og med indkomståret 2018, da satsen lige siden har været 0%.⁶² I nedenstående figur er beregningsgrundlag og skattesatser oplistet, med undtagelse af CFC-indkomst som ikke vurderes relevant for specialet.

⁵⁸ PSL§1

⁵⁹ PSL§2

⁶⁰ PSL§1 og PSL§2

⁶¹ PSL§5

⁶² <https://www.skm.dk/skattetal/satser/satser-og-beloebsgraenser/personskatteloven>

	Beregningsgrundlag	Skattesats
Bundskat	Personlig indkomst tillagt positiv nettokapitalindkomst ⁶³	12,11% ⁶⁴
Topskat	Personlig indkomst tillagt positiv nettokapitalindkomst over 45.800 kr. (ægtefæller 91.600 kr.) ^{65 66} Bundfradrag på 531.000 kr. ⁶⁷	15% ⁶⁸
Skat af aktieindkomst	Aktieavancer og -udbytter ⁶⁹	Progressionsgrænse 55.300 kr. (ægtefæller 110.600 kr.) 27%/42% under/over progressionsgrænse ⁷⁰
Kommune- og kirkeskat	Skattepligtig indkomst Skatten nedsættes med skatteværdi af personfradrag (over 18 år 46.500 kr./under 18 år 36.100 kr. ^{71 72})	Gn. 26,5% ⁷³

Figur 5 - Beregningsgrundlag og skattesatser i 2020 - Egen tilvirkning

Marginalskatteprocenter

Marginalskatteprocenten er et udtryk for, hvor meget indkomstkatten vil belaste den sidste tjente krone. Marginalskatteprocenten bestemmes både af hvilket beskatningsgrundlag indkomsttypen indgår i og i hvilken udstrækning, den skattepligtiges indkomst overskrider bundgrænserne for de forskellige indkomstskatter. Ved de ligningsmæssige fradrag er der i stedet tale om fradragsværdien.

Således gælder det, at der er en lempeligere beskatning af kapitalindkomst end af personlig indkomst. Derudover har ligningsmæssige fradrag og fradrag i kapitalindkomsten en lavere skattemæssig værdi end fradrag i den personlige indkomst. Ethvert fradrag har således en værdi i form af den skattebesparelse, som den skattepligtige opnår ved at have fradraget.

Marginalskatteprocenterne for indkomståret 2020 er oplistet i skemaet nedenfor. Der tages udgangspunkt i den gennemsnitlige kommunale skatteprocent inkl. kirkeskat. Marginalskattebetragtningerne kommer i høj grad i spil i forståelsen af de tre beskatningsmuligheder hhv. beskatning efter PSL, VSO og KAO.

⁶³ PSL§6, stk. 1

⁶⁴ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2035568>

⁶⁵ Madsen, Thorbjørn H. m.fl.: Revisor manual 2020-1, side 129

⁶⁶ PSL§7, stk. 1

⁶⁷ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2035568>

⁶⁸ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2035568>

⁶⁹ PSL§4a

⁷⁰ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2035568>

⁷¹ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2035568>

⁷² PSL§10

⁷³ <https://www.skm.dk/skattetal/satser/kommunal-beskatning/kommuneskatter-gennemsnitsprocenter-2007-2020>

Marginalskatteprocenter i 2020	Bund	Top
Personlig indkomst inkl. AM-bidrag	40,10%	56,50%
Personlig indkomst ekskl. AM-bidrag	37,80%	52,70%
Kapitalindkomst / neg. kapitalindkomst	25,60%	
Kapitalindkomst / pos. kapitalindkomst	37,80%	42,70%
Ligningsmæssige fradrag: 25,6% (kommune- og kirkeskat)		
Procenterne er inkl. kirkeskat på 0,67%.		

Figur 6 - Marginalskatteprocenter i 2020 ^{74 75}

Skatteloft

Skatteloftet for personlig indkomst er i indkomståret 2020 52,06% før arbejdsmarkedsbidrag.⁷⁶ Skatteloftet betyder, at hvis den samlede skattesats før arbejdsmarkedsbidrag overstiger 52,06%, da vil topskatteprocenten blive nedsat med de overskydende procenter.^{77 78}

På samme måde gælder der et skatteloft for positiv kapitalindkomst. Skatteloftet for positiv nettokapitalindkomst over 45.800kr./91.600kr. er 42% plus kirkeskat.⁷⁹

Underskud

Såfremt den selvstændige erhvervsdrivende, som driver en personlig virksomhed, i nogle indkomstår får et skattemæssigt underskud, vil dette underskud kunne modregnes i anden indkomst hos den selvstændige erhvervsdrivende og dennes ægtefælle. Dette er en af de væsentlige fordele ved at starte op i personligt regi, da mange iværksættere i en periode ofte vil have anden lønindkomst, som underskuddet vil kunne modregnes i. Dermed får underskuddet en fradragsværdi, og dermed en skattebesparelse, her og nu. I forhold til de skattemæssige regler i PSL§13, som gælder for modregning af underskud, opdeles underskuddet i hhv. underskud i den skattepligtige indkomst og underskud i den personlige indkomst. Underskud i kapitalindkomsten er indeholdt i underskuddet i den skattepligtige indkomst.⁸⁰

Underskud i skattepligtig indkomst

Underskud i den skattepligtige indkomst omregnes til skatteværdien heraf, beregnet på grundlag af skatteprocenterne for kommune- og kirkeskat. Skatteværdien af dette underskud modregnes først i bundskatten, herefter topskatten og til sidst i skat af aktieindkomst. Et eventuelt restunderskud modregnes i ægtefællens indkomstskat. Hvis der herefter fortsat er uudnyttet underskud fremføres dette til fradrag i senere indkomstår.⁸¹

⁷⁴ Madsen, Thorbjørn H. m.fl.: Revisor manual 2020-1, side 129

⁷⁵ <https://www.skm.dk/skattetal/statistik/tidsserieoversigter/marginalskatteprocenter-1993-2020>

⁷⁶ PSL§19, stk. 1

⁷⁷ PSL§19, stk. 1

⁷⁸ Hansen, Christian S. m.fl.: Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, side 179

⁷⁹ PSL§19, stk. 2

⁸⁰ Hansen, Christian S. m.fl.: Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, side 180-181

⁸¹ PSL§13, stk. 1 og 2

Underskud i personlig indkomst

Såfremt den personlige indkomst er negativ, modregnes dette i positiv kapitalindkomst. Hvis der herefter er en resterende negativ personlig indkomst, vil dette blive fremført til modregning i først kapitalindkomst, og herefter personlig indkomst, i efterfølgende indkomstår. Er der tale om ægtefæller skal negativ personlig indkomst modregnes i den anden ægtefælles personlige indkomst. Hvis der herefter er underskud, modregnes i ægtefællens positive kapitalindkomst.⁸²

Beskatning efter PSL

Selvstændige erhvervsdrivende, som driver en personlig virksomhed, vil som udgangspunkt blive beskattet efter PSL, hvis ikke de vælger beskatning efter VSO eller KAO. Indtægter fra selvstændig erhvervsvirksomhed beskattes efter SSL§4. Beskatning efter PSL betyder, at den selvstændige erhvervsdrivende skal betale skat af virksomhedens overskud som personlig indkomst. Hvilken skatteprocent den selvstændige erhvervsdrivende skal betale, afhænger af overskuddets størrelse, og dermed indkomsten, og kan være op til 56,5% i skat. Driftsomkostninger, med undtagelse af renteudgifter, fratrækkes ved opgørelsen af den personlige indkomst. Det skyldes, at der er tale om driftsomkostninger ifm. den selvstændige erhvervsvirksomhed og dermed omkostninger som har været med til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten.^{83 84} Ved beskatning efter PSL fradrages virksomhedens renteudgifter i den selvstændige erhvervsdrivendes kapitalindkomst, og dermed til en lavere fradragsværdi, end de øvrige driftsudgifter som er fratrullet i den personlige indkomst.

4.1.1.2 VSO

Betingelser for at anvende VSO

VSO kan kun benyttes af selvstændige erhvervsdrivende og derfor er afgrænsningen, ift. hvornår der er tale om en selvstændig erhvervsdrivende, afgørende.⁸⁵ Afgrænsningen blev beskrevet i afsnit 4.1.1.

Det er en betingelse, for at anvende VSO, at den selvstændige erhvervsdrivende udarbejder et særskilt regnskab for virksomheden, som opfylder BFL'ens krav og mindstekravsbekendtgørelsen. Herudover er det et krav at bogføringen tilrettelægges, så der sker en fuldstændig regnskabsmæssig adskillelse mellem virksomhedens økonomi og privatøkonomien.⁸⁶

Tilvalg af VSO eller KAO

Den selvstændige erhvervsdrivende kan, som et tilvalg på selvangivelsen, vælge at lade sig beskatte efter VSO eller KAO. Dette er en tilkendegivelse som hvert år skal laves på selvangivelsen, hvilket vil sige senest 6 måneder efter indkomstårets udløb. Den selvstændige erhvervsdrivende kan ændre beslutningen, om hvorvidt VSO eller KAO ønskes anvendt eller ej, frem til d. 30. juni i det andet kalenderår efter indkomstårets udløb.⁸⁷

Hvis den selvstændige erhvervsdrivende, som ønsker at benytte VSO, har flere virksomheder, skal alle virksomheder indgå i VSO og samtlige virksomheder behandles, ved anvendelse af VSO, som én virksomhed.⁸⁸

⁸² PSL§13, stk. 3 og 4

⁸³ SSL§6

⁸⁴ PSL§3, stk. 2, nr.1

⁸⁵ VSL§1, stk. 1

⁸⁶ VSL§2, stk. 1

⁸⁷ VSL§2 stk. 2

⁸⁸ VSL§2, stk. 3

Aktiver i VSO

Ved indtræden i VSO opgøres indskudskontoen, hvorfor det i denne forbindelse er relevant at se på, om alle virksomhedens aktiver kan indgå i VSO.

Visse finansielle aktiver kan som udgangspunkt ikke indgå i VSO. Det gælder f.eks. aktier mv. omfattet af aktieavancebeskatningsloven (herefter benævnt ABL), uforrentede obligationer og præmieobligationer. Disse vil dog undtagelsesvis kunne indgå i VSO, hvis den selvstændige driver næring med disse.⁸⁹

Som udgangspunkt indgår blandede benyttede aktiver ikke i VSO.⁹⁰ Der er dog i virksomhedsskatteloven (herafter benævnt VSL) regler som omhandler visse blandede benyttede aktiver, hvorfor der gælder særlige regler for blandet benyttede ejendomme, biler, telefoner mv. Disse aktiver enten kan eller skal indgå i VSO. For blandede benyttede ejendomme gælder det, at den erhvervsmæssige andel af en ejendom, som i væsentligt omfang benyttes erhvervsmæssigt, skal indgå i VSO, mens blandede benyttede biler, telefoner mv. kan indgå i VSO.⁹¹ Vælger den selvstændige erhvervsdrivende at lade en blandet benyttet bil indgå i VSO, bør det nævnes, at det vil medføre beskatning af fri bil, mens afskrivninger og driftsomkostninger til gengæld vil kunne fratrækkes i opgørelsen af virksomhedens skattepligtige indkomst.

Indskudskonto

Alle værdier som overføres fra den skattepligtige til virksomheden anses som udgangspunkt for indskud, dog med undtagelse af beløb som bogføres på mellemregningskontoen.⁹²

Indskudskontoen opgøres primo det indkomstår, hvor den skattepligtige første gang ønsker at anvende VSO.⁹³ Indskudskontoen opgøres som værdien af de indskudte aktiver fratrukket den indskudte gæld.⁹⁴ Bliver den opgjorte indskudskonto negativ, vil det være muligt at nulstille indskudskontoen, hvis det kan dokumenteres, at der udelukkende er tale om erhvervsmæssig gæld.⁹⁵ Efter opgørelsen fastfryses saldoen på indskudskontoen og reguleres efterfølgende kun med indskud og hævninger i virksomheden udover evt. opsparat overskud. Det er her værd at bemærke, at der kun kan opsøres overskud i VSO, hvis indskudskontoen er nul eller positiv.⁹⁶

Ved opgørelsen af indskudskontoen medtages fast ejendom til kontant anskaffelsessum eller fastsat ejendomsværdi ved indkomstårets begyndelse, mens driftsmidler værdiansættes til den afskrivningsberettigede saldoværdi.⁹⁷

⁸⁹ VSL§1, stk. 2

⁹⁰ VSL§1, stk. 3, 1. pkt.

⁹¹ VSL§1, stk. 3, 2.-5. pkt.

⁹² VSL§3, stk. 1 jf. VSL§4a

⁹³ VSL§3, stk. 2

⁹⁴ VSL§3, stk. 3

⁹⁵ VSL§3, stk. 5

⁹⁶ VSL§11, stk. 4

⁹⁷ VSL§3, stk. 4

Hæverækkefølgen

Når der sker overførsler fra virksomheden til ejerens privatøkonomi, vil disse hævnings blive anset for at være sket i en bestemt prioriteret rækkefølge kaldet hæverækkefølgen. Årsagen til disse regler er, at der skattemæssigt er forskel på, om der hæves virksomhedsoverskud, indskud eller beløb udover indskuddet.

Hæverækkefølgen ser således ud:⁹⁸

1. Hensættelser til senere hævning i form af kapitalafkast, som vedr. tidligere indkomstår, og som overføres inden indsendelsen af selvangivelsen.
2. Hensættelse til senere hævning i form af resterende overskud, som vedr. tidligere indkomstår, og som overføres inden indsendelsen af selvangivelsen.
3. Årets overskud fordelt på årets kapitalafkast og årets resterende overskud.
4. Opsparet overskud fra tidligere indkomstår.
5. Indestående på indskudskontoen.

Hæverækkefølgen betyder, at hvis der er hensat til senere hævning, vil de første beløb der hæves dække dette. Hvis der hæves mere end årets overskud, hæves herefter på konto for opsparet overskud fra tidligere indkomstår og først derefter på indskudskontoen. Har ejeren hævet mere end indeståendet på indskudskontoen, vil det være at betragte som et privat lån i virksomheden, hvorfor der skal beregnes rentekorrektion heraf.

Hæverækkefølgen betyder at beløb hensat til senere hævning kan overføres skattefrit, da beskatningen er sket i et tidligere indkomstår, mens overførte beløb fra årets overskud beskattes som kapitalindkomst eller personlig indkomst. Ved beløb overført fra konto for opsparede overskud beskattes det hævde beløb, tillagt den tilhørende virksomhedsskat, som personlig indkomst. Overførte beløb fra indskudskontoen beskattes ikke, mens overførte beløb udover indskudskontoen heller ikke beskattes, men i stedet anses for et privat lån.^{99 100}

Rentekorrektion

Rentekorrektion er en forrentning af ejerens lån i virksomheden. Der skal beregnes rentekorrektion i to tilfælde – hhv. når indskudskontoen er negativ og hvis der i samme indkomstår er sket både hævning og indskud på indskudskontoen. Rentekorrektionen har til formål at modvirke, at private renteudgifter bliver fratrækket i den personlige indkomst, hvorved der vil kunne opnås en skattebesparelse. Den beregnede rentekorrektion tillægges den personlig indkomst og fratrækkes i kapitalindkomsten.¹⁰¹

Rentekorrektionen beregnes som rentekorrektionssatsen for 2019 på 3% ganget med den største negative saldo på indskudskontoen, enten ved påbegyndelsen af VSO, eller, for efterfølgende indkomstår, ved indkomstårets begyndelse eller udløb.¹⁰²

Rentekorrektionen kan højst udgøre rentekorrektionssatsen ganget med det største negative afkastgrundlag enten på tidspunktet, hvor VSO påbegyndes anvendt, eller, for efterfølgende indkomstår, ved

⁹⁸ VSL§5

⁹⁹ C.C.5.2.7.3 Den udvidede hæverækkefølge

¹⁰⁰ C.C.5.2.7.2 Overførsler i hæverækkefølgen

¹⁰¹ VSL§11, stk. 3

¹⁰² VSL§11, stk. 1

indkomstårets begyndelse eller slutning. Herudover kan rentekorrigeringsbeløbet højst udgøre virksomhedens nettorenteudgifter forhøjet/nedsat med kurstab og -gevinster, som er skattepligtige efter KGL.¹⁰³

Er der i årets løb både sket indskud og hævnning på indskudskontoen, beregnes rentekorrigeringen som summen af de værdier, som er overført til ejeren i hæverækkefølgen fra indskudskontoen og udover indskudskontoen ganget med rentekorrigeringssatsen på 3%. Rentekorrigeringen vil dog højst kunne udgøre rentekorrigeringssatsen ganget med indskuddet.¹⁰⁴

Mellemregningskonto

Mellemregningskontoen er et alternativ til indskudskontoen. Her har den skattepligtige mulighed for at overføre beløb fra privatøkonomien til virksomheden på en uforrentet mellemregningskonto og derved at undgå indskud på indskudskontoen.¹⁰⁵ Det er dog ikke tilladt at bogføre beløb på mellemregningskontoen på det tidspunkt, hvor VSO påbegyndes anvendt.¹⁰⁶ Betydningen, af at bogføre indskud på mellemregningskontoen, er, at beløb der senere overføres fra mellemregningskontoen til privatøkonomien ikke vil blive anset for en hævnning i hæverækkefølgen. Bliver mellemregningskontoen på et tidspunkt negativ, skal der udlignes med en hævnning i hæverækkefølgen.¹⁰⁷ På mellemregningskontoen kan f.eks. bogføres ejerens udlæg for driftsudgifter.¹⁰⁸

Kapitalafkast

Kapitalafkastgrundlaget opgøres som virksomhedens aktiver fratrukket virksomhedens gæld og er dermed en nettoopgørelse. Beløb som er hensat til senere hævnning, indestående på mellemregningskonto, beløb overført fra VSO til privatøkonomien og beløb der, som følge af sikkerhedsstillelse for privatgæld, anses for hævet, skal fragå ved opgørelsen af kapitalafkastgrundlaget.

Som udgangspunkt skal aktiver og gæld indgå i kapitalafkastgrundlaget med de skattemæssige værdier, som anvendes ved opgørelsen af indskudskontoen. Den eneste undtagelse hertil er værdien af ejendomme, som i stedet medregnes til den kontante anskaffelsessum. Kapitalafkastgrundlaget opgøres ved virksomhedens indtræden i VSO og hvert år ved indkomstårets begyndelse.¹⁰⁹

Kapitalafkastsatsen opgøres én gang årligt som et gennemsnit af Danmarks Nationalbanks kassekreditrente for ikke-finansielle selskaber i de første 6 måneder af indkomståret.¹¹⁰ Kapitalafkastsatsen var i 2019 0%.¹¹¹

Kapitalafkastet beregnes som kapitalafkastgrundlaget primo året ganget med kapitalafkastsatsen.¹¹² Kapitalafkastet fragår i den personlige indkomst og tillægges kapitalindkomsten, hvorved virksomhedsejeren opnår en skattebesparelse. Fra at blive beskattet med op til 56,5% i personlig indkomst, vil beløbet nu i stedet blive beskattet med mellem 37,8% og 42,7% i kapitalindkomst. Det beregnede kapitalafkast er et udtryk for ejerens

¹⁰³ VSL§11, stk. 1

¹⁰⁴ VSL§11, stk. 2

¹⁰⁵ VSL§4a, stk. 1

¹⁰⁶ VSL§4a, stk. 2

¹⁰⁷ VSL§4a, stk. 3

¹⁰⁸ VSL§4a, stk. 4

¹⁰⁹ VSL§8

¹¹⁰ VSL§9

¹¹¹ C.C.5.2.9 Kapitalafkast og kapitalafkastgrundlag

¹¹² VSL§7

forrentning af den investerede kapital i virksomheden, hvorfor det beskattes som kapitalindkomst og derved sidestilles med øvrige investeringer.

Det beregnede kapitalafkast kan ikke blive negativ, og hvis dette er tilfældet, sættes kapitalafkastet til nul. Herudover gælder det, at det beregnede kapitalafkast ikke kan overstige virksomhedens skattepligtige overskud.¹¹³

Overskudsdisponering og konto for opsparet overskud

Udgangspunktet er, at virksomhedens skattepligtige overskud fratrucket kapitalafkastet, skal medregnes i den skattepligtiges personlige indkomst i det indkomstår, hvor overskuddet overføres til den skattepligtige.¹¹⁴ Selvstændige erhvervsdrivende, som anvender VSO, har mulighed for, at overskud, som ikke overføres til den skattepligtige, og som derved bliver i virksomheden, kan nøjes med at blive beskattet med en foreløbig virksomhedsskat på 22%. Det opsparede overskud, med fradrag af den betalte virksomhedsskat på 22%, vil indgå på virksomhedens konto for opsparet overskud. Det er således de resterende 78% som placeres på konto for opsparet overskud.¹¹⁵ Det skal her pointeres, at der ikke er krav om, at det opsparede overskud bindes på en bankkonto. Der vil ikke kunne opsøres overskud, hvis indskudskontoen er negativ.¹¹⁶

Når opsparet overskud senere hæves, medregnes det hævede beløb fra virksomhedens konto for opsparet overskud (78%) tillagt virksomhedsskatten (22%) til den skattepligtiges personlige indkomst. Ved skatteberegningen fradrages den tidligere betalte foreløbige virksomhedsskat i den skattepligtiges slusksat.¹¹⁷

Der er, med muligheden for opsparring af overskud, tale om en skatteudskydelse, idet den skattepligtige, når overskuddet senere hæves, vil skulle betale skat af forskellen mellem 22% og den til den tid gældende skattesats, hvilket p.t. er op til 56,5%. Opsparede overskud kommer først til beskatning den dag den skattepligtige vælger at hæve overskuddet eller i indkomst år, hvor der er underskud og der således hæves af opsparet overskud som følge af hæverækkefølgen. Opsparet overskud kommer ligeledes til beskatning, hvis den skattepligtige afstår virksomheden eller ophører med at drive selvstændig virksomhed.¹¹⁸ Muligheden for opretholdelse af VSO ved afståelse eller ophør omtales i afsnit 4.6.1.

Muligheden for at opspare overskud i VSO giver den selvstændige erhvervsdrivende mulighed for at opnå en resultatudjævning hvilket vil betyde, at toppen af skatteprogressionen formindskes. En resultatudjævning vil betyde, at den selvstændige kan foretage en overskudsdisponering som gør, at den skattepligtige kan undgå at skulle betale topskat. Vha. opsparet overskud optimeres således op til topskattegrænsen, idet der i gode år opsøres overskud, mens der i mindre gode år hæves af opsparet overskud. En korrekt overskudsdisponering vil derfor kunne give den selvstændige erhvervsdrivende en skattebesparelse.

Udover at opnå en resultatudjævning kan muligheden for at opnå en skatteudskydelse også være en af årsagerne til at vælge at opspare overskud. Ved at opspare overskud undgås beskatning af overskuddet med op til 56,5%, idet der på nuværende tidspunkt kun vil skulle betales en foreløbig virksomhedsskat på 22%. Opsparing af overskud vil dermed frigive likviditet i virksomheden her og nu.

¹¹³ VSL§7, stk. 1

¹¹⁴ VSL§10, stk. 1

¹¹⁵ VSL§10, stk. 2

¹¹⁶ VSL§11, stk. 4

¹¹⁷ VSL§10, stk. 3

¹¹⁸ VSL§15, stk. 1

Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at årets hævninger begrænser mulighederne for opsparing af overskud. Hvis årets hævninger overstiger årets overskud, vil muligheden for at opspare overskud være udelukket i indkomståret.

Beskatning efter VSO har mange lighedstræk med selskabsbeskatning. En af ideerne bag VSO er at opdele resultatet i hhv. afkast af den investerede kapital (kapitalindkomst), opsparing af overskud (indkomstudjævning) og beskatning af resterende resultat (personlig indkomst).¹¹⁹ Dette illustreres ligeledes i nedenstående eksempel.

Eksempel på VSO med og uden optimering

Nedenfor er opstillet et eksempel på beskatning efter VSO med og uden brug af optimering, og dermed med og uden en korrekt overskudsdisponering set ud fra et skattemæssigt synspunkt. I eksemplet har den skattepligtige en lønindkomst på 400.000 kr. og overskud af virksomhed før renter på 350.000 kr. I første kolonne laves ingen optimering hvilket betyder, at den skattepligtige kommer til at betale topskat. I anden kolonne foretages en optimering op til topskattegrænsen i 2019 på 513.400 kr. (2020: 531.000 kr.). Det betyder, at der her overføres 141.957 kr. til beskatning som virksomhedsindkomst, hvorved der kun skal betales en foreløbig virksomhedsskat heraf på 31.231 kr. Der er således en tilgang til konto for opsparet overskud på 110.726 kr. (78%). Med optimeringen (overskudsdisponeringen) undgår den skattepligtige at skulle betale topskat. Det ses af eksemplet, at forskellen i slutsatten er 49.762 kr. Der er med andre ord en forskel i den aktuelle skat på 49.762 kr., idet denne skat er udskudt til senere betaling. En korrekt overskudsdisponering vil for det første betyde en skattebesparelse som følge af, at den skattepligtige opnår en resultatudjævning, og således undgår at betale topskat. Derudover giver optimeringen en skatteudskydelse og dermed en positiv likviditetsforskydning.

¹¹⁹ Hansen, Christian S. m.fl.: Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, side 215-216

Beskatning efter VSO - År 2019	Kr.	VSO uden optimering	VSO med optimering
Lønindkomst	400.000		
AM-bidrag	8% - 32.000	368.000	368.000
Resultat af virksomhed før renter	350.000		
Renteudgifter, virksomhed	- 50.000		
Resultat før optimering	300.000		
Overført til beskatning som virksomhedsindkomst	- 141.957		
Resultat før AM-bidrag	158.043		
AM-bidrag	8% - 12.643	276.000	145.400
Personlig indkomst		644.000	513.400
Renteudgifter, privat	- 20.000	- 20.000	- 20.000
Kapitalindkomst		- 20.000	- 20.000
Beskæftigelses- og jobfradrag		- 39.300	- 39.300
Ligningsmæssige fradrag		- 39.300	- 39.300
Skattepligtig indkomst		584.700	454.100

Skatteberegning - Thisted Kommune		Skat	Skat
AM-bidrag (8%)		56.000	44.643
Bundskat (12,13%)		78.117	62.275
Topskat (15%)		19.590	-
Kommune- og kirkeskat (25,5%+1,27%)		156.524	121.563
Virksomhedsskat (22%)		-	31.231
Nedslag for beskatning over 52,05%	- 757	-	-
Personfradrag bund-, kommune- og kirkeskat	- 17.972	- 17.972	- 17.972
Anvendt reduktion for rentefradragets skatteværdi	- 1.600	- 1.600	- 1.600
Slutskat		289.902	240.140

Forskel i aktuel skat (årets slutskat) = udskudt skat - 49.762

Figur 7 - Illustration af VSO med og uden optimering (overskudsdisponering) – Egen tilvirkning ^{120 121}

I bilag 2 illustreres ovenstående overskudsdisponering i kassesystemet.

Hensættelse til senere hævning

I VSO er det muligt at hensætte til senere hævning hvilket vil sige til senere udbetaling fra virksomheden. Hensættelse til senere hævning opstår i de situationer, hvor den skattepligtige ikke har foretaget hævninger nok til at kunne dække det beskatningsgrundlag som overføres til den skattepligtiges personlige indkomst. Hensættelse til senere hævning vil ofte være en konsekvens af en skatteoptimering op til topskattegrænsen. Med en hensættelse til senere hævning vil den skattepligtige kunne opnå en ønsket personlig indkomst.

Hensættelse til senere hævning beskattes som personlig indkomst i det indkomstår som overførslen vedrører. Som nævnt, ifm. hæverækkefølgen, vil hensættelse til senere hævning derfor senere kunne overføres skattefrit, idet beskatningen er sket i et tidligere indkomstår.

¹²⁰ Bilag 1 – Årsopgørelser med og uden optimering i VSO

¹²¹ Egen tilvirkning – Opstilling med inspiration fra: Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, side 634-635

Beløb som er hensat til senere hævnning skal bogføringsmæssigt være overført fra virksomhedens økonomi til privatøkonomien inden udløbet af fristen for indgivelsen af selvangivelsen for indkomståret, hvilket vil sige d. 30. juni i det efterfølgende indkomstår. Beløb, som er hensat til senere hævnning, fratrækkes ved opgørelsen af kapitalafkastgrundlaget ultimo i det indkomstår, hvor beløbet er hensat.¹²²

Den selvstændige kan, i stedet for at hensætte et beløb til senere hævnning, vælge at indskyde beløbet på indskudskontoen. Denne mulighed vil betyde, at beløbet vil blive behandlet som en hævnning i hæverækkefølgen og et indskud.¹²³

Underskud i VSO

I tilfælde af at den skattepligtige, som anvender VSO, oplever underskud, vil underskuddet blive modregnet i opsparet overskud med tillæg af den dertilhørende virksomhedsskat.¹²⁴ Underskud, som ikke kan rummes i opsparet overskud, fradrages i positiv kapitalindkomst hos den skattepligtige og dennes ægtefælle.¹²⁵ Hvis der herefter fortsat restere et underskud, fradrages dette i den skattepligtiges personlige indkomst, også selvom den personlige indkomst herefter bliver negativ.¹²⁶ Resterende underskud, som ikke kan fradrages i opsparet overskud, kapitalindkomst eller personlig indkomst, fremføres til modregning udenfor VSO efter PSL'ens almindelige regler.

Sikkerhedsstillelser

Vælger den skattepligtige at stille aktiver, som indgår i VSO, til sikkerhed for privat gæld vil den skattepligtige blive anset for at have gjort brug af værdier i VSO. Der vil være tale om et beløb svarende til det laveste beløb af gældens kursværdi eller aktivernes handelsværdi i det indkomstår, hvor sikkerheden stilles. Beløbet anses for overført fra VSO til privatøkonomien og betragtes derfor som en hævnning i hæverækkefølgen.

Beskatning efter VSO

Selvstændige erhvervsdrivende, som beskattes efter VSO, beskattes af overskud efter renter i den personlige indkomst. Derudover beregnes der et kapitalafkast, som flyttes fra personlig indkomst til kapitalindkomst. Ved at vælge beskatning efter VSO kan den selvstændige erhvervsdrivende opnå en række skattemæssige fordele som er angivet herunder.

Fuld fradragsværdi for finansielle udgifter

Ved beskatning efter VSO kan den selvstændige erhvervsdrivende fratrække virksomhedens renteudgifter i den personlige indkomst og derved opnå fuld fradragsværdi for de finansielle udgifter. Renteudgifterne får herved en større fradragsværdi på op til 56,5%, da de som udgangspunkt ellers ville blive fratrukket i kapitalindkomsten til en fradragsværdi på 25,6%. Har virksomheden store renteudgifter, kan der være tale om meget store skattebesparelser ved at vælge at blive beskattet efter VSO.

Lavere beskatning af kapitalafkast

Som ovenfor beskrevet beregnes der, ved brug af VSO, et kapitalafkast som flyttes fra personlig indkomst til kapitalindkomst. Med andre ord flyttes en andel af overskuddet fra personlig indkomst, som har en marginalskatteprocent på op til 56,5%, til kapitalindkomst som har en marginalskatteprocent på 42,7%.

¹²² C.C.5.2.7.1 Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien

¹²³ C.C.5.2.7.1 Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien

¹²⁴ VSL§13, stk. 1

¹²⁵ VSL§13, stk. 2

¹²⁶ VSL§13, stk. 3

Kapitalafkastet betyder, at den skattepligtige opnår en lavere beskatning af kapitalafkastet. Den nuværende kapitalafkastsats på 0% bevirker dog, at denne fordel ved VSO på nuværende tidspunkt ikke eksisterer.

Mulighed for opsparing af overskud

Ved beskatning efter VSO er der mulighed for opsparing af overskud til en foreløbig virksomhedsskat på kun 22%, mod at pengene bliver i virksomheden. Ved at opspare overskud opnår den skattepligtige en skatteudskydelse, idet overskuddet kun beskattes med en foreløbig virksomhedsskat, mens den fulde beskatning først vil ske, når overskuddet hæves.

Mulighed for resultatudjævning

Anvendelse af VSO giver den skattepligtige mulighed for resultatudjævning hvilket betyder, at toppen af progressionen vil kunne formindskes. Dette vil ske ud fra en overskudsdisponering op til topskattegrænsen. Muligheden for resultatudjævning fremkommer, idet VSO giver mulighed for opsparing af overskud i år med store overskud, samt hævning af opsparede overskud i år med mindre overskud eller underskud.

4.1.1.3 KAO

Betingelser for at anvende KAO

Som alternativ til VSO kan skattepligtige personer, som driver selvstændig erhvervsvirksomhed, vælge at lade sig beskatte efter KAO, hvorved der beregnes et kapitalafkast.¹²⁷ Det er altså, ligesom ved VSO, et krav, at der er tale om selvstændige erhvervsdrivende og afgrænsningen ift. dette begreb, er den samme som tidligere beskrevet.

I modsætningen til VSO er der ved brug af KAO ikke krav om en adskillelse i en privatøkonomi og en virksomhedsøkonomi.

Kapitalafkastgrundlag

Kapitalafkastgrundlaget opgøres ved indkomstårets begyndelse.¹²⁸ Kapitalafkastgrundlaget opgøres som værdien af aktiver som udelukkende benyttes erhvervsmæssigt. Blandende aktiver, som benyttes både erhvervsmæssigt og privat, og som kan indgå i VSO, medregnes med den forholdsmæssige værdi af aktivet som anvendes erhvervsmæssigt.¹²⁹ Såfremt varelagre, debitorer, igangværende arbejde mv. fratrasket vareomkostningskreditorer mv. er positivt, medregnes dette beløb ligeledes i kapitalafkastgrundlaget. Hvis beløbet derimod er nul eller negativt, vil der ikke skulle ske modregning i kapitalafkastgrundlaget.¹³⁰

Kapitalafkast

Kapitalafkastet beregnes som kapitalafkastgrundlaget ganget med kapitalafkastsatsen.¹³¹ Som nævnt ifm. VSO var kapitalafkastsatsen i 2019 0%. Efter maksimeringsreglen kan det beregnede kapitalafkast ikke overstige positiv nettoindkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed eller negativ nettokapitalindkomst.¹³² Det

¹²⁷ VSL§22a

¹²⁸ VSL§22a, stk. 5

¹²⁹ VSL§22a, stk. 6

¹³⁰ VSL§22a, stk. 7

¹³¹ VSL§22a, stk. 2

¹³² VSL§22a, stk. 3

beregnete kapitalafkast af de erhvervsmæssige aktiver fragår den personlig indkomst og tillægges kapitalindkomsten.¹³³

Konjunkturudligningsordningen

Skattepligtige, der beskattes efter KAO, har mulighed for at foretage henlæggelser til konjunkturudligning. I henlæggelsesåret vil henlæggelsen blive fratrasket ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for indkomståret. Henlæggelsen kan maksimalt udgøre 25% af årets overskud af selvstændig virksomhed før renter, ligesom henlæggelsen ikke kan udgøre mindre end 5.000 kr. Herudover gælder det, at der ikke vil kunne foretages henlæggelser i indkomstår, hvor der indtægtsføres henlæggelser.¹³⁴ Af henlæggelsen skal betales en konjunkturudligningsskat på 22%.¹³⁵ Fradraget for henlæggelsen er betinget af, at henlæggelsen, med fradrag af konjunkturudligningsskatten, indsættes på en bunden bankkonto.¹³⁶ En henlæggelse til konjunkturudligning vil altså være likviditetskrævende.

Når henlagte beløb senere hæves, medregnes henlæggelsesbeløbet tillagt konjunkturudligningsskatten til den personlige indkomst i det indkomstår, hvor hævnningen sker. Henlæggelser skal hæves senest 10 år efter henlæggelsesårets udløb og tidligst efter 3 måneder.¹³⁷ Når skatten for indkomståret beregnes, modregnes den tidligere betale konjunkturudligningsskat i den opgjorte skat.¹³⁸

Underskud i KAO

I indkomstår hvor resultat af selvstændig erhvervsvirksomhed, efter fradrag af kapitalafkast, er negativ, vil den skattepligtige skulle indtægtsføre henlæggelser svarende til dette underskud.¹³⁹ Hvis der ingen henlæggelser er at indtægtsføre, vil underskuddet skulle modregnes anden indkomst eller evt. fremføres efter de tidligere omtalte regler i PSL§13.

Beskatning efter KAO

Selvstændige erhvervsdrivende, som beskattes efter KAO, beskattes af overskud før renter som personlig indkomst og renteudgifter fradrages som negativ kapitalindkomst. Herudover beregnes et kapitalafkast af de erhvervsmæssige aktiver, og dette kapitalafkast fragår i den personlig indkomst og tillægges kapitalindkomsten.¹⁴⁰

Lavere beskatning af kapitalafkast

Den skattemæssige fordel ved at benytte KAO er en lavere beskatning af kapitalafkastet, idet kapitalafkastet flyttes fra personlig indkomst, med en marginalskatteprocent på op til 56,5%, til kapitalindkomst med en marginalskatteprocent på 42,7%. Kapitalafkastet bevirker således, at den skattepligtige opnår en skattebesparelse. Som tidligere nævnt var kapitalafkastsatsen i 2019 0% hvilket betyder, at fordelene ved KAO var ikke-eksisterende i 2019.

¹³³ VSL§22a, stk. 1

¹³⁴ VSL§22b, stk. 1

¹³⁵ VSL§22b, stk. 2

¹³⁶ VSL§22b, stk. 3

¹³⁷ VSL§22b, stk. 4

¹³⁸ VSL§22b, stk. 5

¹³⁹ VSL§22b, stk. 7

¹⁴⁰ VSL§22a, stk. 1

4.1.1.4 Sammenligning og vurdering af beskatningsmuligheder – PSL, VSO og KAO

I de foregående afsnit er de tre beskatningsmuligheder for selvstændige erhvervsdrivende blevet gennemgået. Nedenfor vil der blive foretaget en sammenligning og vurdering af de tre beskatningsmuligheder.

Opsparing af overskud

Har den selvstændige erhvervsdrivende et ønske om at spare op i virksomheden, bør personen som udgangspunkt vælge VSO. Det skyldes, at det er muligt at opspare overskud i VSO mod at betale en foreløbig virksomhedsskat på 22%, mens det ikke er et krav at pengene bindes på en bankkonto, som det derimod er tilfældet i KAO. Opsparingsmulighederne i VSO er, sammenlignet med KAO, langt mindre likviditetskrævende og gør det muligt for virksomheden at spare op til investeringer eller yderligere bindinger i f.eks. debitorer eller varelager.

Renteudgifter

Hvis virksomheden har væsentlige renteudgifter, vil det tale for at vælge beskatning efter VSO. Det skyldes, at renteudgifter, ved beskatning efter VSO, fradrages i den personlige indkomst, mens renteudgifter ved beskatning efter PSL eller KAO derimod fradrages i kapitalindkomsten. At renteudgifterne fratrækkes i den personlige indkomst betyder, at renteudgifternes fradragsværdi sidestilles med øvrige driftsudgifter som fradrages i den personlige indkomst. Set ud fra en marginalskattebetragtning forøges rentefradragsværdien fra 25,6% i kapitalindkomsten til op til 56,5% i personlig indkomst.

Kapitalafkast

Både ved VSO og KAO beregnes der et kapitalafkast, mens opgørelsen af kapitalafkastgrundlaget imidlertid er forskelligt. Hvis den selvstændige erhvervsdrivende har store værdier af erhvervsmæssig benyttede aktiver som f.eks. udlejnings- og investeringsejendomme, har det historisk set været en fordel af benytte KAO. Den seneste kapitalafkastsats fra 2019 på 0% betyder, at fordelene, ved at kunne beregne et kapitalafkast, på nuværende tidspunkt er ikke-eksisterende, hvilket naturligvis påvirker vurderingen mellem de forskellige beskatningsmuligheder.

Vurdering af hvornår beskatningsmodellerne med fordel kan anvendes

Som hovedregel bør selvstændige erhvervsdrivende kun beskattes efter PSL, hvis virksomheden ikke har renteudgifter eller ønske/behov for at spare op i virksomheden. Er dette ikke tilfældet vil den selvstændige erhvervsdrivende med fordel kunne benytte VSO eller KAO.

Den selvstændige erhvervsdrivende bør vælge beskatning efter VSO, hvis personen har et ønske om at opnå resultatudjævning og/eller en skatteudskydelse vha. opsparingsmulighederne i VSO, har et ønske om at undgå topskat, eller hvis virksomheden har store renteudgifter.

Den selvstændige erhvervsdrivende bør vælge beskatning efter KAO, hvis der ønskes et forenklet alternativ til beskatning efter VSO. Herved vil den skattepligtige kunne opnå nogle af de samme skattemæssige fordele med en mindre administrativ byrde. Ligeledes bør beskatning efter KAO vælges, hvis den skattepligtige ikke har behov for at spare op i virksomheden eller hvis finansiering af f.eks. udlejningsejendomme sker til en lavere rente end kapitalafkastprocenten og den skattepligtige samtidig har andre renteudgifter. Ulempen ved KAO er nemlig, at kapitalafkastet højest kan være et beløb svarende til overskud før renter eller faktiske renteudgifter. Hvis virksomhedens renteudgifter er større end det beregnede kapitalafkast, vil KAO ikke give fuld fradragsret for alle renteudgifter. I dette tilfælde vil det være en fordel at benytte VSO, da den skattepligtige således vil få fuld fradragsret for alle renteudgifter. Da kapitalafkastsatsen for 2019 var 0%, har

det betyder, at det i 2019 altid har været en fordel at benytte VSO, idet renter således har kunne fratrækkes i den personlige indkomst på trods af, at det beregnede kapitalafkast er 0 kr.

4.1.1.5 Overførsel af resultat til ægtefælle

Den skattepligtige, som driver selvstændig erhvervsvirksomhed, har, udover mulighederne for at lade sig beskatte efter VSO eller KAO, også mulighed for at overføre en del af resultatet til ægtefælle. Denne mulighed gør det muligt at mildne progressionen i skatten og forudsætter at ægtefællen er involveret i virksomheden. Skattebesparelsen vil kunne opnås som følge af udnyttelse af ægtefællens personfradrag, samt ved at undgå topskat hos den ægtefælle som driver selvstændig erhvervsvirksomhed. Der findes tre modeller herfor – hhv. lønftale, medarbejdende ægtefælle og fordeling efter I/S-modellen.

Lønftale

Den første mulighed er at ansætte ægtefællen i virksomheden vha. en lønftale, hvorved ægtefællen bliver almindelig lønmodtager. Der udbetales løn til ægtefællen og virksomheden skal indeholde a-skat og arbejdsmarkedsbidrag. Lønnen skal være rimelig ift. arbejdsindsatsen.¹⁴¹ Ydermere skal lønnen være på niveau med, hvad ægtefællen ville kunne have fået i løn hos en anden arbejdsgiver (armslængeprikket). Ved at ansætte ægtefællen i virksomheden bliver det nu muligt at overføre en del af overskuddet til ægtefællen. Ydermere vil virksomheden have fradrag for lønudgiften, som en driftsomkostning, hvorved lønudgiften får en fradragsværdi.

Medarbejdende ægtefælle

En anden mulighed er overførsel af resultat til medarbejdende ægtefælle. Det er her et krav, at ægtefællerne er samlevende ved indkomstårets udløb, og at den medarbejdende ægtefælle yder en væsentlig arbejdsindsats. Væsentlighedskriteriet anses for opfyldt, når ægtefællens arbejdsindsats er minimum 3-4 timer dagligt.¹⁴² Den medarbejdende ægtefælle bliver også betragtet som selvstændig erhvervsdrivende, men har dog ikke fradrag for driftsudgifter og kan ikke anvende VSO. Derimod skal den medarbejdende ægtefælle, ligesom andre selvstændige erhvervsdrivende, betale B-skat ud fra forskudsansættelsen. Når reglerne om medarbejdende ægtefælle benyttes, er det som udgangspunkt muligt at overføre op til 50% af overskuddet. Det er dog ikke tilladt at overføre mere end det fastsatte grundbeløb for 2020 på 246.400 kr., ligesom det overførte beløb ikke må stå i åbenbart misforhold til ægtefællens arbejdsindsats.¹⁴³ Den medarbejdende ægtefælle hæfter kun for betalingen af B-skatten, men derimod ikke for virksomhedens gæld.¹⁴⁴

Fordeling efter I/S-modellen

Den tredje mulighed er at benytte et I/S, hvorved den skattepligtige forlader virksomhedsformen personlig virksomhed. Hvis begge ægtefæller deltager væsentligt og i tilnærmelsesvist ligeligt omfang i driften, er det muligt at fordele overskuddet mellem dem ud fra en saglig driftsmæssig begrundelse. Med denne model bliver begge ægtefæller selvstændig erhvervsdrivende og har begge mulighed for at benytte VSO. Med et I/S hæfter begge ægtefæller solidarisk og ubegrænset for virksomhedens gæld.¹⁴⁴

¹⁴¹ KSL§25A, stk. 7

¹⁴² C.A.8.4.1.2 Fordeling efter reglerne om medarbejdende ægtefælle

¹⁴³ KSL§25A, stk. 3

¹⁴⁴ KSL§25A, stk. 8

Vurdering af mulighederne for overførsel af resultat til ægtefælle

En af fordelene ved at benytte en lønaftale er, at den medarbejdende ægtefælle kan få løn efter arbejdsindsats og kvalifikationer. Ved at benytte en lønaftale kan den medarbejdende ægtefælle således få udbetalt mere, end det maksimale beløb som gælder for medarbejdende ægtefæller. Der er, ved brug af en lønaftale, ydermere ikke krav om, at ægtefællen yder en væsentlig arbejdsindsats. Ægtefællen kan, med en lønaftale, nøjes med at få løn for f.eks. 2 timer dagligt eller i de perioder, hvor der er behov for deltagelse i driften.¹⁴⁵ Det er ligeledes en fordel, ved benyttelse af en lønaftale, at virksomheden har fradrag for lønudgiften. I tilfælde af at der ikke er andre medarbejdere ansat i virksomheden, vil det være administrativt nemmest at benytte reglerne om overførsel til medarbejdende ægtefælle fremfor en lønaftale.

4.1.2 Beskatning af virksomhed - Kapitalselskaber

Indledende om selskabsbeskatning

Selskaber er selvstændige skattesubjekter hvilket betyder, at selskaber er skattepligtige af overskud uafhængig af selskabets aktionær. Ejeren bliver derimod først skattepligtig, når der sker udbetaling af løn eller udlodning af udbytte fra selskabet.

Klarlæg om virksomheden kan drives som et selskab

Ligesom det ved personlige virksomheder er afgørende at vurdere, hvorvidt der er tale om en selvstændig erhvervsdrivende eller ej, er det ved selskaber afgørende at klarlægge, hvorvidt virksomheden vil kunne drives som et selskab. Tidligere har det ikke været muligt at drive en virksomhed som et selskab, hvis en person ville være uundværlig ved udøvelsen af virksomhedens aktivitet og dermed ikke ville være mulig at substituere. Dette substitutionsprincip betød, at flere kunstnere og sportsfolk mv. skulle indtægtsføre indkomsten som personindkomst og ikke selskabsindkomst. Substitutionsprincippet er sidenhen blevet underkendt af Højesteret med TfS1998.485.H. Sagen omhandlede, hvorvidt en operasanger kunne drive koncertvirksomhed som et selskab. Højesteret lagde vægt på, at de udbudte kunstneriske aktiviteter, som kun ville kunne udføres af personen selv, ikke adskilte denne virksomhed fra øvrige virksomheder, som dengang blev udøvet i selskabsregi. Ligeledes fandt Højesteret ikke, at der var hjemmel til, at kunstneren ikke kunne drive sin virksomhed som et selskab. Denne højesteretsdom er sidenhen blevet lagt til grund for efterfølgende afgørelser og domme, ligesom der fortsat henvises hertil i den juridiske vejledning. I dag er det derfor tilladt at drive virksomhed i selskabsregi i de tilfælde, hvor der er manglende substitutionsmuligheder for personen hvilket betyder, at selskabet anses for at have erhvervet indkomsten.^{146 147}

"Lønmodtagerselskaber" accepteres derimod ikke, hvilket blev bekræftet i UfR 1998.394.H, hvor en konsulent kun havde én hvervgiver. Det er altså ikke tilladt at erstatte ansættelseskontrakten med en lønmodtager med en kontrakt med selskabet. I forhold til vurderingen, af hvorvidt der er tale om et "lønmodtagerselskab" eller ej, er det bl.a. vigtigt at se på, hvem der har instruktionsbeføjelsen og hvem der afholder udgifterne. I SKM2017.199.SR blev en konsulent anerkendt for at være selvstændig erhvervsdrivende, idet han havde eget kontor, selv afholdt udgifterne, selv tilrettelagde arbejdstiden, mens hvervgiveren ikke havde nogen instruktionsbeføjelser.¹⁴⁸

¹⁴⁵ C.A.8.4.1.3 Lønaftale

¹⁴⁶ C.D.2.2.4 Substitutionsprincippet

¹⁴⁷ TfS1998.485.H

¹⁴⁸ Werlauff, Erik: Valg af virksomhedsform, side 73-74

Opgørelse af den skattepligtige indkomst

Den skattepligtige indkomst for selskaber opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler, i det omfang reglerne er anvendelige på selskaber.¹⁴⁹ Nettoresultatet opgøres således efter selskabsskatteloven (herefter benævnt SEL), mens denne lov i stort omfang anvender andre love som f.eks. ligningsloven (herefter benævnt LL) og afskrivningsloven (herefter benævnt AL).

Selskabsskat

Selskabsskatten for selskaber beregnes på baggrund af den skattepligtige indkomst og udgør i 2020 22%.¹⁵⁰ Der er ved selskabsbeskatning tale om en proportionalsskat på 22% hvilket vil sige, at skattesatsen er den samme, uanset hvor meget selskabet tjener.

Selskabet har, ved opgørelsen af det skattepligtige resultat, fradrag for driftsomkostninger jf. SSL§6. Denne fradragsmulighed gælder også løn til hovedaktionæren selv, som i mange tilfælde også vil være direktøren i mindre selskaber. En evt. ægtefælle kan ligeledes være ansat på en lønftale i selskabet, hvis ægtefællen yder en arbejdsindsats i selskabet.

Underskud

Vælger iværksætteren at starte op i selskabsregi, vil underskud i selskabet ikke kunne modregnes i anden indkomst hos ejeren. Underskud kan i stedet fremføres til modregning i senere års overskud.¹⁵¹ Her gælder dog underskudsbegrænsningsregler som gør, at underskud fra tidligere indkomstår kun vil kunne fradrages fuldt ud i den del af årets skattepligtige indkomst, der ikke overstiger et grundbeløb på 8.572.500 kr.¹⁵² Rester der herefter underskud, vil dette kunne fradrages i 60% af den del af årets skattepligtige indkomst som overstiger grundbeløbet.¹⁵³ Det gælder ligeledes, at underskud kun vil kunne fremføres, til fradrag i senere indkomstår, hvis det ikke har kunnet modregnes i tidligere års indkomster.¹⁵⁴

I Danmark er national sambeskatning obligatorisk for koncernforbundne selskaber. Det vil sige i de tilfælde, hvor et moderselskab har bestemmende indflydelse over ét eller flere selskaber.¹⁵⁵ Hvis et selskab er sambeskatet med øvrige selskaber, vil der kunne ske underskudsmodregning i andre selskabers overskud. Det er dog vigtigt at bemærke, at underskud, som er opstået inden sambeskatningen, kun vil kunne modregnes i selskabets egne fremtidige overskud.¹⁵⁶

Som udgangspunkt vil det ikke være muligt at udnytte underskud i selskaber med andet end fremtidige overskud. Skattecreditorordningen er en undtagelse hertil.¹⁵⁷ Skattecreditorordningen er en mulighed, hvorpå virksomheden kan få tilført likviditet, idet skattecreditorordningen gør det muligt at gøre brug af underskud fra forsknings- og udviklingsaktiviteter. En udbetalt skattecredit vil kunne medvirke til at finansiere yderligere investeringer i virksomheden i den periode, hvor virksomheden forsker og udvikler og likviditeten derfor

¹⁴⁹ SEL§8

¹⁵⁰ SEL§17, stk. 1

¹⁵¹ SEL§12, stk. 1

¹⁵² <https://www.skm.dk/skattetal/satser/satser-og-beloebsgraenser/selskabsskatteloven>

¹⁵³ SEL§12, stk. 2

¹⁵⁴ SEL§12, stk. 3

¹⁵⁵ SEL§31

¹⁵⁶ SEL§31, stk. 2

¹⁵⁷ LL§8X

typisk er begrænset. Skatte kreditordningen kan anvendes af både selskaber og personlige virksomheder, hvor VSO anvendes. Begge virksomhedsformer har altså mulighed for at få udbetalt skatteværdien af underskud som hidrører fra forskning- og udviklingsaktiviteter. Der kan maksimalt udbetales skatteværdien af 25 mio.kr. for hvert indkomstår (dvs. maks. 5,5 mio.kr.).¹⁵⁸ Udbetalte skatte kreditter medregnes ikke til den skattepligtige indkomst.¹⁵⁹ Årets underskud til fremførsel nedsættes med den del af underskuddet, som der anmodes om udbetaling på vha. skatte kreditordningen.¹⁶⁰ I bilag 3 fremgår et eksempel på beregning af skatte kredit til udbetaling ved brug af skatte kreditordningen.

4.2 Penge ud af virksomheden

4.2.1 Penge ud af virksomheden - Personlige virksomheder

Da ejeren af en personlig virksomhed beskattes af overskuddet i virksomheden, betyder dette samtidig, at der ikke udbetales løn til ejeren af en personlig virksomhed. Der er derfor ingen lønudgift til ejeren at fratrække i virksomhedens resultat.

Som udgangspunkt er reglerne, for hvordan ejeren får penge ud af en personlig virksomhed, formløse. Det betyder, at ejeren har lov til frit at trække beløb ud af virksomheden hvilket skyldes, at ejeren er skattepligtig af overskuddet. Der er derfor som udgangspunkt heller ikke noget krav om adskillelse mellem virksomhedens penge og ejerens penge.

Hovedreglen er altså, at reglerne er formløse mht., hvorledes ejeren får penge ud af en personlig virksomhed. Der gælder dog en undtagelse hertil, hvis den skattepligtige vælger beskatning efter VSO. Som omtalt i afsnittet omkring VSO, er der ved beskatning efter VSO, krav om en skarp adskillelse mellem virksomhedens økonomi og privatøkonomien. Hvis ejeren vælger at hæve penge fra virksomheden, sker dette efter hæverækkefølgen. Der føres ved VSO således konti for hhv. opsparet overskud, indskuds- og mellemregningskonto. Hæverækkefølgen betyder således, at f.eks. hensat til senere hævning og indskudskonto kan hæves skattefrit, mens f.eks. opsparede overskud skal slutbeskattes, når opsparingen hæves. Hvis beskatning efter VSO er tilvalgt, bliver det straks mere komplekst at få penge ud af en personlig virksomhed.

Beskatningen, og derved marginalskatteprocenten, for udtræk fra personlige virksomheder kan variere fra person til person afhængig af den valgte beskatningsmodel samt overskuddets størrelse. Det vil derfor afhænge af de konkrete forhold at vurdere personlig virksomhed contra selskab mht. at få penge ud af virksomheden.

4.2.2 Penge ud af virksomheden - Kapitalselskaber

Overordnet set er der to muligheder for at få penge ud af selskaber – hhv. som løn eller udbytte.

Udbytte

Som omtalt i afsnittet omkring selskabsbeskatning beskattes selskaber med en proportionalskat på 22% uanset overskuddets størrelse. Det er dog ikke tilstrækkeligt at fokusere på den lave selskabsbeskatning på 22%, idet det ligeledes er relevant at se på, hvad det efterfølgende vil koste ejeren at få pengene ud af selskabet. Der bør med andre ord foretages en helhedsanskuelser af både selskabets og ejerens beskatning, hvilket mht. udbytte er illustreret i eksemplet nedenfor. Af selskabets skattepligtige indkomst skal der betales en

¹⁵⁸ LL§8X, stk. 1

¹⁵⁹ LL§8X, stk. 1, 5. pkt.

¹⁶⁰ LL§8X, stk. 4, 2.pkt.

selskabsskat på 22%, hvorefter det resterende overskud på 78.000 kr. kan udloddes som udbytte. Her gælder det, at aktieindkomst beskattes med 27% af beløb op til progressionsgrænsen i 2020 på 55.300 kr., mens beløb over progressionsgrænsen beskattes med 42%. For ægtefæller er der en dobbelt progressionsgrænse hvilket betyder, at de først skal betale 42% i skat af aktieindkomst som overstiger 110.600 kr.^{161 162} I eksemplet bliver den samlede skat (selskabsskat og skat af aktieindkomst) 46.465 kr.

Selskabsskat	
Skattepligtig indkomst	100.000 kr.
Selskabsskat, 22%	22.000 kr.
Udloddet udbytte (overskud efter skat)	78.000 kr.
Skat af aktieindkomst	
Progressionsgrænse	55.300 kr.
Progressionsgrænse for ægtefæller (dobbelt)	110.600 kr.
27% op til progressionsgrænse	14.931 kr.
42% over progressionsgrænse	9.534 kr.
Samlet beskatning (selskabsskat og skat af aktieindkomst)	46.465 kr.

Figur 8 – Eksempel på helhedsanskuelse af selskabets og ejerens beskatning ved udbytte - Egen tilvirkning¹⁶³

Løn

Vederlag, i form af løn fra selskabet, vil typisk ske som følge af en direktøransættelse i selskabet. Der er fradrag for løn til ejeren som en driftsomkostning i selskabet. Løn har altså en fradragsværdi for selskabet på 22%, hvilket kan tale for at tage pengene ud som løn. For at der er fradrag for lønudgiften i selskabet, er det et krav, at lønnen ikke er urimelig. Lønindkomst beskattes som personlig indkomst hos ejeren og marginalskatteprocenten kan derfor være forskellig fra person til person. Marginalskatteprocenten for personlig indkomst inkl. AM-bidrag ligger på mellem 40,1% og 56,5%.

Sammenligning af udbytte og løn

Nedenstående eksempel har til formål at sammenligne beskatningen ved udbytte og løn, herunder at sammenligne de samlede skatteprocenter ved udbytte og løn. I venstre kolonne er den samlede beskatning illustreret, når pengene tages ud af selskabet som udbytte - hhv. over og under progressionsgrænsen. I højre kolonne er den samlede beskatning illustreret, når pengene tages ud som løn - hhv. over og under topskatgrænsen.

Af selskabets skattepligtige indkomst på 100 kr., skal der betales en selskabsskat på 22 kr. (22%). Det resterende overskud efter skat på 78 kr., kan selskabet udlodde i udbytte. Af en skattepligtig indkomst (overskud før skat) på 100 kr. vil der således være 56,9 kr. tilbage, når der er betalt 22 kr. i selskabsskat og 21 kr. i skat af aktieindkomst. Dette svarer til en skatteprocent på ca. 43 %. Af beløb over progressionsgrænsen betales 42% i skat hvilket betyder, at der rester 45,2 kr., når selskabsskat og skat af aktieindkomst er betalt. Dette svarer til en skatteprocent på ca. 55%.

¹⁶¹ PSL§8a

¹⁶² <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2035568>

¹⁶³ Egen tilvirkning – Opstilling med inspiration fra: Werlauff, Erik: Valg af virksomhedsform, side 79

Tages pengene i stedet ud som løn, skal der skelnes mellem om den skattepligtige betaler topskat eller ej. Af en løn på 100 kr. skal der betales 8 kr. i AM-bidrag og herefter skat på 34,78 kr. Det betyder, at der ud af en løn på 100 kr. vil være 57,22 kr. udbetalt. Dette svarer til en skatteprocent på ca. 43%. Betales der topskat vil der, udover AM-bidraget på 8 kr., skulle betales 48,48 kr. i skat. Af en løn på 100 kr. vil der således være 43,5 kr. udbetalt hvilket svarer til en skatteprocent på ca. 56%.

I tilfælde af at pengene udbetales som løn, vil lønudgiften have en fradragsværdi for selskabet på 22%, mens selskabet ikke har fradrag for udloddet udbytte. Det er et krav, at der er frie reserver i selskabet for, at der kan udloddet udbytte.

Beskatning udbytte vs. løn under topskattegrænsen			
Skattepligtig indkomst	100	Skattepligtig indkomst (løn)	100
Selskabsskat, 22%	22	AM-bidrag 8%	8
Overskud efter skat	78	Grundlag for A-skat	92
27% udbytteskat op til progressionsgrænse	21,06	Marginalskat, bund 37,8%	34,78
Netto	56,94	Netto	57,22
Samlet betalt skat	43,06	Samlet betalt skat	42,78
Svarende til en skatteprocent på ca. 43%		Svarende til en skatteprocent på ca. 43%	

Beskatning udbytte vs. løn over topskattegrænsen			
Skattepligtig indkomst	100	Skattepligtig indkomst (løn)	100
Selskabsskat, 22%	22	AM-bidrag 8%	8
Overskud efter skat	78	Grundlag for A-skat	92
42% udbytteskat over progressionsgrænse	32,76	Marginalskat, top 52,7%	48,48
Netto	45,24	Netto	43,52
Samlet betalt skat	54,76	Samlet betalt skat	56,48
Svarende til en skatteprocent på ca. 55%		Svarende til en skatteprocent på ca. 56%	

Figur 9 - Sammenligning af beskatning ved udbytte og løn - Egen tilvirkning¹⁶⁴

Som ovenstående eksempel illustrerer, ligger de samlede skatteprocenter for udbytte under progressionsgrænsen og løn under topskattegrænsen på ca. 43% og derved meget tæt. Forskellen mellem den samlede skatteprocent for udbytte over progressionsgrænsen og løn over topskattegrænsen er heller ikke stor og de ligger på ca. 55% og 56%. Eksemplet illustrerer således, at skatteforskellen på at tage pengene ud som løn eller udbytte ikke vil være stor. I de tilfælde hvor der er tale om en person, som ikke betaler topskat, vil vurderingen mellem løn og udbytte afhænge af flere forhold. Det ses dog ofte, at det, ud fra et skattemæssigt synspunkt, vil være mest fordelagtigt at modtage løn fremfor udbytte bl.a. pga. lønudgiftens fradragsret i selskabet. Er der derimod tale om en person som betaler topskat, og dermed ca. 56,5 % i skat, vil det være mest fordelagtigt at modtage udbytte, da udbytte under progressionsgrænsen vil have en samlet skat på ca. 43% og udbytte over progressionsgrænsen på ca. 55%.

¹⁶⁴ Marginalskatteprocenten for personlig indkomst inkl. AM-bidrag er 40,1% for indkomst mellem 0 kr. og 375.238 kr. Herefter stiger marginalskatteprocenten til 42,78% hvilket skyldes, at loftet for beskæftigelsesfradrag rammes. I eksemplet forudsættes indkomsten at være over 375.238 kr.

Ejeren bør, gerne med assistance fra en revisor, altid konkret regne på, hvor meget det kan betale sig at tage ud som hhv. løn og udbytte. Det vil dog næsten altid kunne betale sig at udnytte progressionsgrænsen og derved at kunne nøjes med at betale 27% i skat af aktieindkomst op til progressionsgrænsen. Selskabets udbyttepolitik bør dermed imødegå muligheden for, at ejeren kan nøjes med en beskatning på 27% af aktieindkomst under progressionsgrænsen. Selskabet kan med fordel udjævne udbyttet over en årrække og om muligt undgå år uden udbytte op til progressionsgrænsen.

4.3 Optagelse af medejere

4.3.1 Optagelse af medejere - Personlige virksomheder

Den personlige virksomhed, som også kaldes en enkeltmandsvirksomhed, er som navnet antyder kun ejet af én fysisk person. Der kan med andre ord ikke optages medejere i en personlig virksomhed. Optager ejeren medejere vil det derfor betyde, at virksomhedsformen forlades og iværksætteren bør derfor overveje, hvilken virksomhedsform der i stedet skal benyttes. Ved optagelse af medejere vil det enkleste alternativ være at overgå til at være et I/S, men iværksætteren bør også overveje muligheden for at stifte et selskab.

Optagelse af medejere – fra personlig virksomhed til I/S

Hvis iværksætteren, ved at optage medejere, overgår til et I/S, vil det betyde, at iværksætteren kommer med sine aktiver, mens den nye medejer ligeledes kommer med sine aktiver eller i nogle tilfælde udelukkende penge. Hvor iværksætteren og den nye medejer før ejede hver deres aktiver, ejer de, ved etableringen af et I/S, nu alle aktiver sammen. Det har den skattemæssige betydning, at iværksætteren har solgt 50% af sine aktiver til medejeren samtidig med, at den nye medejer ligeledes har solgt 50% af sine aktiver til iværksætteren. Overgangen fra personlig virksomhed til I/S vil således medføre avancebeskatning og evt. skat af genvundne afskrivninger. Af samme årsag bør et I/S aldrig oprettes uden, at der er foretaget en beregning af de skattemæssige konsekvenser herved. Der findes som udgangspunkt ingen hjemmel til skattefri overgang fra personlig virksomhed til I/S, dog med undtagelse af kildeskatteloven (herefter benævnt KSL) §33C om overdragelse med succession. De skattemæssige konsekvenser bør derfor nøje overvejes inden overgang til I/S'et som virksomhedsform.

Optagelse af medejere – fra personlig virksomhed til kapitalselskab

Et andet alternativ, ifm. optagelse af medejere, er at stifte et selskab. Iværksætteren og den nye medejer kan vælge at stifte et selskab ved at indskyde hver deres aktiver i selskabet. Det vil dog betyde, at de har afstået alle aktiverne, idet selskabet nu er ejer heraf, hvorfor dette vil medføre afståelsesbeskatning i form af skat af avancer og evt. genvundne afskrivninger.

Der findes muligheder for at undgå disse skattemæssige konsekvenser og dermed skattebetaling her og nu. En af mulighederne er, at iværksætteren kan stifte et selskab ved at anvende reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse. Der er her tale om en skatteudskydelse, idet selskabet succederer i overdragerens skattemæssige stilling, ligesom aktiernes anskaffelsessum nedsættes med avancerne. Skattefri virksomhedsomdannelse vil blive omtalt i afsnit 4.7.1. Efter at iværksætteren har foretaget en skattefri virksomhedsomdannelse vil den nye medejer kunne foretage et kontantindskud og derved forhøje selskabskapitalen i selskabet. Hvis den nye medejer også har en personlig virksomhed som ønskes indskudt i selskabet, vil dette udløse afståelsesbeskatning for medejeren. Den nye medejer kan i stedet vælge også at foretage en skattefri virksomhedsomdannelse, hvorefter de to nystiftede selskaber vil kunne fusioneres skattefrit. Dette vil kunne ske ved at anvende reglerne om skattefri fusion.

4.3.2 Optagelse af medejere - Kapitalselskaber

Det er forholdsvis nemt at optage medejere i et selskab. Der er to måder, hvorpå nye medejere kan optages – hhv. salg af kapitalandele og nytegning af kapitalandele ved en kapitalforhøjelse.

Salg af kapitalandele til ny medejer

Den nemmeste måde, hvorpå nye medejere kan optages i et selskab, er ved salg af kapitalandele. Her vil prisen naturligvis afhænge af selskabets værdi. Salg af kapitalandele vil som udgangspunkt udløse avancebeskatning som aktieindkomst med hhv. 27% af beløb op til progressionsgrænsen på 55.300 kr. samt 42% af beløb herover. Der gælder dog en undtagelse hertil, idet aktieavancen vil være skattefri, hvis det er et holdingselskab som sælger aktierne, og denne opfylder kravene i ABL§4A og ABL§4B. Kravet går på, at såfremt holdingselskabet ejer mindst 10% af kapitalen eller har bestemmende indflydelse i det selskab som sælges, da vil salget kunne ske skattefrit.¹⁶⁵ Der er ikke tale om en definitiv skattefrihed, men i stedet en skatteudskydelse til den dag, hvor aktionæren tager pengene ud af holdingselskabet.

Nytegning af kapitalandele ved en kapitalforhøjelse

Optagelse af medejere i et selskab vil også kunne ske ved nytegning af kapitalandele som led i en kapitalforhøjelse. Ved en kapitalforhøjelse er det selskabet som udsteder nye aktier/anpartar. I forbindelse med en kapitalforhøjelse vil det være tegningskursen som vil skulle forhandles mellem parterne. Tegningskursen knytter sig til parternes skøn over selskabets værdi. Nytegnes der til markedskurs vil kapitalforhøjelsen være skattefri og derved hverken udløse beskatning for den hidtidige ejer af selskabet eller den nye medejer.

Ved salg og nytegning af kapitalandele til nærtstående kan der i nogle tilfælde være mistanke om, at der kan være solgt for billigt. Der vil være mulighed for vejledning omkring værdiansættelsen i TSS-cirkulære 2000—09 og SKM2014.710 SKAT. Ydermere vil det i praksis ofte være fornuftigt at indhente bindende svar fra SKAT om den påtænkte værdiansættelse.¹⁶⁶

4.4 Fuld eller delvis afståelse af virksomhed

4.4.1 Fuld eller delvis afståelse - Personlige virksomheder

Ejeren af en personlig virksomhed har mulighed for at sælge virksomheden til en anden fysisk person eller et selskab. Denne aftaleretlige overdragelse af en virksomhed er forholdsvis enkelt og benævnes en virksomhedsoverdragelse.

Ejeren af en personlig virksomhed skal være opmærksom på, at salget af virksomheden vil udløse beskatning i form af avancebeskatning og skat af genvundne afskrivninger. De afståede aktiver avancebeskattes, hvilket i praksis f.eks. kan være avancer på fast ejendom og goodwill. Avancen på goodwill vil i nogle tilfælde være stor, idet der kan være tale om eget oparbejdet goodwill som nu sælges for et stort beløb. Ligeledes kan der blive tale om skat af genvundne afskrivninger på afskrivningsberettigede aktiver såsom driftsmidler, fast ejendom, goodwill mv.

Da en personlig virksomhed kun kan ejes af én person, er det ikke muligt at sælge en andel af virksomheden. Delvis afståelse vil derfor betyde skifte til I/S. Der er dog mulighed for at sælge én blandt flere virksomheder, ligesom der er mulighed for at sælge enkelte aktiver som f.eks. driftsmidler.

¹⁶⁵ ABL§8

¹⁶⁶ Werlauff, Erik: Valg af virksomhedsform, side 81-82

Som ovenfor nævnt udløser salg af en personlig virksomhed som udgangspunkt afståelsesbeskatning. Det vil dog i nogle tilfælde være muligt udskyde denne beskatning ved at foretage en skattefri virksomhedsomdannelse. Skattefri virksomhedsomdannelse omtales i afsnit 4.7.1.

4.4.2 Fuld eller delvis afståelse - Kapitalselskaber

Selskaber kan som udgangspunkt afstås på 4 måder – hhv. virksomhedssalg, aktie-/anpartssalg, fusion og spaltning.

Virksomhedssalg

Et virksomhedssalg vil sige, at selskabet sælger sin virksomhed, eller blot én blandt flere virksomheder i selskabet. Der vil være tale om et salg af selve substansen i selskabet – dvs. aktiver og passiver. Et virksomhedssalg vil som udgangspunkt være skattepligtig for selskabet, idet selskabet afstår virksomheden. Virksomhedssalget vil derimod ikke udløse beskatning hos ejerne af selskabet, idet de fortsat ejer de samme kapitalandele i selskabet som hidtil. Selskabet vil, ved et virksomhedssalg, være skattepligtig af avancer og genvundne afskrivninger på f.eks. goodwill, fast ejendom, driftsmidler mv.

Et virksomhedssalg vil undtagelsesvis kunne være skattefrit, hvis der er tale om en skattefri tilførsel af aktiver som opfylder fusionsskatteoven (herefter benævnt FUL) §§15 c-d. Der er naturligvis ikke tale om en endegyldig skattefrihed, men i stedet en udskydelse af beskatningen. Tilførsel af aktiver vil sige, at et selskab, uden at være opløst, tilfører den samlede eller én eller flere grene af virksomheden til et andet selskab mod til gengæld at få tildelt aktier/anparter i det modtagende selskab. En gren af en virksomhed defineres som en afdeling af virksomheden, som udgør en selvstændig bedrift, og som vil kunne fungere vha. af egne midler.¹⁶⁷ Udover grenkravet er den grundlæggende betingelse for en skattefri tilførsel af aktiver, at vederlaget udelukkende består i kapitalandele i det køvende selskab og dermed ikke kontanter. Hvis betingelsen om vederlæggelse udelukkende i kapitalandele ikke er opfyldt, vil transaktionen ikke kunne være skattefri og dermed udløse realisationsbeskatning.

Med tilførsel af aktiver er det muligt at etablere en koncern, idet Selskab A ApS tilfører aktiver til Selskab B ApS mod til gengæld at blive tildelt kapitalandele heri. Tilførsel af aktiver er illustreret i bilag 4.

I tilfælde af at en skattefri tilførsel af aktiver gennemføres uden tilladelse fra SKAT, vil der være et holdingkrav som skal opfyldes. Holdingkravet betyder, at det indskydende selskab, i en periode på tre år efter den skattefrie tilførsel, ikke må afstå kapitalandele i det modtagende selskab.¹⁶⁸ Formålet med holdingkravet er at sikre, at skattefri tilførsel af aktiver ikke bruges til at undgå den realisationsbeskatning, som et almindeligt salg af aktiviteten ville udløse. På trods af holdingkravet vil efterfølgende skattefrie omstruktureringer være tilladt i den 3-årige periode, hvis der ikke vederlægges med andet end kapitalandele.¹⁶⁹

Aktie-/anpartssalg

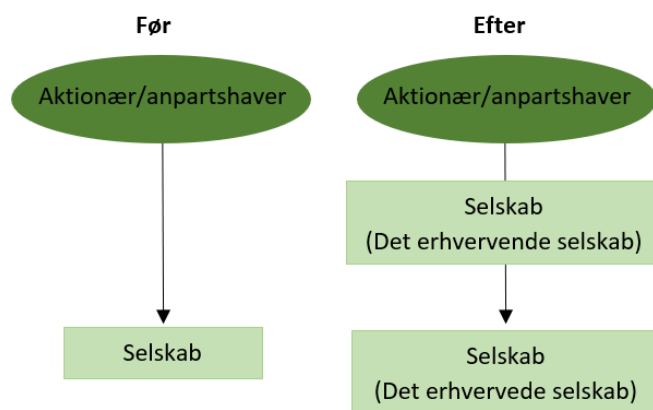
Ved et aktie-/anpartssalg sælger kapitalejer aktier/anparter i selskabet. Det er ved et aktie-/anpartssalg således selskabet, som juridisk person, der sælges. Salg af aktier/anparter vil som udgangspunkt være skattepligtig for ejeren som aktieindkomst. Der vil være tale om avancebeskatning.

¹⁶⁷ FUL§15c, stk. 2

¹⁶⁸ FUL§ 15c, stk. 1, 5. pkt.

¹⁶⁹ FUL§15c, stk. 1, 6.pkt.

Der gælder to undtagelsesmuligheder til hovedreglen, som vil kunne gøre salg af aktier/anparters skattefrit. Den første undtagelse går på, at hvis ABL§36 om skattefri aktieombytning er opfyldt, vil transaktionen kunne ske skattefrit, idet realisationsbeskatningen vil kunne udskydes. Ved en aktieombytning erhverver selskabet en andel i et andet selskabs selskabskapital med den virkning, at selskabet opnår flertallet af stemmerne i dette selskab, eller hvis den allerede har dette, erhverver en yderligere andel. Til gengæld herfor tildeles aktionæren/anpartshaveren, som før havde aktier/anparters i det erhvervede selskab, i stedet aktier/anparters i det erhvervende selskab og evt. en kontant udligningssum.¹⁷⁰ Selskabskonstruktionen før og efter en aktieombytning er illustreret nedenfor, da forståelsen af ejerforholdene er vigtig ift. vurderingen af skatteudskydelsesmulighederne i afsnit 6.



Figur 10 - Illustration af aktieombytning - Egen tilvirkning

Den anden undtagelsesmulighed, som vil gøre salg af aktier/anparters skattefrit, gælder i de tilfælde, hvor det er et holdingselskab, som opfylder ABL§4A og ABL§4B, som sælger aktierne/anparters. Der skal med andre ord være tale om et selskab som minimum ejer 10% af kapitalen eller som har stemmemajoriteten i selskabet. I så fald vil fortjenesten være skattefri.¹⁷¹ En aktieombytning vil kunne foretages uden tilladelse fra SKAT, og i så fald skal holdingkravet på 3 år opfyldes. Det er i den 3-årige periode tilladt at afstå aktierne/anparters ifm. skattefrie omstruktureringer, hvis der udelukkende vederlægges med aktier/anparters.¹⁷²

Fusion

Den tredje måde, hvorpå et selskab kan afstås, er fusion. Ved en fusion sælger ejeren/ejerne hele selskabet til én køber. Køber betegnes i denne forbindelse som det fortsættende (modtagende) selskab, mens sælger betegnes som det ophørende (indskydende) selskab. Fusionen vil som udgangspunkt være skattepligtig for både selskabet og ejerne af selskabet. Beskatningen hos selskabet sker, fordi selskabet ophører med at eksistere, hvorfor der skal ske ophørsbeskatning, mens beskatningen hos kapitalejerne sker fordi aktierne/anparters afstås, hvorfor der skal ske aktieavancebeskatning.¹⁷³

I henhold til SL kan fusioner overordnet ske på to måder hhv. som en egentlig og uegentlig fusion. Ved en uegentlige fusion er der ét ophørende og ét fortsættende selskab, mens der ved en egentlig fusion er to

¹⁷⁰ ABL§ 36, stk. 2

¹⁷¹ ABL§8

¹⁷² ABL§36, stk. 6

¹⁷³ Werlauff, Erik: Valg af virksomhedsform, side 82-83

ophørende selskaber og et nystiftet selskab, som herved er produktet af denne fusion.¹⁷⁴ Uegentlig og egentlig fusion er illustreret i bilag 5.

Der findes i skattelovgivningen to muligheder for skattefrihed ifm. en fusion. Den ene mulighed er en skattefri fusion. Ved en skattefri fusion er det et krav, at selskabsdeltagerne i det ophørende (indskydende) selskab vederlægges med aktier/anpart i det fortsættende (modtagende) selskab og eventuelt en kontant udligningssum. Kravet til vederlæggelse med aktier betragtes som opfyldt, når blot én af selskabsdeltagerne i det ophørende (indskydende) selskab vederlægges med blot én aktie/anpart i det fortsættende (modtagende) selskab.¹⁷⁵ Betydningen af en skattefri fusion er, at der ingen afståelsesbeskatning skal ske hvilket skyldes, at det modtagende selskab succederer i det indskydende selskabs skattemæssige stilling. Det vil ikke være muligt at fratrække underskud fra det indskydende selskab i det modtagende selskab, medmindre de fusionerede selskaber har været sambeskattede og underskuddet er opstået heri. Med hensyn til aktionærerne er der succession i det omfang aktionærerne vederlægges med kapitalandele. Vederlægges der med andet end kapitalandele vil det blive betragtet som afståelse.

Den anden mulighed, for at opnå skattefrihed ved en fusion, er, hvis selskabet der afstår opfylder ABL§4A og ABL§4B. Hvis dette er tilfældet, vil fortjenesten være skattefri for det sælgende selskab.¹⁷⁶

Spaltning

Fjerde mulighed, hvorpå et selskab kan afstås, er spaltning. En spaltning defineres som de situationer, hvor et selskab overfører en del af eller samtlige af sine aktiver og passiver til ét eller flere selskaber, mod i samme forhold som tidligere at tildele kapitalejerne kapitalandele og eventuelt en kontant udligningssum.¹⁷⁷

Der findes to metoder, hvorpå spaltninger kan gennemføres - hhv. ophørsspaltning og grenspaltning. Ved en ophørsspaltning overdrages aktiver og passiver som helhed til flere selskaber mod vederlag til det indskydende selskabs ejere. Det indskydende selskab ophører uden likvidation. Ved en grenspaltning overdrager selskabet en del af sine aktiver og passiver til et eller flere selskaber mod at modtage vederlag til det indskydende selskabs ejere. Ved en grenspaltning kan der f.eks. være tale om overdragelse af én af flere virksomheder i et selskab. Ved en grenspaltning består det indskydende selskab. Ophørs- og grenspaltning er illustreret i bilag 6.

For spaltninger gælder det, at udgangspunktet er skattepligt for både selskabet og kapitalejerne. Det skyldes, at en spaltning betragtes som en afståelse, hvorfor der vil skulle ske afståelsesbeskatning.

Spaltningen vil dog kunne foretages skattefrit, hvis betingelserne i FUL§§15a-b er opfyldt. For at kunne gennemføre en spaltning skattefrit er det et krav, at kapitalejerne vederlægges i samme ejerforhold som i det indskydende selskab. Herudover skal værdien af kapitalandelene og en evt. kontant udligningssum svare til handelsværdien for aktiverne og passiverne. Det er desuden et krav at forholdet mellem de aktiver og passiver, som overføres til det modtagende selskab, svarer til forholdet i det indskydende selskab. Reglerne om skattefri spaltning vil ikke kunne bruges, hvis et selskab, der ejer over 10% af kapitalen eller som har

¹⁷⁴ SL§236

¹⁷⁵ C.D.5.2.3.1 Fusionsvederlaget – FUL§2, stk. 1

¹⁷⁶ ABL§8

¹⁷⁷ FUL§15a, stk. 2

stemmajoriteten, modtager andet end kapitalandele.¹⁷⁸ Ved en grenspaltning er der herudover et krav, at der er tale om en selvstændig gren af virksomheden.¹⁷⁹

Betydningen af en skattefri spaltning er, at der ingen afståelsesbeskatning skal ske hvilket skyldes, at det modtagende selskab succederer i de modtagne aktiver og passiver. Det skal bemærkes, at tidligere års underskud i det indskydende selskab ikke kan anvendes i det modtagende selskab, medmindre det er opstået i en sambeskatning.¹⁸⁰ Ved en skattefri spaltning gælder det for kapitalejerne, at der ikke vil ske beskatning, hvis der modtages kapitalandele fra køberen. Der vil derimod ske udbyttebeskatning ved en kontantvederlæggelse.

Spaltningen vil herudover også kunne foretages skattefrit, hvis der er tale om et selskab, der ejer minimum 10% af kapitalen eller stemmemajoriteten.¹⁸¹ For skattefrie spaltninger uden tilladelse gælder der et holdingkrav på 3 år. Det betyder, at kapitalandelene i de deltagende selskaber ikke må afstås i en periode på 3 år efter den skattefrie spaltning, mens det er tilladt at lave skattefrie omstruktureringer uden kontantvederlag.¹⁸²

Vigtig detalje vedr. skattefriheden ved fusion og spaltning

Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at den skattefrihed som gælder, hvis ABL§4A og ABL§4B er opfyldt, kun gælder ift. ABL-beskatningen. Med andre ord gælder skattefriheden kun ift. ejernes afståelse af selskabet eller dele heraf. Skattefriheden gælder imidlertid ikke selskabet som skal opløses, idet denne vil skulle ophørsbeskattes. Det er derfor vigtigt at regne på ophørsbeskatningen, idet en sådan skat kan være stor og byrdefuld. I tilfælde af at der er tale om en stor og byrdefuld ophørsbeskatning vil det være en fordel at anvende skattefri fusion eller skattefri spaltning.

Valget mellem en skattepligtig og skattefri omstrukturering vil i høj grad afhænge af, hvorvidt der er store avancer som vil blive udløst ved en skattepligtig omstrukturering. Det er ligeledes vigtigt at bemærke, at hvis der er underskud i selskabet, kan dette tale for en skattepligtig omstrukturering. Anvendes FUL'ens regler om skattefrie omstruktureringer, vil de involverede selskaber som udgangspunkt miste deres underskud fra tidligere år. Ved fusioner betyder dette, at det modtagende selskab hverken kan bruge egne underskud eller underskud fra det indskydende selskab.^{183 184} Er der tale om fusion af sambeskattede selskaber, vil underskud, som er opstået i sambeskatningsperioden, godt kunne fradrages.¹⁸⁵ Udover underskudsbegrænsningsreglerne i FUL§8, stk. 6, kan SEL§12D ligeledes medføre underskudsbegrænsninger ved en fusion, spaltning eller tilførsel af aktiver. Her gælder det, at det ikke er muligt at fratrække underskud, medmindre selskaberne var sambeskattede på det tidspunkt, hvor underskuddene opstod.¹⁸⁶

¹⁷⁸ FUL§15a, stk. 2

¹⁷⁹ FUL§15a, stk. 3

¹⁸⁰ FUL§8, stk. 6

¹⁸¹ ABL§4A og §4B

¹⁸² FUL§15a, stk. 1, 5.pkt.

¹⁸³ FUL§8, stk. 6.

¹⁸⁴ C.D.5.2.7.3 Fortabelse af underskud – FUL§8, stk. 6

¹⁸⁵ FUL§12, stk. 6, 2.pkt.

¹⁸⁶ SEL§12D

4.5 Overdragelse af virksomhed med succession

Bevæggrunde for overdragelse med succession

Overdragelse af virksomhed med succession er også afståelse og finder bl.a. sted ifm. generationsskifter. Udfordringerne ifm. et generationsskifte ligner udfordringerne ifm. en virksomhedsomdannelse. Ved en virksomhedsomdannelse havde ejeren før en personlig virksomhed og kommer efterfølgende til at eje kapitalandele i et selskab, hvilket ikke giver ham noget provenu til at betale skat med. For at løse disse muligheder er reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse etableret, hvilket giver adgang til succession og dermed skatteudskydelse ifm. en virksomhedsomdannelse. Det er nøjagtig samme problemstilling som optræder ifm. et generationsskifte. Overdragelse af virksomhed, eller kapitalandele i et selskab, fra et familiemedlem til et andet familiemedlem, gør dem ikke rigere og skaber dermed ingen skatteevne ifm. overdragelsen. Dette er årsagen til reglerne om succession til bl.a. familiemedlemmer. Succession er en undtagelse til hovedreglen om afståelsesbeskatning ved afståelse.

Som det er tilfældet ved andre skattefrie transaktioner, er der også ved overdragelse med succession, nogle betingelser som skal være opfyldt. Dette skyldes et ønske om at begrænse mulighederne for skattefrihed (skatteudskydelse) til de tilfælde, hvor der er et reelt behov. Formålet med betingelserne er ydermere at indkapsle den udskudte beskatning således, at den bliver udløst ved en senere overdragelse, om end det i nogle tilfælde først vil være om mange år og flere led senere.

Effekten af overdragelse med succession

Effekten, af at overdrage en virksomhed eller aktier med succession, er, at overdrageren ikke beskattes af avancen, mens der dog ikke kan succederes i tab.¹⁸⁷ Der finder dermed ingen afståelsesbeskatning sted. Overdragelse med succession betyder samtidig, at erhververen overtager overdragerens skattemæssige stilling mht. til anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum, anskaffelsestidspunkt og evt. foretagne afskrivninger. Reglerne gør det principielt muligt at udskyde beskatningen uendeligt, hvis overdragelse af virksomheden eller aktierne hver gang sker indenfor den personkreds, hvortil overdragelse med succession er muligt.

Passivpost og udskudt skat

Det er muligt at kompensere for den skattebyrde, som modtager overtager ved succession. Dette kan enten ske ved beregning af en passivpost, til nedbringelse af gaveafgiftsgrundlaget, eller som et prisnedslag ved værdiansættelsen. Et prisnedslag vil blive beregnet ud fra den skat, som skulle have været betalt, hvis overdragelsen ikke var sket med succession. De skattemæssige regler for overdragelse med succession kan altså både anvendes ved overdragelse som gave og mod vederlag.

Overdrages virksomheden eller aktierne/anparterne som gave, vil der skulle betales en gaveafgift. I gaveafgiftsberegningen gives der nedslag for den skattebyrde, som modtageren overtager. Nedslaget (passivposten) i gaveafgiftsgrundlaget beregnes ved aktier som 22% af den avance, som den tidligere ejer skulle have været beskattet af, og ved andre aktiver med 30%.¹⁸⁸ Modtageren vil således spare gaveafgift af ca. 50% af den påhvilede skattebyrde ved aktier, idet den reelle udskudte skat er 42%. Den beregnede passivpost har udelukkende betydning ift. opgørelsen af den indkomstskattepligtige eller gaveafgiftspligtige værdi af en gave. Der skal altså kun beregnes en passivpost i de tilfælde, hvor der ifm. overdragelsen gives en gave.¹⁸⁹

¹⁸⁷ KSL§33C, stk. 3

¹⁸⁸ KSL§33D, stk. 3

¹⁸⁹ Karnov Group, SR-SKAT, marts 2019 – 02, side 82

Med SKM2008.876.LSR er det nu blevet muligt at foretage en konkret beregning af den skatteforpligtelse som overdrages. Dette blev ligeledes bekræftet i styresignalet SKM2011.406.SKAT hvilket betyder, at parterne nu har lov til at vælge mellem at beregne en passivpost jf. KSL§33D eller at opgøre en konkret økonomisk udskudt skat jf. KSL§33C. Her fremhæves det ligeledes, at en gave eller købesum naturligvis ikke kan reduceres med begge dele.¹⁹⁰ Dette bekræftes ligeledes i SKM2017.428.VLR. Det vil i langt de fleste tilfælde være mest fordelagtigt at beregne en konkret økonomisk udskudt skat, idet den reelle skattesats vil være højere end de standardsatser, der anvendes ved beregning af passivposter.

I de tilfælde hvor der succederes i opsparet overskud, beregnes der en passiv post på 21% af indeståendet med tillæg af virksomhedsskatten.^{191 192}

4.5.1 Overdragelse med succession - Personlige virksomheder

Overdragelse med succession handler om muligheden for at overdrage en personlig virksomhed mellem to fysiske personer uden, at det udløser avancebeskatning. Det handler altså om muligheden for at kunne gøre det med succession efter reglerne i KSL, hvorved beskatningen udskydes. Overdragelse af personlige virksomheder med succession er reguleret i KSL§33C og vedrører overdragelse af erhvervsvirksomhed i levende live.

Krav til modtageren

For at der kan ske overdragelse af en personlig virksomhed med succession, er det et krav, at erhververen er fuld eller begrænset skattepligtig til Danmark.¹⁹³ Virksomheder kan overdrages med succession til nære familiemedlemmer, nære medarbejdere eller tidligere ejere.¹⁹⁴

Som nære familiemedlemmer betegnes børn, børnebørn, søskende, søskendes børn, søskendes børnebørn eller samlever med fælles bopæl i minimum 2 år jf. boafgiftsloven (herefter benævnt BOA) §22, stk. 1, litra d.¹⁹⁵ Der vil ikke kunne ske overdragelse med succession til forældre eller bedsteforældre medmindre, at disse personer falder ind under reglerne om overdragelse til nære medarbejdere eller tidligere ejere.

Nære medarbejdere defineres som medarbejdere som har haft tre års fuldtidsbeskæftigelse i virksomheden i løbet af de seneste fem år.¹⁹⁶ Der ligger imidlertid ikke noget særligt i betegnelsen "nære medarbejdere", idet der ikke er krav om, at der skal være tale om en leder, betroet medarbejder eller lign.

Overdragelse med skattemæssig succession til tidligere ejere regulerer de situationer, hvor der tidligere er sket overdragelse med succession og hvor den pågældende virksomhed nu ønskes overdraget tilbage til den oprindelige ejer. Den nye overdragelse skal ske senest fem år efter den oprindelige overdragelse.¹⁹⁷

¹⁹⁰ Karnov Group, SR-SKAT, marts 2019 – 02, side 82

¹⁹¹ KSL§33C, stk. 5

¹⁹² KSL§33D, stk. 4

¹⁹³ KSL§33C, stk. 9 (herunder KSL§1 og KSL§2, nr. 4 eller 5)

¹⁹⁴ KSL§33C

¹⁹⁵ KSL§33C, stk. 1

¹⁹⁶ KSL§33C, stk. 12

¹⁹⁷ KSL§33C, stk. 13

Krav at der er tale om en erhvervsmæssig virksomhed

Der skal være tale om en erhvervsmæssig virksomhed for, at der kan ske overdragelse med succession. Det er således ikke alle aktiver som kan overdrages med succession. Som eksempel kan nævnes udlejning af fast ejendom, som i denne henseende som udgangspunkt ikke betragtes som erhvervsmæssig virksomhed og derfor ikke kan overdrages med succession. Kun udlejning af fast ejendom til landbrug, gartneri, planteskole, frugtplantage og skovbrug betragtes som erhvervsmæssig jf. KSL§33C, stk. 1.¹⁹⁸

4.5.2 Overdragelse med succession - Kapitalselskaber

Såfremt der drives virksomhed i selskabsregi, kan der i nogle tilfælde ske succession ved overdragelse af aktier/anpartar. Overdragelse af kapitalandele med succession er reguleret i ABL§34 og handler om i hvilket omfang, der kan overdrages kapitalandele mellem fysiske personer med skattemæssig succession.

Krav til modtageren

Kravene til modtageren af kapitalandele med succession ligner kravene til modtageren af en personlig virksomhed med succession. Det er, ved overdragelse af kapitalandele med succession, ligeledes et krav, at modtageren er skattepligtig til Danmark og at modtageren er nær familie, nær medarbejder eller tidligere ejer.¹⁹⁹ Med hensyn til opfyldelse af kravet om tre års fuldtidsbeskæftigelse de seneste fem år, medregnes både beskæftigelse i selskabet, koncernforbundne selskaber og tidligere omstrukturerede eller omdannede virksomheder.²⁰⁰ Med hensyn til overdragelse med succession til tidligere ejer er det ikke et krav, at overdragelsen omfatter alle de aktier, som der oprindeligt var tale om, men dog minimum én procent af kapitalen.²⁰¹

Krav til overdragelsen

Det er et krav, at overdragelsen omfatter minimum én procent af kapitalen i selskabet.²⁰² Ligeledes er det vigtigt at bemærke, at der ikke kan succederes i tab.²⁰³

Krav til selskabet

Det er et krav for overdragelse af kapitalandele med succession, at selskabet ikke er en pengetank eller omfattet af ABL§19 om investeringsselskaber. Pengetanke defineres som selskaber, hvor mere end 50% af indtægterne er finansielle indtægter, eller hvor mere end 50% af aktiverne er finansielle aktiver. Reglerne betyder med andre ord, at det ikke er muligt at overdrage kapitalandele med succession mellem fysiske personer, hvis selskabets aktivitet i overvejende grad er af finansiell karakter.²⁰⁴

4.6 Ophør af virksomhed

Der kan være mange årsager til, at iværksætteren er nødsaget til at lukke virksomheden og at virksomheden dermed må ophøre. Det kan f.eks. være de tilfælde, hvor virksomheden viser sig ikke at være økonomisk rentabel, at iværksætteren ikke længere ønsker at drive virksomhed eller måske blot, at iværksætteren aldrig for alvor er kommet i gang som iværksætter. Det er derfor allerede ved opstart af virksomheden, og dermed ifm. valg af virksomhedsform, relevant at kende reglerne for, hvorledes iværksætteren har mulighed for at lukke virksomheden og hvilken økonomisk betydning dette vil have.

¹⁹⁸ C.C.6.7.2 Succession efter KSL§33C

¹⁹⁹ ABL§34, ABL§35 og ABL§35A

²⁰⁰ ABL§35

²⁰¹ ABL§34, stk. 1, nr. 2

²⁰² ABL§34, stk. 1, nr. 2

²⁰³ KSL§33C, stk. 3 jf. ABL§34 stk. 4

²⁰⁴ ABL§34, stk. 1, nr. 3 og ABL§34, stk. 6

4.6.1 Ophør af virksomhed - Personlige virksomheder

Afståelsesbeskatning af aktiver

Der skal i ophørsåret også laves et skatteregnskab hvilket gælder uanset omfanget af aktiviteter, der har været i virksomheden. Der skal i den forbindelse laves en avanceopgørelse som beskriver hvilke fortjenester eller tab, der har været ved at sælge virksomhedens aktiver. Det skyldes, at alle aktiver ved virksomhedens ophør skal sælges til eksterne købere eller til ejeren selv (udtag af aktiver). Aktiverne skal sælges til almindelig markedsværdi. Fortjeneste eller tab fremkommer som forskellen mellem salgssummen for de solgte aktiver og den skattemæssige saldværdi af aktiverne. Der kan ikke afskrives i ophørsåret. Den samlede fortjeneste eller tab på virksomhedens aktiver skal oplyses på selvangivelsen i ophørsåret og medregnes i den skattepligtige indkomst som personlig indkomst.²⁰⁵ Dermed vil et tab i personligt regi have den fordel, at tabet kan modregnes i anden indkomst, hvorfor tabet får en fradragsværdi for den skattepligtige. Er det ikke muligt at modregne tabet i anden indkomst, vil tabet i stedet kunne fremføres.

Opretholdelse af VSO ved afståelse eller ophør

I tilfælde af at den skattepligtige ophører med at drive erhvervsmæssige virksomhed, eller afstår virksomheden, vil konto for opsparet overskud med tillæg af virksomhedsskat skulle tillægges den personlige indkomst i dette indkomstår. Det gælder dog, at hvis der i hele det indkomstår, hvori afståelse eller ophør finder sted, opretholdes en skarp adskillelse mellem virksomhedens økonomi og privatøkonomien, da vil VSO kunne anvendes hele indkomståret ud. Det vil betyde, at salgssummen af virksomheden også vil kunne indgå i VSO. Opsparet overskud med tillæg af virksomhedsskatten medregnes da først til den personlige indkomst i det efterfølgende indkomstår.²⁰⁶

Hvis den skattepligtige i det efterfølgende indkomstår påbegynder eller overtager en anden virksomhed, vil den skattepligtige kunne anvende VSO uden ophør og dermed uden beskatning af indestående på konto for opsparet overskud. Denne mulighed er dog betinget af, at der fortsat er opretholdt en skarp adskillelse mellem virksomhedens økonomi og privatøkonomien.²⁰⁷

Som ovenfor beskrevet giver skattelovgivningen mulighed for opretholdelse af VSO ved afståelse eller ophør. Denne mulighed har medført, at mange selvstændige erhvervsdrivende etablere en mindre udlejningsvirksomhed, når de har solgt deres primære virksomhed, for derved at udskyde beskatningen af det opsparede overskud. Hvorvidt en mindre udlejningsvirksomhed, vil være tilstrækkelig til at udskyde beskatningen, vil afhænge af en konkret vurdering. I afgørelse SKM2014.732.LSR blev udlejning af en garage til en månedlig leje på 400 kr. anerkendt som erhvervsmæssig virksomhed. Landsskatteretten lagde vægt på, at der var indgået en lejekontrakt på markedsmæssige vilkår med en uafhængig tredjemand og at denne havde været gældende over en længere årrække. Ligeledes var formålet med virksomheden at opnå et økonomisk overskud hvilket også reelt var opnået. SKAT havde i først omgang nægtet den skattepligtige anvendelse af VSO, idet SKAT var af den holdning, at udlejningen af garagen ikke kunne anses for erhvervsmæssig virksomhed, idet udlejningen havde et underordnet økonomisk omfang. Den påklagede afgørelse blev således ændret af Landsskatterettens afgørelse.²⁰⁸ Landsskatteretten anerkender dog i andre afgørelser, at udlejning af fast ejendom kan have så begrænset et omfang, at det ikke kan betragtes som erhvervsmæssig virksomhed. I

²⁰⁵ AL§9

²⁰⁶ VSL§15, stk. 1

²⁰⁷ VSL§15, stk. 2

²⁰⁸ SKM2014.732.LSR

SKM2016.437.BR stadfæstede byretten Landsskatterettens afgørelse hvilket betød, at udlejning af halvdelen af et redskabsskur til en medejer ikke blev anset for erhvervsmæssig virksomhed.^{209 210}

Tidligere har den selvstændige også kunne opretholde brugen af VSO ved køb af en forældrekøbslejlighed. Den nye finanslov fjerner nu muligheden for brug af VSO ved udlejning af bolig til nærtstående.²¹¹

Ophør af KAO

Ophører den skattepligtige med at anvende KAO, skal alle henlæggelser indtægtsføres. Dette skal ske med virkning fra det seneste indkomstår, hvor KAO er anvendt.²¹²

4.6.2 Ophør af virksomhed - Kapitalselskaber

Afståelsesbeskatning af aktiver og aktier

Ophør af virksomhed i selskabsregi omhandler selskabers opløsning. Der kan både være tale om selskaber som opløses ved en solvent likvidation samt opløsning af insolvente selskaber efter konkurslovens (herefter benævnt KL) regler.

Skattepligten fortsætter under hele likvidationen, hvorfor der fortsat skal laves almindelige indkomstopgørelser. Disse vil bl.a. indeholde fortjeneste eller tab på salg af aktiver som afståelsesbeskattes. Omkostninger ifm. likvidationen vil ikke være fradragsberettigede som driftsomkostninger, idet omkostningerne ikke er med til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten.²¹³

Likvidationsudlodning er et udtryk for de penge som udbetales fra selskabet til kapitalejerne, efter at selskabet er gået i likvidation eller er blevet erklæret konkurs. Når selskabet ophører/opløses skal kreditorerne først have deres krav dækket, og hvis der herefter er penge tilbage i selskabet, udbetales disse til aktionærerne.²¹⁴

Likvidationsprovenuet beskattes som udgangspunkt som afståelse af aktier hos aktionæren, og dermed som aktieavancebeskatning. Likvidationsprovenuet kan dog i nogle tilfælde blive omklassificeret til udbytte hvilket vil betyde, at der ikke er fradrag for anskaffelsessummen. Det gælder bl.a. de tilfælde, hvor der sker udlodning af likvidationsprovenue til kapitalejerne forud for det kalenderår, hvori selskabet endelig opløses. Sådanne beløb vil blive betragtet som udbytte.²¹⁵ Med andre ord beskattet likvidationsprovenue kun som aktieavance, hvis likvidationsprovenuet modtages i samme kalenderår som selskabet endeligt opløses. I de fleste tilfælde vil aktionæren foretrække en beskatning som aktieavance, idet der her vil være adgang til at fratrække anskaffelsessummen i avanceopgørelsen. I de tilfælde hvor der er tale om et unoteret selskab, og et andet selskabs ejerandel er under 10%, er klassifikationen mellem udbytte og aktieavance afgørende for, om der er skattepligt eller ej.²¹⁶

²⁰⁹ SKM2016.437.BR

²¹⁰ C.C.1.1.1. Begrebet selvstændig erhvervsvirksomhed

²¹¹ <https://www.regeringen.dk/nyheder/finanslov-2020/>

²¹² VSL§22b, stk. 8

²¹³ SSL§6

²¹⁴ C.B.2.10.1 Likvidationsudlodninger

²¹⁵ LL§16A, stk. 1 og 2

²¹⁶ ABL§4C og SEL§13, stk. 2

Tab i kapitalselskaber

Lukker et selskab med tab, vil der ikke være mulighed for at fratrækkes dette tab i anden indkomst. En skattepligtig fysisk person som lukker sit selskab med tab, vil derfor ikke have mulighed for at gøre brug af dette underskud.

Hvis iværksætteren må lukke selskabet med tab og ejeren, som følge af kaution, skal betale, vil udgangspunktet være, at der ikke er fradrag for dette kautionstab.

Tabet på aktierne i selskabet vil ejeren kunne fradrage i aktieindkomsten. Bliver aktieindkomsten negativ beregnes en negativ skatteværdi som modregnes i ejerens slutskat.

Udskydelse af beskatning af opsparede overskud

Ved ophør af selskaber vil der være mulighed for at udskyde beskatningen af opsparede overskud, på trods af at driften i driftsselskabet ophører. Muligheden er tilstede i de tilfælde, hvor selskabet ejes af et holdingselskab som opfylder ABL§4A og ABL§4B. Udbytte kan i så fald udloddes skattefrit til holdingselskabet, og bliver derved først beskattet den dag ejeren af holdingselskabet tager pengene ud som løn eller udbytte.²¹⁷

4.7 Omdannelse til anden virksomhedsform

I forbindelse med opstart af virksomhed må iværksætteren foretage et valg mht. virksomhedsform. Det er dog ikke givet, at den virksomhedsform, som anses for den mest fordelagtige på dette tidspunkt, også vil være det i fremtiden. Det er derfor relevant at kende omdannelsesmulighederne for de forskellige virksomhedsformer, for også i fremtiden at kunne udvise rettidig omhu mht. virksomhedsform og struktur, hvis iværksætterens behov og/eller ønsker for fremtiden måtte ændre sig.

4.7.1 Omdannelse til anden virksomhedsform - Personlige virksomheder

Skifte til I/S

En personlig virksomhed kan kun ejes af én fysisk person, hvorfor det vil være muligt at skifte til et I/S, hvis flere ejere ønskes optaget i virksomheden. Et I/S ejes af to eller flere fysiske eller juridiske personer. Dette skifte fra personlig virksomhed til I/S er omtalt i afsnit 4.3.1 om optagelse af medejere.

Virksomhedsomdannelse

Vælger iværksætteren at starte op i personligt regi, vil der være mulighed for senere at omdanne til et selskab. En sådan omdannelse foretages i mange tilfælde efter nogle år, når virksomheden for alvor er blevet etableret og begynder at generere overskud mv. Det vil være muligt at skifte fra personlig virksomhed til selskab, ved at sælge virksomheden til et selskab, mod at få kapitalandele i dette selskab. Der er ved en virksomhedsomdannelse tale om stiftelse med apportindskud. I forbindelse med omdannelsen til et selskab vil det ofte være hensigtsmæssigt også at stifte et holdingselskab, hvortil kapitalandelene i driftsselskabet overdrages. Der vil med andre ord blive etableret en holdingstruktur. Etablering af en holdingstruktur, og fordelene herved, vil blive omtalt senere i dette afsnit.

Skattepligtig virksomhedsomdannelse

En virksomhedsomdannelse er som udgangspunkt skattepligtig hvilket betyder, at omdannelsen medfører afståelsesbeskatning. Det skyldes, at når en personlig virksomhed overdrages til et selskab, og dermed en ny

²¹⁷ SEL§13, stk. 1 nr. 2

juridisk enhed, vil dette være at betragte som afståelse af virksomhed. Afståelse af virksomheden, og dermed virksomhedens aktiver, udløser skat af avancer og genvundne afskrivninger, ligesom opsparet overskud vil komme til beskatning.²¹⁸

Effekten af en skattepligtig virksomhedsomdannelse er, at omdanneren afståelsesbeskattes, mens det modtagende selskab anskaffer disse aktiver og passiver. Værdiansættelsen sker til handelsværdier og der kan vederlægges i kapitalandele, kontanter, gældsbeholdninger mv. Omdannelsen finder som udgangspunkt sted på det tidspunkt, hvor omdannelsen sker. Det vil dog også være muligt at foretage en skattepligtig virksomhedsomdannelse med tilbagevirkende kraft hvilket vil betyde, at værdiansættelsestidspunktet og skæringstidspunktet for beskatningen flyttes. En skattepligtig virksomhedsomdannelse med tilbagevirkende kraft vil dog ikke ændre anskaffelsestidspunktet. Det er her et krav, at der er tale om et nystiftet selskab og at omdanneren ejer alle kapitalandele efter omdannelsen. En skattepligtig virksomhedsomdannelse kan højst laves med 6 måneders tilbagevirkende kraft.²¹⁹

Skattefri virksomhedsomdannelse

Skattefri virksomhedsomdannelse er en undtagelse til hovedreglen om afståelsesbeskatning ved overdragelse af en personlig virksomhed til et selskab. Reglerne om skattefri virksomhedsomdannelse, i lov om skattefri virksomhedsomdannelse (herefter benævnt VOL), hviler på et successionsprincip hvilket betyder, at der ikke vil blive udløst beskatning ved overdragelsen. Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at der ved en skattefri virksomhedsomdannelse, er tale om en skatteudskydelse og altså ikke en endegyldig skattefrihed.

Effekten af en skattefri omdannelse er, at omdanner ikke beskattes ved omdannelsen. I stedet udskydes denne beskatning til det tidspunkt, hvor kapitalandelene afstås. Anskaffelsessummen for kapitalandelene reduceres med den avance som ikke beskattes jf. VOL hvilket betyder, at avancen ved et senere salg af kapitalandelene vil blive højere. Herudover gælder det, at opsparet overskud heller ikke kommer til beskatning her og nu, men i stedet ligeledes reducere anskaffelsessummen for kapitalandelene.²²⁰ Udgangspunktet ved omdannelsen er handelsværdier reduceret med avancer. Selskabet beskattes indirekte, idet selskabet succederer i anskaffelsessummen, anskaffelsestidspunkt, afskrivninger mv. Det betyder, at selskabet har mindre afskrivningsgrundlag og at avancen ved en senere afståelse også vil indeholde den værdistigning, der er sket i omdannerens ejertid. Med andre ord modsvares skattefriheden af lavere afskrivningsgrundlag hos det modtagende selskab.

Årsagen til at skattelovgivningen giver mulighed for at foretage en skattefri virksomhedsomdannelse er, at der ikke opstår nogen skatteevne ved en omdannelse. Hvor den skattepligtige før ejede en personlig virksomhed, ejer den skattepligtige efter omdannelsen i stedet kapitalandele i et selskab. Den skattepligtige er altså ikke blevet rigere. Formålet med en skattefri virksomhedsomdannelse er således at udskyde avancebeskatningen og beskatning af opsparede overskud. Det er med denne model muligt at undgå, at virksomhedsomdannelsen bliver meget likviditetskrævende. En vurdering, af hvornår en sådan skatteudskydelse vil være hensigtsmæssig, foretages i afsnit 6.3.

²¹⁸ VSL§15

²¹⁹ SEL§4, stk. 4

²²⁰ VSL§16

Af VOL fremgår betingelserne for at kunne foretage en skattefri virksomhedsomdannelse, hvorfor der ikke skal indhentes subjektiv tilladelse hertil. Det er et krav, at alle betingelser er opfyldt. Der gælder 8 grundbetingelser i VOL, samt nogle supplerende betingelser, hvis der er flere ejere.²²¹

Betingelser for en skattefri virksomhedsomdannelse:²²²

- Ejeren er fuld skattepligtig til Danmark.
- Alle aktiver og passiver i virksomheden overdrages til selskabet.
- Hele vederlaget skal bestå i anparter eller aktier i selskabet.
- Pålydende af kapitalandelene, som modtages som vederlag, skal udgøre hele selskabets selskabskapital.
- Anskaffelsessummen for kapitalandelene må ikke blive negativ. Dette er dog tilladt, hvis VSO er anvendt i året før omdannelsen.
- Omdannelsen sker senest 6 måneder efter seneste regnskabsårs afslutning.
- Ejerskabet skal indenfor én måned indsende dokumenter til SKAT.
- Alle forskelle mellem bogførte og skattemæssige værdier afsættes i åbningsbalancen som en udskudt skat.

Det er vigtigt at pointere, at en skattefri virksomhedsomdannelse kun kan foretages af fysiske personer og at der skal være tale om en igangværende virksomhed. Det er et krav, at det modtagende selskab er et dansk A/S eller ApS, eller et udenlandsk selskab som er fuld eller begrænset skattepligtig til Danmark.²²³ Det er et krav, for at kunne foretage en skattefri virksomhedsomdannelse, at en evt. negativ indskudskonto udlignes med en indbetaling.²²⁴

Med hensyn til omdannelsens omfang er det som udgangspunkt et krav, at alle aktiver og passiver overdrages til selskabet, mens fast ejendom i praksis betragtes som en selvstændig virksomhed, og derfor kan holdes ude af omdannelsen.²²⁵

Udover at den skattefrie virksomhedsomdannelse skal foretages senest 6 måneder efter seneste regnskabsårs afslutning, er det et krav, at skæringsdatoen er dagen efter omdannerens seneste statusdag.²²⁶ Det vil i praksis betyde, at skæringsdatoen ofte vil være 1. januar, mens omdannelsen skal ske senest 30 juni.

Eksempel på skattefri virksomhedsomdannelse

Nedenstående eksempel illustrerer en skattefri virksomhedsomdannelse. For at opgøre aktiernes anskaffelsessum skal der i eksemplet beregnes avance af hhv. goodwill og driftsmidler. Da anskaffelsessummen på goodwill er nul og handelsværdien 800.000 kr., bliver der en fortjeneste på 800.000 kr. Den opgjorte fortjeneste fratrækkes handelsværdien for goodwill på 800.000 kr. hvilket betyder, at der ikke skal tillægges noget til aktiernes anskaffelsessum. På samme måde skal avance og tillæg til aktiernes anskaffelsessum beregnes for driftsmidler. Driftsmidlerne har en handelsværdi på 2.500.000 kr. og en skattemæssig saldo på 2.000.000 kr. hvilket bevirker en fortjeneste på 500.000 kr. Fortjenesten fratrækkes handelsværdien på 2.500.000 kr. og driftsmidlerne medregnes således til 2.000.000 kr. i opgørelsen af aktiernes anskaffelsessum. Goodwill og

²²¹ VOL§2, stk. 1 og stk. 2

²²² VOL§2, stk. 1, nr. 1-8

²²³ VOL§1

²²⁴ VSL§16, stk. 2

²²⁵ C.C.7.2.2 Betingelserne for skattefri virksomhedsomdannelse

²²⁶ VOL§3, stk. 1

driftsmidler medregnes altså til handelsværdi fratrullet fortjeneste. De øvrige poster medregnes til de handelsmæssige værdier, idet disse er identiske med de skattemæssige værdier. Den skattemæssige anskaffelsessum på aktierne, før modregning af opsparet overskud, bliver således 1.500.000 kr. Opsparet overskud nedsætter aktiernes anskaffelsessum med det opsparede overskud ekskl. virksomhedsskatten på 22%, hvilket i dette eksempel er 1.014.000 kr. Det betyder, at aktiernes anskaffelsessum bliver 486.000 kr.

I åbningsbalancen afsættes den udskudte skat på 286.000 kr. Den udskudte skat fremkommer som fortjeneste på goodwill og driftsmidler på i alt 1.300.000 kr. ganget med skattesatsen på 22%. Det er denne skat som normalt ville være blevet udløst ved en afståelse. Åbningsbalancen for det nye selskab fremgår nedenfor.

Forudsætninger			Selskabets åbningsbalance pr. 01.01.20	
	Handelsværdier pr. 01.01.20	Skattemæssig værdi 31.12.19	Regnskabsmæssigt	Skattemæssigt
Aktiver				
Goodwill	800.000	-	800.000	-
Driftsmidler	2.500.000	2.000.000	2.500.000	2.000.000
Lager	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Tilgodehavender	600.000	600.000	600.000	600.000
Likvid beholdning	25.000	25.000	25.000	25.000
Aktiver i alt	5.125.000	3.825.000	5.125.000	3.825.000
Passiver				
Egenkapital	-	1.500.000	2.514.000	1.500.000
Udskudt skat	-	-	286.000	-
Bankgæld	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Leverandører af varer og tjenesteydelser	725.000	725.000	725.000	725.000
Moms og afgifter	200.000	200.000	200.000	200.000
Skyldige lønomkostninger	300.000	300.000	300.000	300.000
Hensat til senere hævning ultimo	100.000	100.000	100.000	100.000
Gæld i alt	2.325.000	2.325.000	2.611.000	2.325.000
Passiver i alt		3.825.000	5.125.000	3.825.000
Opsparet overskud inkl. 22% virksomhedsskat	1.300.000			
Opsparet overskud ekskl. virksomhedsskat	1.014.000			

Opgørelse af den skattemæssige anskaffelsessum på aktierne	Avance	Aktiernes anskaffelsessum
Aktiver		
Goodwill	800.000	-
Driftsmidler	500.000	2.000.000
Lagerbeholdning	-	1.200.000
Tilgodehavender	-	600.000
Likvid beholdning	-	25.000
Aktiver i alt	1.300.000	3.825.000
Gæld		
Bankgæld	-	1.000.000
Leverandører af varer og tjenesteydelser	-	725.000
Moms og afgifter	-	200.000
Skyldige lønomkostninger	-	300.000
Hensat til senere hævnning ultimo	-	100.000
Udskudt skat	286.000	-
Gæld i alt		2.325.000
Skattemæssig anskaffelsessum før modregning af opsparet overskud		1.500.000
Opsparet overskud ekskl. virksomhedsskat 22% (VSL§16)		1.014.000
Aktiernes anskaffelsessum		486.000

Goodwill			
Handelsværdi			800.000
Handelsværdi	800.000		
Skattemæssig saldo	-		
Fortjeneste jf. AL§40, stk. 6	800.000	-800.000	
Aktiernes anskaffelsessum			-

Driftsmidler			
Handelsværdi			2.500.000
Handelsværdi	2.500.000		
Skattemæssig saldo	-2.000.000		
Fortjeneste jf. AL§9	500.000	-500.000	
Aktiernes anskaffelsessum			2.000.000

Figur 11 - Eksempel på skattefri virksomhedsomdannelse - Egen tilvirkning

Etablering af holdingstruktur – herunder aktieombytning

Etablering af en holdingstruktur vil i mange tilfælde være fordelagtig, når der vælges at drive virksomhed i selskabsregi. Af samme årsag vælger iværksættere, som går fra en personlig virksomhed til et selskab, ofte i samme ombæring at stifte et holdingselskab vha. en aktieombytning. Ejeren stifter således ikke blot ét selskab, men i stedet to selskaber. Fremgangsmåden og definitionen på en aktieombytning er omtalt i afsnit 4.4.2.

Ved at etablere en holdingstruktur, og dermed overdrage kapitalandelene i datterselskabet til et holdingselskab, vil der som udgangspunkt blive udløst beskatning som følge af afståelsen af kapitalandelene. Ved at

anvende reglerne i ABL§36 om skattefri aktieombytning, vil det dog være muligt at undgå, at der bliver udløst beskatning.²²⁷ Det skyldes, at skattefri aktieombytning bygger på et successionsprincip.

Nedenfor er de primære fordele ved en holdingstruktur oplistet.

Fordele ved holdingstruktur:

- Yderligere risikoafgrænsning i holdingselskabet.
- Skattefrit udbytte til holdingselskab, hvis holdingselskabet opfylder ABL§4A og ABL§4B.²²⁸
- Skattefrit salg af datter- og koncernselskabsaktier.²²⁹

Som det ses af ovenfor oplistede fordele ved en holdingstruktur, medfører etableringen af en holdingstruktur en yderligere risikoafgrænsning. Det skyldes, at datterselskabet kun hæfter med sine egne aktiver overfor dennes kreditorer og datterselskabets kreditorer kan derfor ikke gå efter at få opfyldt deres krav i holdingselskabet. Datterselskabet vil skattefrit kunne udlodde udbytte til holdingselskabet og derved opspare overskud i holdingselskabet. Det opsparede overskud kan herefter trækkes ud af holdingselskabet i form af løn eller udbytte eller bruges til nye investeringer. Når holdingselskabet senere ønsker at sælge kapitalandelene, vil dette kunne ske skattefrit. Hvis der forud for salget er gennemført en skattefri aktieombytning, vil der gælde et holdingkrav.²³⁰ Holdingkravet betyder, at kapitalandelene ikke må sælges i en periode på 3 år efter en skattefri aktieombytning uden tilladelse, mens der gerne må foretages skattefrie omstruktureringer i perioden, hvis der vederlægges med kapitalandele.

4.7.2 Omdannelse til anden virksomhedsform - Kapitalselskaber

Omdannelse til A/S

Det er muligt at omdanne et ApS til et A/S med en minimumskapital på 400.000 kr. Det kræver enten et indskud eller at der er tjent mindst 360.000 kr. i reserver i selskabet. Her vil den juridiske person fortsat bestå hvilket betyder, at der vil være skatteretlig succession og der vil dermed ikke ske ophørs-/afståelsesbeskatning. Hvis reglerne om udskudt indbetaling af selskabskapitalen i SL§33-34 anvendes, vil det være muligt at stifte et A/S med kun 100.000 kr. (25%), og således vente med indbetalingen af de resterende 75%. Det er her et krav, at der altid er indbetalt minimum 25% af selskabskapitalen og minimum 40.000 kr., hvorfor reglerne om udskudt indbetaling ikke er aktuel ved ApS'ere.²³¹

I praksis begynder mange iværksættere med et ApS med en selskabskapital på 40.000 kr. og omdanner herefter til et A/S, når selskabskapitalen tillagt reserver opfylder minimumskapitalkravet for A/S'er på 400.000 kr. Muligheden for at omdanne til et A/S kan således opstå gennem driftsoverskud.

Skatteretligt er der ingen forskel på at drive et ApS eller et A/S.

Omdannelse til partnerselskab

Det er muligt at omdanne et ApS til et partnerselskab (herefter benævnt P/S), men der vil først skulle ske omdannelse til et A/S.²³² Omdannelse til et P/S er relevant i de situationer, hvor der ønskes

²²⁷ ABL§36

²²⁸ SEL§13, stk. 1, nr. 2

²²⁹ ABL§8

²³⁰ ABL§36, stk. 6, 3. pkt.

²³¹ SL§§33 og 34

²³² SL§323

hæftelsesbegrænsning og skattemæssig transparens. Den skattemæssige transparens skyldes, at P/S'et ikke er et selvstændigt skattesubjekt.

Ved omdannelse til et P/S er der ikke skatteretlig succession hvilket betyder, at A/S'et ophørsbeskattes og aktionærerne afståelsesbeskattes. Aktionærerne vil dog i nogle tilfælde godt kunne acceptere en sådan beskatning f.eks. i de tilfælde, hvor der er tale om et selskab med underskud og resultaterne derfor ønskes beskattet direkte hos deltagerne. Selskabsdeltagerne bør dog inden omdannelsen regne på beskatningen.

P/S'et ses i praksis bl.a. anvendt, når der er underskud og betingelserne for sambeskatning ikke er opfyldt. Med et P/S er det muligt at opnå en situation, der ligner en sambeskatning, hvorved underskud og overskud vil kunne modregnes hos ejeren. P/S'et ses derfor anvendt, når der er behov for at modregne underskud i overskud. Muligheden opstår ved at skifte fra A/S'et, som er et selvstændigt skattesubjekt, til P/S'et som ikke er et selvstændigt skattesubjekt.

4.8 Sammenholdelse af ligheder og forskelle ved de skatteretlige forhold

På baggrund af ovenstående gennemgang af de skatteretlige forhold kan følgende ligheder og forskelle opstilles.

	Personlig virksomhed	Kapitalselskab
Beskatning af virksomhed	- Beskatning hos ejeren (skattemæssig transparent) - Udgangspunkt: Beskatning som personlig indkomst (PSL) - Mulighed for tilvalg af VSO eller KAO - Progressiv beskatning - Tre muligheder for overførsel af resultat til ægtefælle	- Beskatning hos selskabet (selvstændigt skattesubjekt) - Selskabsskat på 22% - Sambeskatning i koncern - Proportionalsskat - Mulighed for overførsel af resultat til ægtefælle i form af løn
Penge ud af virksomheden	Hævninger	Løn eller udbytte
Optagelse af medejere	Ikke muligt – kun én ejer	- Salg af kapitalandele - Kapitalforhøjelse
Fuld eller delvis afståelse af virksomhed	- Udgangspunkt: Afståelsesbeskatning - Mulighed for skattefri virksomhedsomdannelse - Delvis afståelse → Afståelsesbeskatning og skifte til I/S	- Udgangspunkt: Afståelsesbeskatning - Skattefri salg af datter- eller koncernselskabsaktier - Mulighed for skattefri tilførsel af aktiver, fusion, spaltning og aktieombytning
Overdragelse af virksomhed med succession	Muligt at overdrage virksomhed med succession	Muligt at overdrage kapitalandele med succession
Ophør af virksomhed	- Afståelsesbeskatning af aktiver - Tab kan fratrækkes i anden personlig indkomst - Mulighed for opretholdelse af VSO	- Afståelsesbeskatning af aktiver og aktier - Ikke fradrag for tab i selskab og kautionstab - Mulighed for udskydelse af beskatning af opsparede overskud i holdingselskab
Omdannelse til anden virksomhedsform	Muligt at omdanne til selskab (skattepligtig eller skattefri)	Muligt at omdanne til A/S (og senere P/S)

Figur 12 - Sammenholdelse af de skatteretlige forhold ved personlig virksomhed og kapitalselskab - Egen tilvirkning

4.9 Analyse af fordele og ulemper ved de skatteretlige forhold

På baggrund af ovenstående opstilling af ligheder og forskelle ved de skatteretlige forhold, vil dette afsnit indeholde en opsamling og analyse af fordele og ulemper ved de skatteretlige forhold.

Beskatning af virksomhed

I forhold til beskatningen af virksomheder er det vigtigt at fastslå, at et selskab er et selvstændigt skattesubjekt, mens en personlig virksomhed ikke er. Personlige virksomheder er skattemæssig transparente, hvorfor beskatningen sker hos ejeren af virksomheden. Hvis iværksætteren forventer underskud i virksomheden de første år, kan det være en fordel, at dette underskud vil kunne fratrækkes i anden indkomst, såfremt virksomheden drives som en personlig virksomhed. Dette er en væsentlig fordel for iværksættere i opstartsfasen,

hvor iværksætteren måske fortsat har et almindeligt lønmodtagerjob ved siden af. I de tilfælde hvor det er muligt at modregne underskud af personlig virksomhed i anden indkomst, får underskuddet således en fradragsværdi (skattebesparelse) her og nu. I selskaber vil underskuddet derimod ikke kunne modregnes i anden personlig indkomst, men derimod blot blive fremført til modregning i fremtidige overskud. Hvis selskabet aldrig opnår overskud, vil selskabet aldrig kunne gøre brug af disse underskud. Både personlige virksomheder, som beskattes efter VSO, og selskaber har dog mulighed for at bruges skattekreditordningen, hvis der er tale om underskud fra forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Mens personbeskatning er progressiv, og derved som udgangspunkt bliver dyrere og dyrere jo mere iværksætteren tjener, er selskabsbeskatning derimod proportional med 22%. I personlige virksomheder er det dog muligt at tilvælge beskatning efter VSO, hvilket er en skattemæssig sidestilling af beskatningen med selskabsbeskatning. Der tales her om en simulering af selskabsbeskatning i den personlige virksomhed. Denne skattemæssige sidestilling med selskabsbeskatning gælder, så længe overskuddet bliver i virksomheden og dermed ikke hæves. Opspares overskuddet i virksomheden vil iværksætteren kunne nøjes med at betale en foreløbig virksomhedsskat på 22% svarende til selskabsskattesatsen. Ulempen ved anvendelse af VSO er dog, at der stilles strenge krav til adskillelse af privat og virksomhedsøkonomien, ligesom beskatning efter VSO er kompleks og administrativ tung at håndtere.

Når alt kommer til alt, er der ingen forskel på at have en personlig virksomhed og et selskab mht. beskatningen af virksomheden, hvis beskatning efter VSO tilvælges. Den skattepligtige indkomst opgøres på samme måde, ligesom der i begge tilfælde kun vil skulle betales en skat på 22% af overskuddet, hvis pengene bliver i virksomheden.

Penge ud af virksomheden

Når der skal penge ud af en personlig virksomhed, er det i form af hævnninger. Hævningerne beskattes som personlig indkomst med en marginalskatteprocent på mellem 40,1% og 56,5%. Når der skal penge ud af et selskab sker det i form løn eller udbytte. Løn beskattes som personlig indkomst hos lønmodtageren med en marginalskatteprocent på mellem 40,1% og 56,5%. Udbytte beskattes med 27% op til progressionsgrænsen på 55.300 kr. og med 42% af beløb herover.

Som det blev illustreret med eksemplet i figur 9 (afsnit 4.2.2) ligger de samlede skatteprocenter for udbytte og løn meget tæt, hvorfor der ikke vil være stor forskel på at tage pengene ud som løn eller udbytte. Overskud af virksomhed beskattes, ligesom løn fra selskab, som personlig indkomst. Det betyder dermed også, at det alt andet lige ikke vil være beskatningen, ifm. udtræk af penge fra virksomheden, som vil være udslagsgivende for valg af virksomhedsform.

Optagelse af medejere

Fordelen ved et selskab er, at det i fremtiden vil være muligt at optage medejere, mens dette ikke er muligt i en personlig virksomhed. Hvis ejeren af en personlig virksomhed har et ønske om at optage medejere, er det derfor kun muligt ved etablering af et I/S eller omdannelse til et selskab, hvorved virksomheden skal skifte virksomhedsform. Fordelen ved et selskab er derimod, at det er muligt at optage medejere i selskabet både ved en kapitalforhøjelse og ved salg af kapitalandele. En kapitalforhøjelse vil være skattefri, mens salg af kapitalandele også vil være skattefri, hvis der er tale om datter- eller koncernselskabsaktier.

Fuld eller delvis afståelse af virksomhed

Afståelse af en personlig virksomhed udløser som udgangspunkt afståelsesbeskatning, hvilket må betragtes som en ulempe, idet en sådan beskatning vil være likviditetskrævende. Som undtagelse til hovedreglen om afståelsesbeskatning er det i nogle tilfælde muligt at foretage en skattefri virksomhedsomdannelse og derved udskyde beskatningen. På samme måde har selskaber ligeledes den ulempe at afståelse som udgangspunkt medfører afståelsesbeskatning. Ved selskaber er det dog i mange tilfælde muligt at udskyde denne beskatning, hvis der er tale om salg af datter- og koncernselskabsaktier eller hvis der foretages en skattefri tilførsel af aktiver, fusion, spaltning eller aktieombytning.

Overdragelse af virksomhed med succession

Overdragelse af virksomhed med skatteretlig succession er en klar fordel ifm. et generationsskifte. Det er både muligt at overdrage en personlig virksomhed og kapitalandele med succession. Der kan ved begge virksomhedsformer overdrages til nær familie, nære medarbejdere eller tidligere ejere. I forhold til at kunne overdrage en virksomhed med succession er der således ikke forskel på at drive virksomhed i personligt eller selskabsregi.

Ophør af virksomhed

Hvis en personlig virksomhed lukkes med tab, vil dette tab kunne fratrækkes i anden personlig indkomst hos ejeren, hvilket må betragtes som en fordel. Tab i selskabet, som opstår ifm. selskabets ophør, kan derimod ikke fratrækkes i anden indkomst og tabet vil dermed ikke kunne udnyttes. Ydermere vil der som udgangspunkt ikke være fradrag for aktionærens kautionstab. Ejeren vil dog have fradrag for et evt. tab på aktier i aktieindkomsten. Ejeren af en personlig virksomhed har haft mulighed for at fratrække underskud i anden personlig indkomst, hvilket selskabet ikke har. Der vil således være risiko for, at selskabet som ophører, må lukke uden at kunne have gjort brug af sine underskud fra tidligere år.

Det er en ulempe ved både personlige virksomheder og selskaber, at der ved ophør af virksomhed skal ske afståelsesbeskatning af aktiver, ligesom der ved selskaber også skal ske afståelsesbeskatning af aktierne. Opsparede overskud kommer som udgangspunkt til beskatning, når en personlig virksomhed, der gør brug af VSO eller KAO, ophører eller sælges. VSO har dog den fordel, at ordningen giver mulighed for opretholdelse af VSO, hvis ejeren overtager eller starter ny virksomhed i det efterfølgende år. Drives virksomheden som et selskab, vil beskatningen af det opsparede overskud kunne udskydes endnu længere på trods af at driften i selskabet ophører. Det skyldes, at opsparede overskud kan placeres i holdingselskabet.

Omdannelse til anden virksomhedsform

Der er gode omdannelsesmuligheder for både personlige virksomheder og selskaber. En personlig virksomhed kan omdannes ved en skattepligtig eller skattefri virksomhedsomdannelse, mens et ApS kan omdannes til A/S, og evt. senere til et P/S. Omdannelsen fra ApS til A/S kan ske med skatteretlig succession. Der er således både ved personlige virksomheder og selskaber mulighed for at udskyde beskatningen, idet omdannelsesmulighederne bygger på et successionsprincip. Denne skatteudskydelse er en klar fordel likviditetsmæssigt.

	Personlig virksomhed	Kapitalselskab
Fordele	▪ Underskud kan fratrækkes i anden personlig indkomst ▪ Mulighed for tilvalg af VSO og dermed simulering af selskabsbeskatning ▪ Tab ved ophør/afståelse kan fratrækkes i anden personlig indkomst ▪ Mulighed for overdragelse med succession ▪ Mulighed for opretholdelse af VSO ▪ Mulighed for skattefri virksomhedsomdannelse	▪ Muligt at optage medejere ▪ Skattefri salg af datter- og koncernselskabsaktier ▪ Mulighed for skattefri tilførsel af aktiver, aktieombytning, fusion eller spaltning ▪ Mulighed for overdragelse med succession ▪ Fradrag for tab på aktier ▪ Mulighed for udskydelse af beskatning af opsparede overskud i holdingselskab ▪ Mulighed for omdannelse til A/S med succession
Ulemper	▪ VSO administrativ tung og strenge krav til adskillelse af privat og virksomhedsøkonomi ▪ Ikke muligt at optage medejere ▪ Afståelsesbeskatning ved salg ▪ Afståelsesbeskatning af aktiver ved ophør	▪ Underskud kan ikke fratrækkes i anden indkomst hos ejeren ▪ Afståelsesbeskatning ved salg ▪ Tab i selskaber ved ophør kan ikke fratrækkes i anden indkomst ▪ Ikke fradrag for kautionstab ▪ Afståelsesbeskatning af aktiver og aktier ved ophør

Figur 13 – Skatteretlige fordele og ulemper ved personlig virksomhed og kapitalselskab - Egen tilvirkning

5. Etablerings- og iværksætterkontoordning

Reglerne for etablerings- og iværksætterkontoordningerne fremgår af etableringskontoloven (herefter benævnt EKL). Med indskudsmulighederne i EKL har personer, som påtænker at springe ud som iværksættere, mulighed for på en fordelagtig måde at spare op til senere etablering af virksomhed. De fordelagtige opsparemuligheder i EKL skyldes, at personen vil kunne opnå en skatteudskydelse. Når indskuddene senere hæves, til etablering af virksomhed, vil der ske genbeskatning af indskuddene.²³³ Kort sagt giver etablerings- og iværksætterkontoordningerne lønmodtagere mulighed for at spare op til senere etablering af virksomhed ved at indskyde på en etablerings- eller iværksætterkonto i et pengeinstitut, mod til gengæld at få fradrag for indskuddene.

Etablerings- og iværksætterkontoordningerne behandles forskelligt skattemæssigt, hvilket både gælder mht. at fratrække indskud i indkomsten og senere hævnning af indskud. For begge ordninger gælder, at indskud kan anvendes til anskaffelse af kapitalandele, fradragsberettigede driftsudgifter og afskrivningsberettigede aktiver.

²³³ C.C.2.6.1 Kort om etableringskontoloven

	Etableringskontoordningen	Iværksætterkontoordningen
Indskud fratrækkes i	Skattepligtig indkomst (ligningsmæssigt fradrag)	Personlig indkomst
Hævning af indskud til aktiver (for indskud foretaget i 2010 eller senere)	Afskrivningsgrundlag nedsættes med 50%	Afskrivningsgrundlag nedsættes med 100 %
Hævning af indskud til driftsudgifter (for indskud foretaget i 2002 eller senere)	Driftsudgiften nedsættes med 55%	Driftsudgiften nedsættes med 100%
Hævning af indskud til aktier/anpartar (for indskud foretaget i 2002 eller senere)	Indskud beskattes i personlig indkomst med 5% pr. år i 10 år (50%)	Indskud beskattes i personlig indkomst med 10% pr. år i 10 år (100%)

Figur 14 - Illustration af reglerne for etablerings- og iværksætterkontoordning - Egen tilvirkning²³⁴

Anvendes etableringskontoordningen vil indskud blive fratrullet som et ligningsmæssigt fradrag, mens indskud i iværksætterkontoordningen vil være et fradrag i den personlige indkomst.²³⁵ Den største fradragsværdi opnås derfor ved iværksætterkontoordningen. Den fulde fradragsværdi, der opnås ved at benytte iværksætterkontoordningen, modsvares senere hen af, at der ikke kan afskrives på aktiver, der er anskaffet med disse midler, ligesom driftsudgifter ikke vil kunne fradrages. Modsat vil der ved etableringskontoordningen være et delvist fradrag.

Indskud, i indkomstår før etablering af selvstændig virksomhed eller anskaffelse af aktier/anpartar, skal som minimum udgøre 5.000 kr. og maksimalt 60% af indskyderens nettolønindtægt i indkomståret. Der vil dog altid kunne indskydes 250.000 kr. af lønindtægten.²³⁶ Indskud, som skal fratrækkes i 2019, skal være indbetalt på kontoen i pengeinstituttet i perioden 16. maj 2019 til 15. maj 2020.²³⁷ Nedenfor er angivet et eksempel til illustration af den skattebesparelse som indskyderen opnår i indskudsåret. Der sker således en skatteudskydelse til den dag, hvor indskuddene hæves til aktiver, driftsudgifter eller aktier/anpartar.

	Etableringskontoordningen	Iværksætterkontoordningen
Fradragsværdi i 2020 (marginalskattepct.)	25,60%	56,50%
Nettolønindtægt	450.000	450.000
Beregnet maksimalt indskud (60%)	270.000	270.000
Indskud	200.000	200.000
Skattebesparelse i indskudsåret (skatteudskydelse)	51.200	113.000

Figur 15 - Illustration af skattebesparelse i indskudsåret ved brug af etablerings- eller iværksætterkontoordning - Egen tilvirkning

²³⁴ C.C.2.6.1 Kort om etableringskontoloven

²³⁵ PSL§3, stk. 2 nr. 11

²³⁶ EKL§3

²³⁷ <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2234855>

Når etablering af virksomhed eller anskaffelse af aktier/anpartar er sket, kan indskud kun ske i etableringsåret og de fire efterfølgende indkomstår.²³⁸ Etablering af selvstændig virksomhed anses for at have fundet sted, når der investeres for min. 91.500 kr. i virksomheden. Derudover er det et krav, at der skal være lagt en betydelig arbejdsindsats i virksomheden, hvilket anses for opfyldt ved min. 50 timer om måneden.^{239 240} Etablering af selvstændig virksomhed skal senest have fundet sted ved udgangen af det indkomstår, hvori den skattepligtige når folkepensionsalderen.²⁴¹ Derudover gælder det, at indskud senest skal være anvendt til forlods afskrivning 9 år efter, at etablering af virksomhed anses for at have fundet sted.²⁴²

Hvis de foretagne indskud ikke bruges til etablering af virksomhed, skal der ske efterbeskatning af indskuddene. Det betyder, at beløbet på kontoen tillægges den skattepligtiges indkomst i det indkomstår, hvor fristen udløber, beløbet udbetales eller ved udgangen af det indkomstår, hvor den skattepligtige når folkepensionsalderen. Der tillægges i perioden et procenttilæg på 3% pr. år.²⁴³

6. Vurdering af skatteudskydelsesmulighederne

Dette afsnit har til formål at klarlægge, hvilke skatteudskydelsesmuligheder der foreligger for iværksættere og hvornår de med fordel kan benyttes.

Det er vigtigt for iværksættere både at vælge den mest hensigtsmæssige virksomhedsform og struktur. I forbindelse med dette valg vil skatteudskydelsesmulighederne ofte spille en stor og afgørende rolle. Den danske skattelovgivning giver på flere områder mulighed for en lovlig skatteudskydelse. Disse skatteudskydelsesmuligheder blev klarlagt i analysen af de skatteretlige forhold, ligesom det i afsnittet blev illustreret med eksempler.

Den tredobbelte skatteudskydelsesmodel omtales ofte ifm. iværksættere, og her henvises der til opsparing af overskud i VSO, skattefri virksomhedsomdannelse og efterfølgende skattefri aktieombytning. I praksis ses det dog også, at skatteudskydelsesmulighederne benyttes allerede inden iværksætterens etablering af virksomhed. Dette afsnit vil indeholde en vurdering af følgende skatteudskydelsesmuligheder:

- Etablerings- og iværksætterkontoordning
- Opsparing af overskud i VSO
- Skattefri virksomhedsomdannelse
- Skattefri aktieombytning (herunder også holdingstruktur)

Baggrunden for disse skatteudskydelsesmuligheder er forskellig, men alle har de til formål at fremme iværksætteriet og mulighederne for at drive virksomhed i Danmark. Formålet med skatteudskydelsesmuligheder er med andre ord at opnå en positiv likviditetsforskydning. En korrekt skatteplanlægning og rettidig omhu kan være afgørende for en virksomheds succes og muligheder for fremtidig vækst. Modsat vil en "unødvendig" beskatning her og nu forringe likviditet og dermed kunne bremse virksomhedens vækst og muligheder.

²³⁸ EKL§1, stk. 3

²³⁹ EKL§5

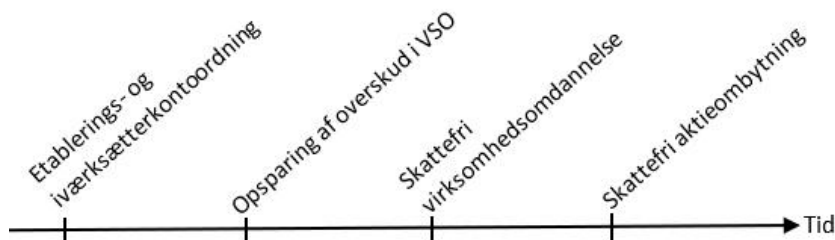
²⁴⁰ C.C.2.6.3 Etablering og efterbeskatning ved etablering efter etableringskontoloven

²⁴¹ EKL§8

²⁴² EKL§10

²⁴³ C.C.2.6.6 Ubenyttede indskud, dødsfald, fraflytning og skattehenstand efter etableringskontoloven

Ovenstående skatteudskydelsesmuligheder ses ofte benyttet over tid og kan således illustreres på nedenstående tidslinje. Det er dog vigtigt at gøre opmærksom på, at iværksætteren ikke nødvendigvis skal bruge alle skatteudskydelsesmulighederne.



Figur 16 - Illustration af skatteudskydelsesmuligheder på tidslinje - Egen tilvirkning

6.1 Etablerings- og iværksætterkontoordning

Formål med skatteudskydelsesmuligheden

Etablerings- og iværksætterkontoordningerne giver personer, som påtænker at springe ud som iværksættere, mulighed for på en fordelagtig måde at spare op til senere etablering af virksomhed. Indskyderen opnår i indskudsåret en skattebesparelse, som vil være en skatteudskydelse indtil den dag, hvor indskuddet hæves til brug for aktiver, driftsudgifter eller aktier/anpartar. Skatteudskydelsen kan dermed starte allerede inden iværksætteren etablere virksomhed eller køber aktier/anpartar.

Skatteudskydelsen, der sker ved anvendelse af etablerings- og iværksætterkontorordningerne, blev illustreret med eksemplet i figur 15 i afsnit 5.

Hvornår kan skatteudskydelsesmuligheden med fordel benyttes?

Etablerings- og iværksætterkontoordningerne er relevante for lønmodtagere som påtænker at etablere virksomhed og som derfor ønsker at spare op hertil. Muligheden for at få fradrag for indskud på en etablerings- eller iværksætterkonto forbedre således opsparingsmulighederne, idet lønmodtageren derved ikke vil skulle finansiere opstart af virksomheden med fuldt beskattede midler.

Etableringskontoordningen retter sig mod personer som ikke betaler topskat, mens iværksætterkontoordningen derimod retter sig mod personer som betaler topskat. Indskud på etableringskonto giver et skattefradrag på ca. 25,6% (ligningsmæssigt fradrag), mens indskud på iværksætterkonto giver et fradrag på op til 56,5% (personlig indkomst). Når indskuddene senere hæves, vil der ved etableringskontoordningen blive givet et yderligere fradrag på en andel af de driftsudgifter eller aktiver som indskuddet er anvendt til, mens der ved iværksætterkontorordningen ikke vil være fradrag for driftsudgifter eller aktiver som er finansieret med hævninger fra iværksætterkontoordningen.

Eksemplet i bilag 7 underbygger pointen om, at skattepligtige som betaler topskat som udgangspunkt bør vælge iværksætterkontoordningen. Betaler den skattepligtige topskat både ved indskud og hævning har både indskud og fradrag en skattemæssig værdi på 56,5%, hvorved der kun opnås en skatteudskydelse. Betaler den skattepligtige derimod topskat ved indskud og kun bundskat ved hævning, vil der være opnået en reel skattebesparelse. Denne skattebesparelse vil være størst ved iværksætterkontoordningen sammenlignet med etableringskontoordningen. Ved etableringskontoordningen vil det endda medføre yderligere beskatning, hvis der betales topskat, når indskuddet hæves.

6.2 Opsparing af overskud i VSO

Formål med skatteudskydelsesmuligheden

Formålet ved opsparingsmulighederne i VSO er, at sidestiller personlige virksomheder med selskaber mht. beskatning af den del af overskuddet som bliver i virksomheden. Det skyldes, som tidligere nævnt, at opsparerede overskud kun beskattes med en foreløbig virksomhedsskat på 22% svarende til selskabsskattesatsen. Overskuddet slutbeskattes således først den dag, det opsparerede overskud hæves i VSO. Denne skatteudskydelse frigiver likviditet og pengene kan dermed bruges til at skabe yderligere vækst i virksomheden.

Skatteudskydelsen, der sker ved at opspare overskud i VSO, blev illustreret med eksemplet i figur 7 i afsnit 4.1.1.2.

Hvornår kan skatteudskydelsesmuligheden med fordel benyttes?

For iværksættere som har en personlig indkomst som overstiger topskattegrænsen, kan det være en fordel at opspare overskud i VSO, hvorved skatteprogressionen mindskes som følge af resultatudjævningen (indkomstudjævningen). Foretages der en optimering op til topskattegrænsen, vil der være tale om en skatteudskydelse. På sigt vil der dog ofte også være tale om en skattebesparelse, idet den selvstændige i mange tilfælde helt vil kunne undgå at betale topskat som følge af resultatudjævningerne.

For iværksættere som har overskud, kan det være en fordel at opspare overskud, idet den skattepligtige således undgår en beskatning af overskuddet på op til 56,5%, idet der kun vil skulle betales en foreløbig virksomhedsskat på 22%. Opsparing af overskud vil dermed frigive likviditet og iværksætteren vil have flere penge til rådighed til at binde i f.eks. debitorer, varelagre eller driftsmidler. Det betyder, at behovet for ekstern lånefinansiering vil blive formindsket. Opsparing af overskud giver ligeledes iværksætteren mulighed for at spare sammen til nye investeringer eller alternativ afdrage hurtigere på lån. Selvom opsparing af overskud blot er en skatteudskydelse, og den skattepligtige således skubber skatten foran sig, vil det være billigere at låne pengene hos SKAT fremfor hos andre långivere som f.eks. pengeinstitutter.

Opsparing i VSO vil være en fordel at benytte, hvis iværksætteren har et ønske om, at overskuddet, eller en andel heraf, skal geninvesteres i virksomheden. Den selvstændige skal dog være opmærksom på, at årets hævninger vil begrænse mulighederne for opsparing af overskud i VSO. Overstiger årets hævninger virksomhedens skattemæssige resultat, vil muligheden for at opspare overskud i VSO være udelukket i det pågældende indkomstår.

6.3 Skattefri virksomhedsomdannelse

Formål med skatteudskydelsesmuligheden

Formålet med en skattefri virksomhedsomdannelse er at undgå afståelsesbeskatning, og beskatning af opsparerede overskud, og dermed at minimere den likviditetsmæssige belastning der vil være, når en personlig virksomhed afstås til et selskab.

Skatteudskydelsen, der sker ved en skattefri virksomhedsomdannelse, blev illustreret med eksemplet i figur 11 i afsnit 4.7.1.

Hvornår kan skatteudskydelsesmuligheden med fordel benyttes?

Valget mellem en skattepligtig eller skattefri virksomhedsomdannelse vil afhænge af den konkrete situation og dermed en vurdering af, hvor store skatterne, som vil blive udløst ved en skattepligtig virksomhedsomdannelse, vil være. I de tilfælde, hvor der er tale om store og væsentlige skatter, som følge af store avancer

og opsparede overskud, vil den skattefrie model som udgangspunkt være mest hensigtsmæssig. Det kan være fordelagtigt at udskyde avancebeskatningen på f.eks. goodwill, fast ejendom eller driftsmidler, idet der i nogle tilfælde kan være tale om beskatning af meget store avancer. Dette kan f.eks. være tilfældet ved eget oparbejdet goodwill, hvor anskaffelsessummen er nul. Ligeledes kommer opsparede overskud ikke til beskatning ved en skattefri virksomhedsomdannelse, men nedbringer i stedet kapitalandelens anskaffelsessum.²⁴⁴ Der sker altså en skatteudskydelse til den dag, hvor kapitalandelene sælges, idet avancerne og opsparede overskud fratrækkes i opgørelsen af kapitalandelens anskaffelsessum, hvilket alt andet lige vil betyde en større avance den dag kapitalandelene afstås.

En væsentlig ulempe ved en skattepligtig virksomhedsomdannelse er den likviditetsmæssige belastning af omdannerens privatøkonomi som omdannelsen vil medføre, hvorfor skattepligtige virksomhedsomdannelser stort set kun anvendes i de tilfælde, hvor der ikke vil blive udløst en stor skat hos omdanneren.

Hvis omdanneren har et ønske om at få penge ud ifm. omdannelsen, skal der vælges en skattepligtig virksomhedsomdannelse, idet omdanneren ved en skattefri virksomhedsomdannelse udelukkende vederlægges med kapitalandele.²⁴⁵

6.4 Skattefri aktieombytning (herunder også holdingstruktur)

Formål med skatteudskydelsesmuligheden

Formålet med en skattefri aktieombytning er at undgå, at kapitalejeren, som afstår kapitalandelene i det erhvervede selskab, mod til gengæld at få kapitalandele i det erhvervende selskab, afståelsesbeskattes.

Skatteudskydelsen, der sker ved en skattefri aktieombytning, er ikke, som de øvrige omtalte skatteudskydelsesmuligheder, illustreret i analyseafsnittet med et eksempel. Figur 10 i afsnit 4.4.2 indeholder dog en illustration af strukturen før og efter en aktieombytning.

Der er kun tale om en skatteudskydelse ved en skattefri aktieombytning i de tilfælde, hvor kapitalandelene ejes af en fysisk person. Det skyldes, at selskabers avancer ved salg af kapitalandele i noterede selskaber altid er skattefrie uanset ejerandelen. Dette er illustreret i nedenstående figur.

		Ejerandel	
		≥ 10% af kapital eller bestemmende indflydelse	< 10% af kapital
Børsnoterede		Udbytte og avancer er skattefrie (ABL§4A, §4B og §8) (SEL§13)	Alt beskattes
Unoterede			Avancer skattefrie Udbytte skattepligtig (70%) (ABL§4C og §8) (SEL§13, stk. 2)

Figur 17 - Selskabers beskatning af udbytte og aktieavancer - Egen tilvirkning²⁴⁶

²⁴⁴ VSL§16

²⁴⁵ VOL§2, stk. 1, nr. 3

²⁴⁶ Udarbejdet med inspiration fra undervisningsplancher af René Yssing Rasmussen, marts 2019, Omstrukturering, 6. lektion

Fysiske personer er derimod som udgangspunkt altid skattepligtige af avancer ved salg af unoterede kapitalandele, idet gevinst og tab på unoterede aktier beskattes jf. ABL. Det er denne avancebeskatning, ved afståelse af kapitalandele, som med fordel kan udskydes vha. reglerne om skattefri aktieombytning. Skatteudskydelsen beregnes som avancen ved afståelsen af kapitalandelene gange med hhv. 27% eller 42% afhængig af om beløbet overstiger progressionsgrænsen.

Hvornår kan skatteudskydelsesmuligheden med fordel benyttes?

En aktieombytning gør det muligt at etablere en holdingstruktur. Der er som tidligere nævnt mulighed for at foretage en skattefri aktieombytning, når betingelserne i ABL§36 er opfyldt herunder, at det erhvervende selskab opnår flertallet af stemmerne i det erhvervede selskab. Der ligger både en skatteudskydelse i form af den skattefrie aktieombytning, men ligeledes en skatteudskydelse i form af de skattefordele, der vil være ved den etablerede holdingstruktur.

Skatteudskydelse som følge af skattefri aktieombytning

Det vil som udgangspunkt være en fordel at foretage en skattefri aktieombytning, når avancer på kapitalandelene er store. Den skattefrie aktieombytning vil dog i langt de fleste tilfælde være at foretrække, idet der vil være tale om en unødigt beskatning, og dermed likviditetspåvirkning, hvis aktieombytningen udløser afståelsesbeskatning.

En skattefri aktieombytning er, ligesom en skattefri virksomhedsomdannelse, en skatteudskydelse. Det betyder, at den udskudte skat, som opstår ifm. en skattefri virksomhedsomdannelse, nu vil skulle betales på det tidspunkt, hvor kapitalandelene i holdingselskabet sælges.

Skatteudskydelse som følge af holdingstruktur

Etableringen af en holdingstruktur betyder, at det bliver muligt at foretage en yderligere skatteudskydelse i form af skattefrie udbytter og skattefrit salg af kapitalandele. Holdingselskabet vil kunne geninvestere de ikke beskattede midler i andre selskaber eller lign. og skattebetalingen begrænser dermed ikke mulighederne. Herudover giver holdingstrukturen mulighed for at udskyde beskatningen af opsparede overskud og derved på sigt opnå en skattebesparelse. Det skyldes, at hovedaktionæren, på trods af at aktiviteten evt. måtte være ophørt i de underliggende driftsselskaber, kan vælge at tage pengene ud af holdingselskabet som udbytte over en lang årrække. Herved vil hovedaktionæren have mulighed for hvert år at udnytte progressionsgrænsen, hvorved pengene kun vil blive beskattet med 27%.

Skatteudskydelsen, som vil kunne opnås ved en holdingstruktur, vil med fordel kunne anvendes, når der genereres overskud i driftsselskabet, eller hvis driftsselskabet påtænkes solgt indenfor en kortere årrække.

Afrunding på vurderingen af skatteudskydelsesmulighederne

Vurderingen ovenfor har klarlagt hvilke skatteudskydelsesmuligheder der foreligger for iværksættere og hvornår disse med fordel kan benyttes. Det ses ofte, at skatteudskydelsen starter med indskud på etablerings- eller iværksætterkontoordning, sidenhen opsparring af overskud i VSO og efterfølgende omdannelse til selskab vha. reglerne i VOL. Herefter vil det være muligt at etablere en holdingstruktur ved en skattefri aktieombytning, hvorved driftsselskabet indskydes i holdingselskabet ved anvendelse af ABL§36 om skattefri aktieombytning. Skatteudskydelsen kan forlænges yderligere, idet der vil kunne sendes skattefrie udbytter fra driftsselskabet op i holdingselskabet, mens holdingselskabet ligeledes vil kunne sælge driftsselskabet skattefrit. Det vil med andre ord sige, at hele skatteudskydelsen til sidst vil ligge oppe i holdingselskabet, og dermed vil den udskudte skat først komme til beskatning den dag holdingselskabet sælges eller opløses.

Skatteudskydelsesmulighederne handler om, hvorledes iværksætteren kan anvendes skattelovgivningen til at opnå en positiv likviditetsforskydning. En god skatteplanlægning vil kunne give en positiv likviditetsforskydning, som vil kunne styrke virksomheden. Skatteudskydelsesreglerne kan være komplekse og konsekvenserne af en forkert beslutning kan være gen- eller strafbeskatning. Planlægning vil i mange tilfælde være nøgleordet hvilket bl.a. skyldes holdingkravet ifm. f.eks. skattefrie aktieombytninger.

7. Vurdering af valget mellem personlig virksomhed og kapitalselskab

Valg af virksomhedsform bygger i høj grad på iværksætterens forventninger og ønsker for fremtiden, men naturligvis også på iværksætterens nuværende situation. Iværksætteren bør derfor overveje, hvordan den ser fremtiden de kommende år. De vigtigste spørgsmål, som iværksætteren bør stille sig selv ifm. valget, vil blive inddraget i denne vurdering. Vurderingsafsnittet vil afslutningsvis ende ud i en anbefaling mht., hvornår iværksætteren bør vælge hhv. personlig virksomhed eller kapitalselskab.

Mulige virksomhedsformer

Som det første skal iværksætteren have klarlagt, om der er tale om en erhvervsmæssig virksomhed og hvilke virksomhedsformer, der er mulige i den pågældende situation. Iværksætteren skal have styr på afgrænsningen ift., om der er tale om en erhvervsmæssig virksomhed eller om personen i stedet må betragtes som lønmodtager, hobbyvirksomhed eller honorarmodtager. Afgrænsningen mellem erhvervsmæssig virksomhed og lønmodtager foretages på baggrund af kriterierne for et tjenesteforhold og selvstændig virksomhed, mens afgrænsningen mellem erhvervsmæssig virksomhed og hobbyvirksomhed foretages på baggrund af rentabilitetskriteriet og intensitetskriteriet. Herudover er det ligeledes afgørende for iværksætteren at undersøge, hvorvidt virksomheden vil kunne drives som et selskab. Som det blev fremhævet i analysen, er det nu også tilladt at drive virksomhed i selskabsregi i de tilfælde, hvor en person er uundværlig, og dermed ikke kan substitueres, mens "lønmodtagerselskaber" ikke accepteres.

Iværksætteren må ligeledes forholde sig til antallet og sammensætningen af ejere, idet dette kan være afgørende for valget. I nogle virksomhedsformer er der krav til antallet af deltagere, hvilket f.eks. gør sig gældende i en personlig virksomhed som kun kan ejes af én fysisk person, mens f.eks. et I/S ejes af mindst to fysiske eller juridiske personer. Et selskab kan derimod ejes af én eller flere fysiske eller juridiske personer.

Begrænset eller ubegrænset hæftelse

Et af de største forskelle på at drive en personlig virksomhed og et selskab er, set ud fra et erhvervsretligt synspunkt, hæftelsen. I en personlig virksomhed er virksomheden identisk med ejeren og ejeren hæfter dermed personligt og ubegrænset. Den personlige og ubegrænsede hæftelse skyldes, at der ved en personlig virksomhed ikke er tale om en selvstændig juridisk person, idet der ikke dannes noget særskilt retssubjekt, som det er tilfældet ved selskaber. Den personlige og ubegrænsede hæftelse er med andre ord prisen for, at der ikke er noget kapitalkrav ved personlige virksomheder. Vælger iværksætteren et selskab, vil der kunne opnås begrænset hæftelse. Kapitalkravet for ApS'er er kun 40.000 kr., og dermed vil iværksætteren kunne komme forholdsvis billigt i gang samtidig med, at der vil kunne opnås begrænset hæftelse. ApS'et som selskabsform vælges af iværksættere som ønsker et selskab, men som gerne vil binde mindre end 400.000 kr., som er minimumskapitalkravet for A/S'er. Iværksætteren vil have mulighed for senere at omdanne til et A/S, hvis selskabet har reserver nok til en kapitalforhøjelse til minimumskapitalkravet for A/S'er, eller hvis ejeren foretager et indskud. Alternativt kan reglerne om udskudt indbetaling i SL§33-34 anvendes, hvorved der vil være mulighed for at stifte et A/S med kun 100.000 kr. (25%) og således at vente med indbetalingen af de resterende 300.000 kr. Dette vil naturligvis ikke vise en kapitalstyrke på 400.000 kr. her og nu, men vil

derimod vise en intension om at ville binde penge i selskabet på sigt. Kapitalkravene for selskaber er af flere omgange blevet nedsat. Det nuværende kapitalkrav for ApS'er på 40.000 kr. vil for mange iværksættere ikke være et problem at opfylde, idet indskuddet også kan foretages som apportindskud. For en håndværker kunne apportindskuddet f.eks. bestå i værktøj og biler.

Forskellen på en personlig virksomhed og et selskab er mht. hæftelsesforholdet ikke altid så stor i praksis. Det skyldes, at pengeinstituttet og/eller større leverandører i et selskab ofte vil forlange personlig kaution eller sikkerhedsstillelse. Kommer iværksætteren alligevel til at hæfte personligt pga. kaution eller sikkerhedsstillelse, er det ikke sikkert, at det er mest hensigtsmæssigt at vælge et selskab. På trods af risikoen, for at iværksætteren er nødsaget til at påtage sig en aftaleretlig hæftelse, er det vigtigt at gøre opmærksom på, at iværksætteren naturligvis fortsat vil have begrænset hæftelse overfor øvrige kreditorer som f.eks. Skat og mindre vareleverandører.

Valg af virksomhedsform vil i høj grad afhænge af den enkelte iværksætters konkrete forhold og virksomhedens branche. Vigtigheden af at kunne opnå begrænset hæftelse vil være forskellig fra branche til branche. Er der tale om en virksomhed, som agerer i en branche, hvor der er forøget risiko for erstatningssager som f.eks. byggebranchen, kan det i mange tilfælde være hensigtsmæssigt at vælge et selskab og dermed opnå begrænset hæftelse. Selvom pengeinstitut og større leverandører måtte forlange personlig kaution eller sikkerhedsstillelse af iværksætteren, vil iværksætteren med et selskab alligevel kunne opnå begrænset hæftelse overfor øvrige kreditorer, og dermed også sagsanliggender, og derved begrænse den oplevede risiko. Branchens karakteristika og særpræg kan derfor være et afgørende parameter ifm. valg af virksomhedsform.

Forventninger til fremtidige resultater i virksomheden

Et af de helt afgørende parametre er, set ud fra et skatteretligt synspunkt, forventningerne til de fremtidige resultater i virksomheden.

Forventer iværksætteren underskud i opstartsårene, vil det være en fordel at vælge en personlig virksomhed. Det skyldes, at virksomhedens underskud vil kunne modregnes i anden personlig indkomst. Iværksætteren vil dermed kunne udnytte underskuddet her og nu, hvilket alt andet lige vil gøre opstartsfasen nemmere. Mange iværksættere vil i opstartsperioden fortsat have et lønmodtagerjob sideløbende, hvorfor der vil kunne modregnes i lønindkomsten herfra. Forventes der underskud skal iværksætteren som udgangspunkt ikke vælge et selskab, da underskud i selskaber blot vil skulle fremføres til modregning i fremtidige overskud. Er der tale om underskud som følge af forsknings- og udviklingsaktiviteter, har det ingen betydning, hvorvidt der startes op i personligt eller selskabsregi, idet det i begge tilfælde vil være muligt at få udbetalt skatteværdien af disse underskud som følge af skattekreditordningen. Skattekreditordningen anvendes dog typisk af selskaber, idet ordningen muliggør, at selskaber også kan gøre brug af underskud, selvom det dog kun vil være den del af underskuddet som stammer fra forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Selvom den personlige virksomhed forventes at give underskud i opstartsårene er det vigtigt, at der er udsigt til, at virksomheden på sigt vil give overskud jf. rentabilitetskriteriet. Skatteyder skal altså sikre sig, at rentabilitetskriteriet og intensitetskriteriet er opfyldt således, at SKAT også vil betragte skatteyder som selvstændig erhvervsdrivende, med de fordele der følger heraf.

Skattemæssigt er der over tid ingen forskel på at drive en personlig virksomhed og et selskab, hvis VSO anvendes. Det skyldes, at VSO er en simulering af selskabsbeskatning. Forventes der overskud vil der, både i personlige virksomheder som benytter VSO og selskaber, være mulighed for at opspare overskud til en skat

på 22%, hvorfor selve beskatningen ikke vil være udslagsgivende for valg af virksomhedsform. Herudover er skatteprocenten ved udtræk af penge fra virksomheden omtrent den samme ved løn/overskud og udbytte. I de tilfælde hvor virksomheden forventer store overskud, og samtidig opererer i en branche præget af øget risiko, kan det være en fordel at vælge et selskab i en holdingstruktur. Således vil driftsselskabet skattefrit kunne udlodde udbytte til holdingselskabet hvilket vil betyde, at overskuddet vil være sikret mod driftsselskabets kreditorer og der opnås herved en øget risikoafgrænsning.

Som fremhævet i analysen foreligger muligheden for at overføre en andel af resultatet til ægtefælle både i personlige virksomheder og selskaber, hvorfor dette forhold ikke vil være afgørende for valg af virksomhedsform.

Nye medejere

Påtænker iværksætteren at optage nye medejere indenfor en kortere årrække, vil et selskab være at foretrække set ud fra et skatteretligt synspunkt. Det skyldes, at det ikke er muligt at optage medejere i en personlig virksomhed, hvorfor der vil skulle skiftes virksomhedsform, hvis medejere ønskes optaget. Et skifte, til at drive virksomheden som et I/S, er at betragte som en delvis afståelse, hvorfor det vil betyde afståelsesbeskatning og dermed en unødigt belastning af likviditeten. Alternativt vil den personlige virksomhed skulle omdannes til et selskab, hvis medejere ønskes optaget. Der vil dog være udgifter forbundet med en sådan omdannelse, hvorfor det ofte vil være mest hensigtsmæssigt at starte med et selskab, hvis iværksætteren allerede fra start har et ønske om at optage nye medejere indenfor en kortere årrække. Vælger iværksætteren et selskab vil medejere kunne optages skattefrit ved en kapitalforhøjelse, ligesom der vil kunne ske skattefrit salg af kapitalandele, hvis der er tale om datter- eller koncernselskabsaktier.

Baggrunden for at optage nye medejere kan være forskellig fra virksomhed til virksomhed. For nogle virksomheder vil optagelsen af nye medejere bero på et ønske om at dele lederskabet, mens det i andre tilfælde vil handle om at fremskaffe finansiering fra nye investorer til fremtidig vækst. Hvis iværksætteren har et ønske om at tiltrække nye medejere/investorer, vil et selskab være at foretrække.

Fremtidig afståelse af virksomhed

Påtænker iværksætteren indenfor en kortere årrække at sælge virksomheden, vil det være en fordel at starte op i selskabsregi. Det skyldes, at salg af en personlig virksomhed vil medføre afståelsesbeskatning og dermed skat at avancer og genvundne afskrivninger. Salget kan med andre ord blive meget likviditetstung. Derfor gælder det, at i de situationer hvor iværksætteren regner med, at virksomheden hurtigt vil blive noget værd, og på baggrund heraf hurtigt vil skulle sælges, da vil det være anbefalelsesværdigt at vælge et selskab. Stifter iværksætteren et selskab, og i samme forbindelse et holdingselskab gennem en skattefri aktieombytning, da vil kapitalandelene kunne sælges skattefrit, idet der er tale om datter- eller koncernselskabsaktier. Salget vil være skattefrit for holdingselskabet, og holdingselskabet vil kunne geninvestere de ikke-beskattede midler. Alternativt vil hovedaktionæren kunne tage pengene ud af holdingselskabet som udbytte over en årrække, hvorved progressionsgrænsen vil kunne udnyttes. Herudover vil et selskab også have gode muligheder for at foretage skattefrie omstruktureringer.

Et fremtidigt salg af en personlig virksomhed vil kræve forberedelse og rettidig omhu, hvis afståelsen ikke skal blive likviditetstung som følge af afståelsesbeskatningen. Det er ikke muligt at undgå denne beskatning, men der findes mulige løsninger, som vil kunne udskyde beskatningen. En mulighed kunne være at foretage en skattefri virksomhedsomdannelse, og efterfølgende etablere en holdingstruktur vha. en skattefri aktieombytning, hvorved holdingselskabet vil kunne sælge driftsselskabet skattefrit. Der vil gælde et ejertidskrav

for holdingselskabet på 3 år, inden kapitalandelene vil kunne sælges skattefrit, hvorfor afståelse, ved brug af ovenstående model, vil skulle planlægges i god tid.

Med ovenstående model bliver det tydeligt, at det i nogle tilfælde ville have været mere fordelagtigt at stifte et selskab fra starten. Dette gælder, hvis ejeren af virksomheden allerede på daværende tidspunkt havde et ønske om indenfor en kort årrække at sælge virksomheden. Ligeledes vil det i mange tilfælde være mest fordelagtigt at have to selskaber hhv. et driftsselskab og et holdingselskab. Iværksætteren bør også være opmærksom på, at en skattefri virksomhedsomdannelse, med en efterfølgende skattefri aktieombytning, ikke nødvendigvis er billig, idet der vil skulle betales for advokat og/eller revisor.

Udgangspunktet er afståelsesbeskatning ved salg af en personlig virksomhed eller kapitalandele i et selskab, mens overdragelse med succession er en undtagelse hertil. Påtænker iværksætteren at overdrage den personlige virksomhed eller selskab til nær familie, nære medarbejdere eller tidligere ejere, vil det ikke have betydning, hvorvidt der er tale om en personlig virksomhed eller et selskab, idet begge virksomhedsformer vil kunne overdrages med succession. Overdragelse med succession er fornuftig at bruge ved generations-skifter, idet generationsskiftet derved ikke bliver likviditetstung som følge af en afståelsesbeskatning.

Ophør

Ophør af en personlig virksomhed eller et selskab vil i begge tilfælde medføre afståelsesbeskatning af aktiver og ved selskaber ligeledes af aktier. I begge tilfælde vil der under visse omstændigheder være mulighed for at udskyde beskatningen af opsparede overskud. I personlige virksomheder er dette kun muligt så længe VSO opretholdes og den skattepligtige betragtes som selvstændig erhvervsdrivende. I selskaber er der derimod mulighed for at udskyde beskatning af opsparede overskud i holdingselskabet på ubestemt tid på trods af, at driftsselskabet ophører eller sælges. Opsparede overskud kommer først til beskatning den dag holdingselskabet opløses eller pengene tages ud som løn eller udbytte. Hvis iværksætteren, ved ophør af de primære aktiviteter, ikke forventer at kun opretholde sin status som selvstændig erhvervsdrivende, kan det derfor være en fordel at drive virksomheden i selskabsregi, hvorved beskatningen af opsparede overskud vil kunne udskydes tidsubegrænset og progressionsgrænsen vil kunne udnyttes over en årrække ved udlodning af udbytte.

Risiko for at virksomheden må lukke med tab

Iværksætteren bør vurdere, hvor stor risikoen er for, at virksomheden må lukke med tab. Hvis iværksætteren vurderer, at der vil være en relativ stor risiko for, at virksomheden ikke bliver en succes, og derfor må lukke med tab, vil det være mest fordelagtigt at vælge en personlig virksomhed. Det skyldes, at tabet fra en personlig virksomhed, vil kunne modregnes i anden personlig indkomst eller fremføres til senere indkomstår. Årsagen til, at iværksætteren ikke bør vælge et selskab, hvis der er stor risiko for, at virksomheden må lukke med tab, er, at der som udgangspunkt ikke vil være fradrag for kautionstab, ligesom tabet inde i selskabet ikke vil kunne udnyttes. Der vil dog være fradrag for tab på kapitalandele i aktieindkomsten. Bliver aktieindkomsten negativ, beregnes der en negativ skat som fratrækkes i sluskskatten.

Omdannelse til selskab

Hvis iværksætteren vælger at starte op i personligt regi, vil der være mulighed for, at iværksætteren senere kan omdanne til et selskab. Denne omdannelse ses ofte foretaget efter nogle år, når virksomheden for alvor er blevet etableret og begynder at generere overskud mv. Hvorvidt og hvornår det vil være relevant at foretage en omdannelse vil afhænge af den konkrete situation, men indikationerne, som taler for en omdannelse, vil naturligvis være de samme som indikationerne, der taler for at stifte til selskab allerede fra starten af. Det

er altså ikke muligt at fastslå hvor mange år, der evt. bør gå inden en omdannelse, men indikationerne kan f.eks. være stort vækstpotentiale, stigende overskud samt et ønske om hæftelsesbegrænsning, risikobegrænsning med holdingselskab, at optage medejere eller at afstå virksomheden. Det er i denne forbindelse vigtigt, at iværksætteren hele tiden sørger for at udvise rettidig omhu, og ikke lade sig fastlåse af den virksomhedsform som fra start er blevet valgt.

Hvorvidt der i givet fald bør være tale om en skattefri eller skattepligtig virksomhedsomdannelse blev omtalt i afsnit 6.3 omkring skatteudskydelsesmulighederne. Som udgangspunkt bør der vælges en skattefri virksomhedsomdannelse i de tilfælde, hvor der er tale om store avancer og opsparede overskud.

Som tidligere nævnt vil det i de tilfælde, hvor iværksætteren allerede fra start påtænker optagelse af medejere eller salg af virksomheden indenfor en kortere årrække være mest hensigtsmæssig at starte op i selskabsregi med et tilhørende holdingselskab. Det skyldes, at en omdannelse er administrativ tung og kan være dyr at foretage.

Som udgangspunkt skal alle aktiver og passiver indgå i en virksomhedsomdannelse, mens det dog vil være muligt at holde en ejendom udenfor. Hovedaktionæren vil herefter have mulighed for at udleje ejendommen til selskabet. Der kan være flere argumenter for at holde en ejendom ude af en omdannelse. Det kan f.eks. være de tilfælde, hvor der er tale om en blandet ejendom, og hvor ejeren ikke ønsker at blive beskattet af fri bolig, ligesom det kan være et ønske om senere at kunne sælge ejendommen skattefrit jf. parcelhusreglen eller stuehusreglen.²⁴⁷ Hvor der er tale om en domicilejendom kan risikoforhold være afgørende for, at omdanneren ønsker at holde ejendommen ude af omdannelsen. Holdes domicilejendommen ude af driftsselskabet, vil der være tale om en yderligere risikoafgrænsning, idet der altid vil være en risiko forbundet med at drive virksomhed. Et tredje eksempel, hvor det kunne være hensigtsmæssigt at holde ejendomme ude af en omdannelse, kunne være de tilfælde, hvor der er tale om udlejningsejendomme. Er der f.eks. tale om en selvstændig erhvervsdrivende som både driver tømrervirksomhed og udlejningsvirksomhed, vil det, ud fra en risikobetragtning, kunne være hensigtsmæssigt at foretage to omdannelser. Det vil betyde, at tømrervirksomheden efterfølgende vil ligge i et selskab, mens udlejningsejendommene vil ligge i et andet selskab. Afslutningsvis vil ejeren kunne lave to skattefrie aktieombytninger således, at ejeren i sidste ende kommer til at eje de to datterselskaber gennem sit holdingselskab.

Omstrukturering

Hvis der i fremtiden sker forandringer i virksomheden eller det af strategiske årsager bliver aktuelt at indgå en fusion, spaltning eller lign., giver et selskab mulighed for skattefrie omstruktureringer, hvilket ikke vil være tilfældet ved en personlig virksomhed. Generelt giver et selskab gode omstruktureringsmuligheder, og disse muligheder vil ligeledes kunne være en fordel ved et forestående generationsskifte, ligesom selskabsformen også gør optagelsen af medejere ifm. et generationsskifte nemmere.

Situationer der taler for en holdingstruktur

Ved stiftelse af et selskab er det altid relevant at overveje, hvorvidt det vil være fordelagtigt i samme ombæring at stifte et holdingselskab. Det gælder både i de tilfælde, hvor iværksætteren vælger at starte op i selskabsregi og i de tilfælde, hvor en personlig virksomhed senere omdannes til et selskab. En holdingstruktur vil have både erhvervsretligt og skatteretlige fordele. Som fremhævet i analysen vil de primære fordele være

²⁴⁷ EBL§8 og §9

øget risikoafgrænsning, bedre muligheder ved generationsskifte, skattefrit udbytte og skattefrit salg af driftsselskab.

Holdingstrukturen vil være en fordel, når driftsselskabet begynder at generere overskud og en øget risikoafgrænsning derfor vil være hensigtsmæssig. Det er med andre ord muligt at nedsætte risikoen med et holdingselskab og dermed at beskytte selskabets formue yderligere. Det skyldes, at virksomhedens værdier og risiko adskilles som følge af, at holdingselskabet bruges som pengetank.

Etablering af en holdingstruktur vil ligeledes være en fordel i de situationer, hvor driftsselskabet påtænkes solgt inden for en kortere årrække, idet datter- og koncernselskabsaktier kan sælges skattefrit. Hvis der etableres en holdingstruktur vha. reglerne om skattefri aktieombytning, er det dog vigtigt at være opmærksom på holdingkravet, hvorfor planlægning er nøgleordet.

Et holdingselskab giver også muligheder ifm. et generationsskifte, idet en kommende investor kan nøjes med at købe driftsselskabet, idet virksomhedens formue er udskilt til holdingselskabet. Det vil betyde, at købers likviditet belastes mindst mulig.

Forhold der taler for hhv. personlig virksomhed og kapitalselskab

På baggrund af ovenstående vurdering kan anbefalingerne kort sammenfattes til nedenstående. De oplistede forhold vil i større eller mindre grad have betydning for iværksætterens valg af virksomhedsform. Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at iværksætterens individuelle forhold, virksomhedstype og brancheforhold kan have afgørende betydning for den pågældende iværksætters valg af virksomhedsform. Det rigtige valg vil derfor altid afhænge af den konkrete situation, mens der dog er nogle hovedregler for, hvornår en personlig virksomhed og et kapitalselskab er at foretrække.

Iværksætteren bør vælge en personlig virksomhed, hvis iværksætteren:

- Kun er én ejer.
- Ønsker nemt, hurtigt og billigt at komme i gang og med et minimum af formaliteter.
- Ikke ønsker noget kapitalkrav ved etablering.
- Ikke agerer i en branche med forøget risiko for erstatningsansvar.
- Forventer underskud i opstartsperioden.
- Vurderer at der er risiko for, at virksomheden må lukke med tab.

Iværksætteren bør vælge et kapitalselskab, hvis iværksætteren:

- Er en eller flere ejere.
- Ønsker selskabsretlig hæftelsesbegrænsning.
- Agerer i en branche med forøget risiko for erstatningsansvar.
- Ønsker at signalere en vis kapitalstyrke (primært tilfældet ved A/S).
- Forventer store overskud.
- Forventer stort vækstopotentiale.
- Påtænker at optage medejere indenfor en kortere årrække.
- Ønsker at tiltrække investorer.
- Påtænker at sælge virksomheden indenfor en kortere årrække.
- Vil have mulighed for at udskyde beskatningen af opsparede overskud på trods af, at aktiviteten i virksomheden ophører (holdingstruktur).
- Vil have flest omstrukturingsmuligheder.

- Vil have gode muligheder ved generationsskifte.

Afrunding på vurdering

Som oplistningen ovenfor illustrerer, vil forskellige forhold og forventninger til fremtiden kunne tale for enten personlig virksomhed eller kapitalselskab. Alle forhold vil naturligvis ikke veje lige tungt, og dermed heller ikke være lige afgørende, ifm. valg af virksomhedsform og struktur.

De skattemæssige hensyn bør altid inddrages ifm. iværksætterens valg af virksomhedsform og dermed også i enhver rådgivers rådgivning på området. De skattemæssige hensyn optræder nemlig ikke kun, når det gælder selve beskatningen af virksomheden, idet der ligeledes vil være skattemæssige hensyn at tage, når det gælder afståelse, ophør, omdannelse, omstrukturering osv. Forhold som penge ud af virksomheden og beskatning af virksomheden, som knytter sig til nutiden, vil som udgangspunkt ikke have en afgørende betydning for valget, idet beskatningen vil være omtrent den samme, hvis beskatning efter VSO tilvælges. Valget beror i stedet i høj grad på fremtidsudsigterne og dermed en vurdering af, om iværksætteren forventer overskud/underskud, ser ind i optagelse af medejere, delvis eller fuld afståelse, ophør af virksomhed, omdannelse osv. Når iværksætteren ser ind i fremtiden, vil iværksætterens alder, og dermed livsstadie, kunne spille en afgørende rolle. Valg af virksomhedsform bør altid baseres på en vurdering af virksomhedens nuværende og forventede fremtidige situation. Behov og ønsker for fremtiden kan ændre sig over tid, hvorfor det altid vil være relevant at kende omdannelses- og omstrukturingsmulighederne for hele tiden at kunne udvise rettidig omhu mht. virksomhedsform og struktur. Her kan skatteudskydelsesmulighederne og skatteplanlægning spille en afgørende rolle.

I forbindelse med valg af virksomhedsform bør iværksætteren overveje, hvordan situationen vil se ud for virksomheden og iværksætteren, hvis virksomheden bliver en succes eller fiasko. Bliver virksomheden en succes, vil der kunne opstå behov for optagelse af medejere eller alternativt at sælge virksomheden. Det vil derfor være relevant at overveje, hvilke muligheder der vil være herfor og hvilke skattemæssige konsekvenser dette vil have. Viser virksomheden sig i stedet at blive en fiasko, og virksomheden må lukkes med tab, er det på samme måde relevant at overveje, hvilken betydning det vil få både skatte- og hæftelsesmæssigt.

Iværksætteren bør vælge den virksomhedsform som forventes at være mest fordelagtig i de kommende år. Valget må ikke bero på en alt for kortsigtet beslutning, idet en efterfølgende omdannelse kan være dyr at foretage. Det er dog ikke muligt at sige, hvor lang en tidshorisont valget skal være det rigtige for, idet dette vil bero på den konkrete situation. For iværksætteren vil det ikke kun være et spørgsmål om at vælge den mest hensigtsmæssige virksomhedsform, men ligeledes et spørgsmål om at vælge den mest hensigtsmæssige virksomhedsstruktur.

Når valget mht. til virksomhedsform er taget, vil nøgleordene efterfølgende være rettidig omhu og planlægning. Behov og ønsker kan ændre sig over tid, hvorfor omdannelses- og omstrukturingsmuligheder kan blive relevante for hele tiden at udvise rettidig omhu mht. virksomhedsform og struktur. Nøgleordet planlægning henviser til, at flere omdannelses- og omstrukturingsmuligheder vil kræve planlægning flere år i forvejen, idet bl.a. holdingkravet i mange tilfælde vil skulle opfyldes.

Valg af virksomhedsform er ikke kun et valg, som skal tages én gang. Valg af virksomhedsform er i stedet et emne, som løbende skal tages op til genovervejelse for hele tiden at udvise rettidig omhu og derved sikre, at virksomheden altid drives i den mest hensigtsmæssige virksomhedsform og struktur.

8. Konklusion

Personlige virksomheder og kapitalselskaber adskiller sig på flere punkter mht. de erhvervsretlige forhold, hvorfor lighederne derfor er begrænsede. Lovgrundlaget for personlige virksomheder er lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, mens kapitalselskaber reguleres af selskabsloven. Personlige virksomheder skal ikke registreres hos Erhvervsstyrelsen og har ikke noget kapitalkrav ved stiftelsen. Kapitalselskaber skal derimod registreres hos Erhvervsstyrelsen for at komme til eksistens, ligesom der gælder kapitalkrav og krav om vedtægter mv. Ejeren hæfter i en personlig virksomhed personligt og ubegrænset, mens der i kapitalselskaber er begrænset hæftelse. I personlige virksomheder er der ingen krav til ledelse, mens der for kapitalselskaber er krav om både ejer- og ledelsesniveau. Både personlige virksomheder og kapitalselskaber er forpligtiget til at overholde bogføringsloven. Personlige virksomheder er dog kun forpligtiget til at udarbejde et bilag til selvangivelse, mens kapitalselskaber er underlagt årsregnskabsloven ved udarbejdelse af årsrapporten, ligesom der er krav om offentliggørelse af årsrapporten hos Erhvervsstyrelsen.

Den væsentligste erhvervsretlige ulempe ved en personlig virksomhed er den personlige og ubegrænsede hæftelse. Iværksætteren får til gengæld en enkel virksomhedsform og virksomhedsformen er en nem, hurtig og billig måde at komme i gang på uden noget kapitalkrav og med et begrænset lovgrundlag. Den væsentligste erhvervsretlig fordel ved kapitalselskaber er den begrænsede hæftelse. Prisen, og dermed ulemperne, for at opnå den begrænsede hæftelse, er kapitalkravet, flere formaliteter og lovkrav, krav til ejer- og ledelsesniveau, øgede krav til årsrapporten mv. På trods af den selskabsretlige hæftelsesbegrænsning, vil der være risiko for, at iværksætteren må påtage sig en aftaleretlig hæftelse i form af kaution eller sikkerhedsstillelse, hvorfor der i praksis ikke altid vil være stor forskel mht. hæftelsen. Herudover vil der ved kapitalselskaber, på trods af den begrænsede hæftelse, være risiko for erstatningsansvar for ejer og ledelse.

Personlige virksomheder og kapitalselskaber har flere ligheder og forskelle mht. de skatteretlige regler. Beskatningen af personlige virksomheder sker hos ejeren, da virksomheden er skattemæssig transparent, mens kapitalselskaber derimod er selvstændige skattesubjekter. I personlige virksomheder beskattes resultatet som udgangspunkt som personlig indkomst efter personskatteloven, mens der også er mulighed for tilvalg af virksomhedsskatteordningen eller kapitalafkastordningen. Ved personlige virksomheder er der tale om en progressiv beskatning, mens beskatningen hos kapitalselskaber er proportional med 22%. Ved både personlige virksomheder og kapitalselskaber er der mulighed for at overføre resultat til ægtefælle. Når der skal penge ud af virksomheden, sker det i personlige virksomheder i form af hævnninger, mens det i kapitalselskaber sker i form af løn eller udbytte. Optagelse af medejere er ikke muligt i personlige virksomheder, mens det i kapitalselskaber kan ske ved en kapitalforhøjelse eller ved salg af kapitalandele. Der skal som udgangspunkt ske afståelsesbeskatning ved afståelse af personlige virksomheder og kapitalselskaber. Ved personlige virksomheder vil afståelsesbeskatningen kunne undgås, hvis der foretages en skattefri virksomhedsomdannelse, mens afståelsesbeskatning ved kapitalselskaber vil kunne undgås ved skattefri salg af datter- og koncernselskabsaktier eller skattefri tilførsel af aktiver, fusion, spaltning eller aktieombytning. Både personlige virksomheder og kapitalselskaber kan overdrages med succession. Hvis virksomheden ophører, skal der i begge tilfælde ske afståelsesbeskatning af aktiver og ved kapitalselskaber ligeledes af aktier. For personlige virksomheder gælder det, at tab ved ophør vil kunne fratrækkes i anden personlig indkomst, mens der ikke er fradrag for tab i selskaber ved ophør eller kautionstab. Tab på anparters/aktier vil dog kunne fratrækkes i aktieindkomsten. Herudover gælder det, at der både i personlige virksomheder og kapitalselskaber er mulighed for at udskyde beskatningen af opsparede overskud. Det er muligt at omdanne en personlig virksomhed til et selskab, ligesom et anpartsselskab vil kunne omdannes til et aktieselskab og senere et partnerselskab.

De væsentligste skatteretlige fordele ved personlige virksomheder er, at underskud, samt tab ved ophør eller afståelse, kan fratrækkes i anden personlig indkomst og at der er mulighed for simulering af selskabsbeskatning med virksomhedsskatteordningen. Ligeledes er der fordele som muligheden for skattefri virksomhedsomdannelse og overdragelse med succession. Sidst men ikke mindst er det en fordel, at der er mulighed for opretholdelse af virksomhedsskatteordningen og dermed udskydelse af beskatningen af opsparede overskud. Personlige virksomheder har dog de skatteretlige ulemper, at virksomhedsskatteordningen er administrativ tung, ligesom den stiller strenge krav til adskillelse af privat og virksomhedsøkonomi. Ligeledes har personlige virksomheder de væsentlige ulemper, at det ikke er muligt at optage medejere, ligesom salg eller ophør som udgangspunkt medfører afståelsesbeskatning. De væsentligste skatteretlige fordele ved kapital-selskaber er, at det er muligt at optage medejere, der er mulighed for skattefrit salg af datter- og koncernselskabsaktier samt skattefrie omstruktureringer, ligesom der er mulighed for omdannelse til aktieselskab med succession. Herudover er det en fordel, at der kan ske overdragelse med succession og at der er mulighed for udskydelse af beskatningen af opsparede overskud med et holdingselskab. Kapitalselskaber har dog de skatteretlige ulemper at underskud, og tab i selskabet ved ophør, ikke kan fratrækkes i anden indkomst hos ejeren, ligesom der ikke er fradrag for kautionstab. Herudover har kapitalselskaber, ligesom personlige virksomheder, også den ulempe, at afståelse og ophør som udgangspunkt vil medføre afståelsesbeskatning.

Etablerings- og iværksætterkontoordningerne giver personer, som påtænker at springe ud som iværksættere, mulighed for, på en fordelagtig måde, at spare op til senere etablering af virksomhed. Indskyderen opnår i indskudsåret en skattebesparelse, som vil være en skatteudskydelse indtil den dag, hvor indskuddet hæves til brug for aktiver, driftsudgifter eller aktier/anparter. Indskud på etableringskontoordningen er et ligningsmæssigt fradrag, mens indskud på iværksætterkontoordningen er et fradrag i den personlige indkomst. Senere hævning af indskud beskattes forskelligt afhængig af om etablerings- eller iværksætterkontoordningen er anvendt, i hvilket indkomstår indskuddet er foretaget og hvad det hævdede indskud er anvendt til.

I forbindelse med iværksættere omtales ofte fire skatteudskydelsesmuligheder – hhv. etablerings- og iværksætterkontoordning, opsparing af overskud i virksomhedsskatteordningen, skattefri virksomhedsomdannelse og skattefri aktieombytning (herunder fordelene ved en holdingstruktur). Etablerings- og iværksætterkontoordningerne kan med fordel anvendes af lønmodtagere som påtænker at etablere virksomhed, idet ordningerne forbedrer opsparingsmulighederne, idet iværksætteren vil kunne undgå at finansiere opstart af virksomhed med fuldt beskattede midler. Etableringskontoordningen retter sig mod personer som ikke betaler topskat, mens iværksætterkontoordningen retter sig mod personer som betaler topskat. Muligheden for opsparing af overskud i virksomhedsskatteordningen kan med fordel benyttes af iværksættere, som har en personlig indkomst over topskattegrænsen og som derved ønsker en resultatudjævning, hvorved topskat vil kunne undgås. Herudover kan opsparing af overskud være en fordel for iværksættere som har overskud, idet de vil kunne nøjes med at betale en foreløbig virksomhedsskat på 22%, hvilket frigiver likviditet til andre formål og dermed til virksomhedens fortsatte vækst. Skattefrie virksomhedsomdannelse kan med fordel benyttes i de situationer, hvor der er store avancer og opsparede overskud i virksomheden, idet omdanneren således vil kunne undgå en stor likviditetsmæssig belastning af privatøkonomien. Skattefrie aktieombytninger kan med fordel benyttes i de situationer, hvor avancerne på kapitalandelene er store. En skattefri aktieombytning vil dog i langt de fleste tilfælde være at foretrække, idet afståelsesbeskatning af kapitalandelene ofte vil være at betragte som en unødigt beskatning og dermed likviditetsmæssig påvirkning. En holdingstruktur giver mulighed for skattefrie udbytter og skattefrit salg af datter- og koncernselskabsaktier. Denne skatteudskydelse vil med fordel kunne anvendes, når der genereres overskud i driftsselskabet, eller hvis driftsselskabet påtænkes solgt indenfor en kortere årrække.

Iværksætteren bør vælge en personlig virksomhed, hvis iværksætteren kun er én ejer og ønsker nemt, hurtigt og billigt at komme i gang med et minimum af formaliteter. Herudover skal iværksætteren vælge en personlig virksomhed, hvis der ikke ønskes noget kapitalkrav ved etableringen og iværksætteren ikke agere i en branche med forøget risiko for erstatningsansvar. Forventer iværksætteren underskud i opstartsperioden eller vurderes det, at der er risiko for, at virksomheden må lukke med tab, vil dette tale for at vælge en personlig virksomhed. Iværksætteren bør derimod vælge et kapitalselskab, hvis der er en eller flere ejere, der ønskes hæftelsesbegrænsning og virksomheden agerer i en branche med forøget risiko for erstatningsansvar. Herudover bør iværksætteren vælge et kapitalselskab, hvis iværksætteren ønsker at signalere en vis kapitalstyrke, forventer store overskud og vækstpotentiale samt påtænker at sælge virksomheden indenfor en kort årrække. Har iværksætteren et ønske om at tiltrække investorer og optage medejere indenfor en kortere årrække, vil dette også tale for et kapitalselskab. Ønsker iværksætteren at have mulighed for at udskyde beskatningen af opsparede overskud, på trods af at aktiviteten i virksomheden ophører, vil dette være muligt med et kapitalselskab i en holdingstruktur. Sidst men ikke mindst bør iværksættere som ønsker flest omstrukturingsmuligheder, og gode muligheder ved et generationsskifte, vælge et kapitalselskab.

På trods af hovedreglerne for, hvornår iværksættere bør vælge hhv. personlig virksomhed og kapitalselskab, er det vigtigt at gøre opmærksom på, at iværksætterens individuelle forhold, virksomhedstype og branche kan have afgørende betydning for iværksætterens valg af virksomhedsform. Det rigtige valg vil derfor altid afhænge af den konkrete situation. Valg af virksomhedsform og struktur er ikke kun et valg, der skal tages én gang. Det er i stedet et emne som løbende skal tages op til genovervejelse for hele tiden at udvise rettidig omhu og derved sikre, at virksomheden altid drives i den mest hensigtsmæssige virksomhedsform og struktur.

9. Litteraturoversigt

Bøger

- Hansen, Christian Skovgaard og Troels Michael Lilja m.fl.: Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, 2. udgave, DJØF FORLAG, 2019
- Madsen, Thorbjørn Helmo og John Rasmussen: Revisor manual 2020-1, Karnov Group Denmark A/S, 2020
- Werlauff, Erik: Valg af virksomhedsform, 2. udgave, WERLAUFF Publishing A/S, 2018

Lovgivning mv.

- Afskrivningsloven (AL)
- Aktieavancebeskatningsloven (ABL)
- Boafgiftsloven (BOA)
- Bogføringsloven (BFL)
- Ejendomsavancebeskatningsloven (EBL)
- Etableringskontoloven (EKL)
- Fusionsskatteloven (FUL)
- Kildeskatteloven (KSL)
- Konkursloven (KL)
- Ligningsloven (LL)
- Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder (LEV)
- Momsloven (ML)
- Personskatteloven (PSL)
- Selskabsloven (SL)
- Selskabsskatteloven (SEL)
- Statsskatteloven (SSL)
- Virksomhedsomdannelsesloven (VOL)
- Virksomhedsskatteloven (VSL)
- Årsregnskabsloven (ÅRL)
- L 94 af 16/12 2015 jf. direktiv 2015/849

Cirkulærer

- TSS-cirkulære 2000-09
- Cirk. Nr. 129 af 4. juli 1994

Domme, kendelser og afgørelser mv.

- SKM2003.6.VLR
- SKM2008.876.LSR
- SKM2011.406.SKAT
- SKM2011.637.BR
- SKM2014.710.SKAT
- SKM2014.732.LSR
- SKM2016.437.BR
- SKM2017.199.SR
- SKM2017.428.VLR

- Tfs 1995,458 V
- Tfs1998.485.H
- UfR 1998.394.H

Den juridiske vejledning

- C.A.8.4.1.2 Fordeling efter reglerne om medarbejdende ægtefælle
- C.A.8.4.1.3 Lønftale
- C.B.2.10.1 Likvidationsudlodninger
- C.C.1 Selvstændig erhvervsvirksomhed
- C.C.1.1.1 Begrebet selvstændig erhvervsdrivende
- C.C.1.3.1 Generelt om afgrænsningen af erhvervsmæssig virksomhed overfor ikke erhvervsmæssig virksomhed
- C.C.2.6.1 Kort om etableringskontoloven
- C.C.2.6.3 Etablering og efterbeskatning ved etablering efter etableringskontoloven
- C.C.2.6.6 Ubenyttede indskud, dødsfald, fraflytning og skattehenstand efter etableringskontoloven
- C.C.5.2.7.1 Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien
- C.C.5.2.7.2 Overførsler i hæverækkefølgen
- C.C.5.2.7.3 Den udvidede hæverækkefølge
- C.C.5.2.9 Kapitalafkast og kapitalafkastgrundlag
- C.C.6.7.2 Succession efter KSL§33C
- C.C.7.2.2 Betingelserne for skattefri virksomhedsomdannelse
- C.D.2.2.4 Substitutionsprincippet
- C.D.5.2.3.1 Fusionsvederlaget – FUL§2, stk. 1
- C.D.5.2.7.3 Fortabelse af underskud – FUL§8, stk. 6

Hjemmesider

- Denstoredanske.dk
- Erhvervsstyrelsen.dk
- Regeringen.dk
- Retsinformation.dk
- Skat.dk
- Skm.dk

Andet

- Karnov Group, SR-SKAT, marts 2019 – 02
- Wolters Kluwer, Skat Nova 2019.4 (skatteprogram)
- Undervisningsplancher af Gitte Søgaard, E-2019, Omstrukturering, 5. lektion
- Undervisningsplancher af René Yssing Rasmussen, marts 2019, Omstrukturering, 6. lektion

10. Figuroversigt

- Figur 1 – Struktur for specialet
- Figur 2 – Sammenholdelse af de erhvervsretlige forhold ved personlig virksomhed og kapitalselskab
- Figur 3 – Erhvervsretlige fordele og ulemper ved personlig virksomhed og kapitalselskab
- Figur 4 – Opgørelse af skattepligtig indkomst
- Figur 5 – Beregningsgrundlag og skattesatser i 2020
- Figur 6 – Marginalskatteprocenter i 2020
- Figur 7 – Illustration af VSO med og uden optimering (overskudsdisponering)
- Figur 8 – Eksempel på helhedsanskuelse af selskabets og ejerens beskatning ved udbytte
- Figur 9 – Sammenligning af beskatning ved udbytte og løn
- Figur 10 – Illustration af aktieombytning
- Figur 11 – Eksempel på skattefri virksomhedsomdannelse
- Figur 12 - Sammenholdelse af de skatteretlige forhold ved personlig virksomhed og kapitalselskab
- Figur 13 – Skatteretlige fordele og ulemper ved personlig virksomhed og kapitalselskab
- Figur 14 – Illustration af reglerne for etablerings- og iværksætterkontoordning
- Figur 15 – Illustration af skattebesparelse i indskudsåret ved brug af etablerings- eller iværksætterkontoordning
- Figur 16 – Illustration af skatteudskydelsesmulighederne på tidslinje
- Figur 17 – Selskabers beskatning af udbytte og aktieavancer

11. Bilagsoversigt

Bilag 1 – Årsopgørelser - VSO med og uden optimering (overskudsdisponering)

Bilag 2 – Illustration af overskudsdisponering i kassesystemet

Bilag 3 - Skatte kreditordningen – Eksempel på beregning af skatte kredit til udbetaling

Bilag 4 – Illustration af tilførsel af aktiver

Bilag 5 – Illustration af egentlig og uegentlig fusion

Bilag 6 - Illustration af ophørs- og grenspaltning

Bilag 7 – Eksempel på etableringskontoordning vs. iværksætterkontoordning

Bilag 1 – Årsopgørelser – VSO med og uden optimering (overskudsdisponering)²⁴⁸

VSO uden optimering (overskudsdisponering)

2019

Årsopgørelse

Ægtefællens personnummer Personnummer
010170 0101

Skattekommune Thisted			
Sundhedsbidrag	Kommune	Kirke	AM-bidrag
0,00	25,50	1,27	8,00
Personfradrag	Indregnet rest skat		
46.200			

Thomas Thomsen
Søndergade 10
7700 Thisted

Du mangler at betale 268.217

Opgørelse af indkomst

Personlig indkomst	Før AM-bidrag	AM-bidrag	Efter AM-bidrag
Overskud af selvstændig virksomhed VSO	350.000		
Renteudgifter i virksomhed	-50.000		
Resultat af virksomhed	300.000	24.000	276.000
Lønindkomst, bestyrelseshonorar, fri tlf., fri bil mv.	400.000		
Personlig indkomst	400.000	32.000	368.000
Udenlandsk lønindkomst (ikke AM-bidragspligtig)			0
Personlig indkomst			644.000
Samlet AM-bidrag		56.000	
Kapitalindkomst			
Renteudgifter af gæld til pengeinstitutter, pensionskasser, forsikrings- og finansieringsselskaber, kontokortordninger samt af pantebreve i depot			-20.000
Kapitalindkomst			-20.000
Ligningsmæssige fradrag			
Beskæftigelsesfradrag			37.200
Jobfradrag			2.100
Ligningsmæssige fradrag			39.300
Skattepligtig indkomst			
Personlig indkomst			644.000
Kapitalindkomst			-20.000
Ligningsmæssige fradrag			-39.300
Skattepligtig indkomst			584.700
Beregningsmæssig skattepligtig indkomst			584.700

²⁴⁸ Egen tilvirkning - Wolters Kluwer - Skat Nova 2019.4 (skatteprogram)

Specifikation af beregnet skat mv.

AM-bidrag		56.000,00
Bundskat	12,13 % af 644.000	78.117,20
Topskat af personlig indkomst	15,00 % af 130.600	19.590,00
Kommuneskat	25,50 % af 584.700	149.098,50
Kirkeskat	1,27 % af 584.700 i 365 dage	7.425,69
Nedslag for beskatning over 52,05		-757,48
12,13 % af 46.200 personfradrag, bundskat		-5.604,06
26,77 % af 46.200 personfradrag, kommuneskat		-12.367,74
Kompensation for rentefradragets skatteværdi		-1.600,00
Beregnet skat		289.902,11

Specifikation af forskudsskat mv.

AM-bidrag af løn		32.000,00
Restskat fra 2017 efter evt. modregning jf. KSL § 60, stk. 1		0,00
Forskudsskat		32.000,00

Restskat / overskydende skat

Beregnet skat		289.902,11
Forskudsskat		-32.000,00
Acontoskat, der modregnes hos ægtefælle jf. afskrivningslovens § 40 C (succession)		0,00
Acontoskat fra ægtefælle jf. afskrivningslovens § 40 C (succession)		0,00
Restskat		257.902,11

Skatteopgørelse, fordeling af restskat

Restskat		257.902,11
Procenttillæg 4,00 % af 257.902		10.316,08
Afrunding		-1,19
Restskat for 2019 inkl. procenttillæg		268.217,00

Sådan betaler du

Din restskat for 2019 inkl. procenttillæg er 268.217. Hvis du ikke foretager frivillig indbetaling, indregnes din restskat til og med 21.320 i indkomståret 2021. Resten opkræves i 3 lige store rater på 82.299 den 1. august, 1. september og 1. oktober.

Supplerende oplysninger vedr. skatteberegning

Beskæftigelsesfradrag		
Beregnet beskæftigelsesfradrag		37.200

VSO med optimering (overskudsdisponering)

2019

Årsopgørelse

Ægtefællens personnummer Personnummer
010170 0101

Thomas Thomsen
Søndergade 10
7700 Thisted

Skattekommune Thisted			
Sundhedsbidrag	Kommune	Kirke	AM-bidrag
0,00	25,50	1,27	8,00
Personfradrag	Indregnet rest skat		
46.200			

Du mangler at betale 216.464

Opgørelse af indkomst

Personlig indkomst	Før AM-bidrag	AM-bidrag	Efter AM-bidrag
Overskud af selvstændig virksomhed VSO	350.000		
Renteudgifter i virksomhed	-50.000		
Indkomst til beskatning efter reglerne i virksomhedsordningen (årets opsparede overskud tillagt virksomhedsskat)	-141.957		
Resultat af virksomhed	158.043	12.643	145.400
Lønindkomst, bestyrelseshonorar, fri tlf., fri bil mv.	400.000		
Personlig indkomst	400.000	32.000	368.000
Udenlandsk lønindkomst (ikke AM-bidragspligtig)			0
Personlig indkomst			513.400
Samlet AM-bidrag		44.643	

Kapitalindkomst

Renteudgifter af gæld til pengeinstitutter, pensionskasser, forsikrings- og finansieringsselskaber, kontokortordninger samt af pantebreve i depot	-20.000
Kapitalindkomst	-20.000

Ligningsmæssige fradrag

Beskæftigelsesfradrag	37.200
Jobfradrag	2.100
Ligningsmæssige fradrag	39.300

Skattepligtig indkomst

Personlig indkomst	513.400
Kapitalindkomst	-20.000
Ligningsmæssige fradrag	-39.300
Skattepligtig indkomst	454.100

Beregningsmæssig skattepligtig indkomst

454.100

Skatteberegning og skatteopgørelse

Specifikation af beregnet skat mv.		
AM-bidrag		44.643,00
Bundskat	12,13 % af 513.400	62.275,42
Kommuneskat	25,50 % af 454.100	115.795,50
Kirkeskat	1,27 % af 454.100 i 365 dage	5.767,07
Virksomhedsskat	22,00 % af 141.957	31.230,54
12,13 % af 46.200 personfradrag, bundskat		-5.604,06
26,77 % af 46.200 personfradrag, kommuneskat		-12.367,74
Kompensation for rentefradragets skatteværdi		-1.600,00
Beregnet skat		240.139,73
Specifikation af forskudsskat mv.		
AM-bidrag af løn		32.000,00
Restskat fra 2017 efter evt. modregning jf. KSL § 60, stk. 1		0,00
Forskudsskat		32.000,00
Restskat / overskydende skat		
Beregnet skat		240.139,73
Forskudsskat		-32.000,00
Acontoskat, der modregnes hos ægtefælle jf. afskrivningslovens § 40 C (succession)		0,00
Acontoskat fra ægtefælle jf. afskrivningslovens § 40 C (succession)		0,00
Restskat		208.139,73
Skatteopgørelse, fordeling af restskat		
Restskat		208.139,73
Procenttillæg 4,00 % af 208.140		8.325,60
Afrunding		-1,33
Restskat for 2019 inkl. procenttillæg		216.464,00

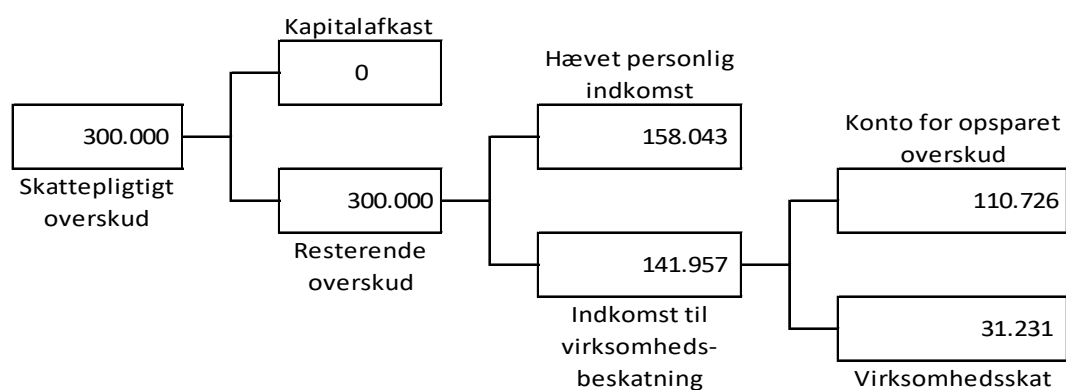
Sådan betaler du

Din restskat for 2019 inkl. procenttillæg er 216.464. Hvis du ikke foretager frivillig indbetaling, indregnes din restskat til og med 21.320 i indkomståret 2021. Resten opkræves i 3 lige store rater på 65.048 den 1. august, 1. september og 1. oktober.

Supplerende oplysninger vedr. skatteberegning

Beskæftigelsesfradrag	
Beregnet beskæftigelsesfradrag	37.200

Bilag 2 – Illustration af overskudsdisponering i kassesystemet²⁴⁹



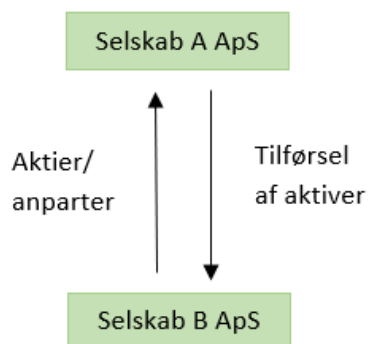
²⁴⁹ Egen tilvirkning

Bilag 3 – Skatte kreditordningen – Eksempel på beregning af skatte kredit til udbetaling²⁵⁰

Samlet skattemæssigt underskud	- 5.000.000
Udgifter til forskning og udvikling	2.000.000
Skattemæssigt underskud ekskl. udgifter til forskning og udvikling	- 3.000.000
Grundlag for udbetaling af skatte kredit	2.000.000
Skatte kredit (22% x 2.000.000 kr.)	440.000
Underskud til fremførsel	- 3.000.000

²⁵⁰ Egen tilvirkning

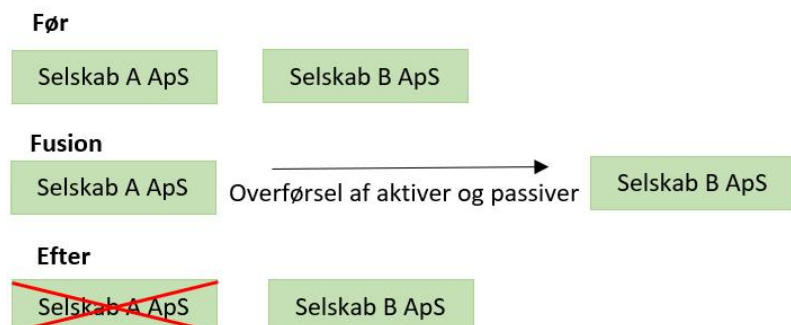
Bilag 4 – Illustration af tilførsel af aktiver²⁵¹



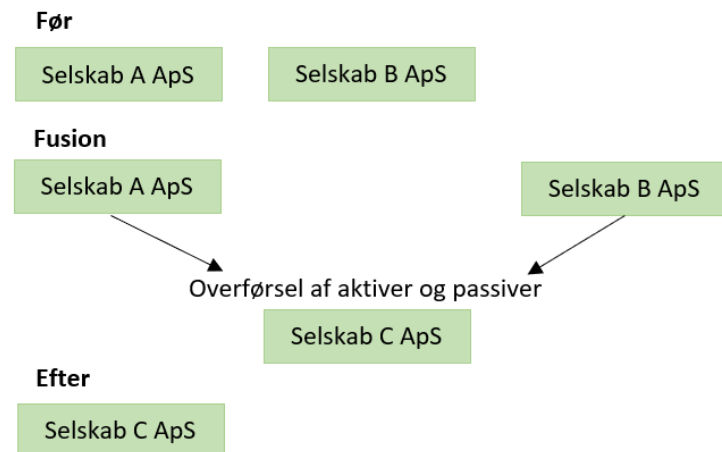
²⁵¹ Egen tilvirkning

Bilag 5 – Illustration af egentlig og uegentlig fusion²⁵²

Uegentlig fusion



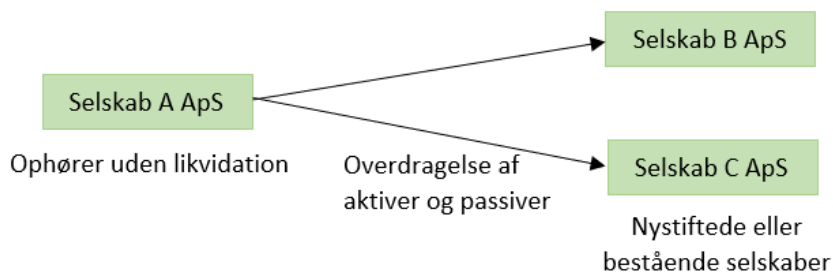
Egentlig fusion



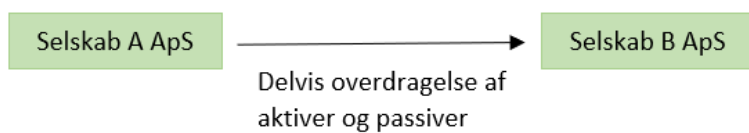
²⁵² Egen tilvirkning - Udarbejdet med inspiration fra undervisningsplancher af Gitte Søgaard, E-2019, Omstrukturering, 5. lektion

Bilag 6 – Illustration af ophørs- og grenspaltning²⁵³

Ophørsspaltning



Grenspaltning



²⁵³ Egen tilvirkning - Udarbejdet med inspiration fra undervisningsplaner af Gitte Søgaard, E-2019, Omstrukturering, 5. lektion

Bilag 7 – Eksempel på etableringskontoordning vs. iværksætterkontoordning²⁵⁴

Forudsætninger

Hævning af indskud til driftsudgifter

Topskat i indkomståret hvor der indskydes

Øverst - eksempel med bundskat ved hævning

Nederst - eksempel med topskat ved hævning

Bundskat ved hævning af indskud	Etablerings kontoordning	Bundskat ved hævning af indskud	Iværksætter kontoordning
Indskud	100.000	Indskud	100.000
Skattebesparelse ved indskud - LMF 25,6%	25.600	Skattebesparelse ved indskud - PI 56,5%	56.500
Beskatning ved hævning af indskud til driftsudgifter - PI bundskat 40,1% (driftsudgift nedsættes med 55%)	22.055	Beskatning ved hævning - bundskat 40,1%	40.100
Skattebesparelse i alt	3.545	Skattebesparelse i alt	16.400

Topskat ved hævning af indskud	Etablerings kontoordning	Topskat ved hævning af indskud	Iværksætter kontoordning
Indskud	100.000	Indskud	100.000
Skattebesparelse ved indskud - LMF 25,6%	25.600	Skattebesparelse ved indskud - PI 56,5%	56.500
Beskatning ved hævning af indskud til driftsudgifter - PI topskat 56,5% (driftsudgift nedsættes med 55%)	31.075	Beskatning ved hævning - topskat 56,5%	56.500
Skattebesparelse i alt	- 5.475	Skattebesparelse i alt	-

²⁵⁴ Egen tilvirkning